ROST

Revistă de cultură creştină şi politică

Grigorie Leu
Episcopul martir anticomunist

Boieria întru Hristos
de Claudiu Târziu

Au voie ortodocşii să critice tehnologia?
de Ovidiu Hurduzeu

„Victorie geopolitică“ sau doar praf în ochi?
de Viorel Patrichi

Sfîntul şi marele post
de Răzvan Codrescu

an VII ● nr. 73 ● martie 2009 ● 4 lei

www.rostonline.org

Coperta I: Episcopul Grigorie Leu. *Fotografia aceasta şi restul celor care ilustrează textele din grupajul despre Episcopul Grigorie Leu ne-au fost puse la dispoziţie de dl. Corneliu Leu, căruia îi mulţumim în chip deosebit.*

sumar

numărul 73 • martie 2009

EDITORIAL
Boieria întru Hristos
de Claudiu Târziu.....3

MARTORI AI VEACULUI
Fapte, vorbe, gînduri.....5

ÎN DEZBATERE
Au voie ortodocşii să critice tehnologia?
de Ovidiu Hurduzeu.....8

Paşapoartele biometrice, între moderaţie şi pasiune
de Radu Carp.....18

Timpuri apocaliptice
de Constantin Mihai.....24

FOR: 21 de întrebări despre paşapoartele biometrice.....26

Laicatul cere Sinodului să intervină în chestiunea paşapoartelor biometrice.....33

Sinodul le face un hatîr „habotnicilor"
Consemnează Claudiu Târziu.....40

FOR cere explicaţii Patriarhiei Române.....43

Cererea FOR către Curtea de Apel Bucureşti.....45

Declaraţia Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse.....49

Epistola către autorităţi a Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe a Ucrainei.....52

Întîmpinare către Sfîntul Sinod Arhieresc al Bisericii Ortodoxe Sîrbe.....55

REPERE
Episcopul Grigorie Leu
de Paul Leu.....56

Vlădica Grigorie – repere biobibliografice.....60

Soborul secret al sinodalilor anticomunişti
de Paul Leu.....62

POLITICA, LA DESCUSUT
„Victorie geopolitică" sau praf în ochi?
de Viorel Patrichi.....70

VIA SACRA
Obiceiuri populare în perioada postului pascal
de Răzvan Codrescu.....79

Sfîntul şi Marele Post
de Răzvan Codrescu.....83

DECANTĂRI
Între nevoiţă şi ipocrizie
de Paul Siladi.....87

Tentaţia celuilalt
de Paul-Gabriel Sandu.....88

Negoţul cu Biblia (IV)
de Cristian Curte.....90

IN MEMORIAM
Ion Halmaghi a urcat la cer
de Mihai Posada.....97

„Patriarhul" Hunedoarei, între îngeri
de Laura Oană.....99

CENTENAR NOICA
Omonimia, ca depăşire a dualităţii
de Paul-Gabriel Sandu.....102

OFERTĂ

Revista ROST caută distribuitori în toată ţara: biserici de mir, mănăstiri, firme locale de difuzare a presei, librării şi persoane particulare. Oferim comision generos.
Pentru detalii, luaţi legătura cu directorul publicaţiei, Claudiu Târziu,
la telefon 0740.103.621 ori pe e-mail: rost@rostonline.org sau revistarost@gmail.com.

ROST
Revistă de cultură creştină şi politică

Fondată 2002

Revistă naţională editată de Asociaţia ROST

DIRECTOR
Claudiu TÂRZIU
tel.: 0740.103.621
rost@rostonline.org

REDACŢIA
Mihail ALBIŞTEANU
Antonio ARONEASA
Constantin MIHAI
Marcel RĂDUŢ SELIŞTE

COLABORATORI PERMANENŢI
Corina BISTRICEANU
Răzvan CODRESCU
Emilia CORBU
Gheorghe FEDOROVICI
Pr. Arhim. Chesarie GHEORGHESCU
Stelian GOMBOŞ
Cristi PANTELIMON
Viorel PATRICHI
George POPESCU GLOGOVEANU
Paul Gabriel SANDU
Constantin N. STRĂCHINARU

CORECTURĂ
Nicu BUTNARU

EDIŢIE INTERNET
Dragoş DORAN

CORESPONDENŢĂ
OP 23, CP 27 – Bucureşti

TIPAR
Docuprint SRL
tel.: 0234/588.930

DIFUZARE
Supergraph SRL

ABONAMENTE
OP 23, CP 27
Bucureşti

ISSN
1583-6312

www.rostonline.org

Reproducerea unor articole apărute în revista ROST este permisă numai cu acordul scris al redacţiei.
ROST este difuzată în ţară şi în comunităţile româneşti din Europa, SUA şi Canada.

Boieria întru Hristos

În ochii multora trec drept un fanatic din punct de vedere religios. Poate pentru că lumea de azi nu mai ştie să spună da cînd e da şi nu cînd e nu. Poate şi pentru că încă doar aspir la o boierie întru Hristos. O boierie pe care o consider proprie firii mele, dar care se lasă greu descoperită, precum frumusețea dintr-o piatră sub dalta sculptorului. Cred că boieria întru Hristos nu este altceva decît ortodoxia trăită firesc. Este calea împărătească[1].

Claudiu Târziu

Părintele Nicolae de la Rohia (N. Steinhardt), adresîndu-se călugărilor, arată că *monahismul este boierie*. Eu unul cred, şi asta se înțelege pînă la urmă şi de la Steinhardt, că *boierie este trăirea ortodoxiei*, indiferent că eşti mirean sau călugăr.

Scrie N. Steinhardt, cel pe care nu întâmplător ni l-am luat drept model la ROST, dedicîndu-i numărul 1 al revistei: „Să nu uităm că sîntem slujitorii, «prietenii» unui mare Senior, unui Cavaler care ne-a lăsat drept moştenire discreția (cînd postim, cînd ne rugăm, cînd facem milostenie), iertarea, puterea de a uita răul ce ni s-a făcut, nobila putere de a ne ruga pentru cei ce ne urăsc, dărnicia, sila de contabilitate şi socoteli, de grija pentru bănuți şi părăluțe, care, cînd Iuda şi apostolii toți au strigat că risipeşte bunătate de mir în valoare de 300 de dinari, i-a dojenit şi învățat a deosebi risipa de jertfă, care lui Iuda i s-a adresat cu apelativul «prietene», care nu a tremurat şi nu a bolborosit vorbe de scuză în fața sinedriului ori a dregătorului, care mereu a dăruit şi a răsplătit boiereşte, clătinat şi îndesat, har peste har, însutit, înmiit, a înmulțit pîinile, peştii şi vinul, a binecuvîntat şi a iubit belşugul. [...] Călugărul, desigur, e şi el boier în felul său, *căftănit ca atare prin dragostea şi harul lui Hristos*"[2]. Şi în altă parte: "Recunoscător peste orice posibilitate de exprimare în slabele şi banalele noastre vorbe omeneşti îți sînt Hristoase al meu, şi pentru a fi dobîndit calitatea de «prieten» al Tău, pentru a fi fost, altfel spus, *înnobilat, căftănit prin credință şi apa Botezului Duhului Sfînt*"[3].

Tot Steindardt arată că Hristos a fost un aristocrat desăvîrşit în înțelesul etimologic al termenului[4].

Aşadar, dacă vrem să-I urmăm Domnului, se cade să ne ducem crucea cu aceeaşi noblețe ca El.

A fi boier întru Hristos înseamnă să fii stăpîn. Dar nu peste alții, ci pe tine însuți. Această putere, care se menține printr-un exercițiu permanent, te face liber, onest, cumpătat, senin, generos, discret fără a fi şters, smerit fără a fi umil, cu gust pentru nuanțe, curajos – e una dintre principalele virtuți ale creştinului –, mărturisitor – dar nu isteric, ci demn şi responsabil –, cu simțul umorului, menținînd o sanitară distanță față de prostul agresiv, oripilat de vecinătatea fundamentalismului fanatic – care este străin de ortodoxie dar îi agită nervos steagul, ca pe al unui partid politic –, să nu răspunzi la infamie cu infamie, să nu te răzvrăteşti contra ierarhiei Bisericii, dar nici să nu te demobilizeze sau smintească porunca ascultării; plin de

[1] „Precum zic Părinții, extremele de-a stânga şi de-a dreapta sînt la fel de rău-pricinuitoare... [Trebuie] să umblăm pe calea împărătească, stînd deoparte de aceste extreme. (Sf. Ioan Casian, *Cuvântarea a II-a*)

[2] N. Steindart, *Dăruind vei dobîndi*, Ed. Mănăstirii Rohia, 2006, p.p. 364-365.

[3] N. Steindart, *Dăruind vei dobîndi*, Ed. Mănăstirii Rohia, 2006, p.11.

[4] Din gr. *aristokratia: aristos* – nobil, *kratos* – putere.

dragoste față de aproapele, deschis față de noutatea folositoare. Boieria întru Hristos îți dă forța de a-ți recunoaşte greşelile şi de a cere iertare, de a nu te lăsa doborît de ocări, nici sedus de laude (ca unul care ştii că toate sînt îngăduite de Dumnezeu cu un rost, şi că nimic din ceea ce faci bine nu ai putea fără El) şi de a fi jertfelnic.

Nu în ultimul rînd, a fi boier întru Hristos înseamnă a înțelege ce ne-a cerut Mîntuitorul. Steinhard, citind o oarecare pildă[5], ne spune ce i s-a descoperit: Hristos nu ne cere să dăm din ceea ce avem, că asta n-ar fi mare scofală, ci ne cere imposibilul, să dăm din ce nu avem. „Dăruind altuia ce nu ai – credință, lumină, încredere, nădejde – le vei dobîndi şi tu".

A fi boier întru Hristos nu înseamnă să-ți etalezi bogăția, să fii asupritor, disprețuitor, să-ți exerciți autoritatea discreționar, să te făleşti cu poziția ta socială sau cu ştiința ta de carte, aşa cum o fac "prinții" Bisericii – acei ierarhi care nu şi-au înțeles menirea şi nu-s decît nişte bieți ciocoi; modelul lor este luat şi de o parte din preoțimea negalonată.

De asemenea, dacă eşti boier întru Hristos, îți repugnă „gherilele ortodoxe" şi tendința de a înlocui credința cea adevărată cu un set de superstiții şi erezii. Nu poți crede în ideea de revoluție în Biserică, la fel cum respingi şi ideea de *aggiornamento* sau pe aceea de sincretism (botezată viclean „ecumenism").

Pe de altă parte, boieria întru Hristos nu exclude defel o atitudine aspră atunci cînd se impune şi un discurs dur în adevăr. Nu te opreşte să îți spui opinia cu glas tare, să mustri cînd e cazul, să îndrepți cînd te simți în stare, să sfătuieşti cînd ți se cere.

De aceea, îmi doresc ca românii ortodocşi să învețe a trăi într-o relație aristocratică unii cu alții şi în raport cu Hristos Însuşi (oricît vi s-ar părea de îndrăzneț).

Desigur, boieria întru Hristos are şi riscuri: ți-i pui împotrivă chiar şi pe cei pe care îi consideri cu tine în aceeaşi *barcă*, pe "căldicei", şi pe „talibani". Şi unii, şi ceilalți te vor în tabăra lor, pe cînd tu te încăpățînezi să rămîi în "tabăra" lui Hristos.

[5] N. Steindart, *Dăruind vei dobîndi*, Ed. Mănăstirii Rohia, 2006, p.p. 197 - 200.

Fapte, vorbe, gînduri

Campanie: 2 % pentru ROST

Dragi prieteni ai revistei ROST, vă îndemnăm să sprijiniți o organizației civică, nonprofit, negu-vernamentală, bazată pe voluntariat şi dedicată binelui public: Asociația "Rost". Prin *direcționarea a 2% din impozitul pe venit*, pe care oricum îl plătiți statului, către Asociația "Rost". În fapt, cereți ca o parte din impozitul plătit să fie cheltuit în favoarea unei organizații care face o lucrare ce vă reprezintă. După cum ştiți, principala activitate a Asociației "Rost" este editarea revistei de față, dar a fost în prima linie şi în alte chestiuni care țin de interesul general. Mulți ne-ați scris că vă place publicația noastră, iar o parte dintre dumneavoastră v-ați arătat ataşamentul față de ROST cu diferite prilejuri. Vă mulțumim. Anul acesta o puteți face din nou.

E bine să ştiți că editarea revistei ROST este realizată prin efortul voluntar al unui grup de preoți, istorici, sociologi, medici, profesori, ziarişti, în covîrşitoarea lor majoritate tineri. *Nimeni nu este plătit.* Singura noastră răsplată este munca bine făcută şi bucuria de a vedea că dumneavoastră, cititorii noştri, prețuiți această lucrare. Şi e normal să fie aşa, căci ROST nu este o afacere din care să cîştige cineva, ci un proiect cultural, menit unei resurecții morale şi spirituale a românilor.

Sprijiniți revista ROST, pentru a deveni mai bună, mai consistentă şi pentru a-şi putea păstra independența!

Pentru a direcționa 2% din impozit către Asociația "Rost" – şi implicit către revista ROST – urmați etapele de mai jos.

Notați datele de identificare ale organizației noastre:

Numele: Asociația "Rost"

Codul unic de identificare (codul fiscal): 12495302

Contul bancar în format IBAN: RO25BACX0000000107363250, deschis la **Unicredit Țiriac Bank, Sucursala Orizont – Bucureşti**.

Dacă aveți venituri de la un singur angajator (un loc de muncă şi un salariu), completați **Cererea 230**, „Cerere privind destinatia sumei reprezentînd pîna la 2% din impozitul anual" pe care o descărcați de pe site-ul asociației noastre sau de pe site-ul Ministerului Finanțelor. La **Capitolul B** veți trece datele Asociației "Rost" indicate mai sus. La rubrica „Suma" treceți suma reprezentînd 2% din impozitul pe care îl datorați pe venit. Dacă nu ştiți suma, lăsați rubrica liberă, căci va fi completată de Administrația Financiară.

Cereți firmei/instituției unde sînteți angajați o copie după **formularul 210** „Fişa Fiscală privind impozitul pe veniturile din salarii". Anexați formularul la Cererea 230. Cele două documente se depun registratura Administrației Financiare sau se trimit prin poştă, cu scrisoare recomandată.

Dacă anul trecut ați avut venituri din mai multe surse, utilizați **Declarația 200, „Declarație specială privind veniturile realizate"** (o veți primi acasă, prin poştă, de la Administrația Financiară sau o puteți descărca de pe site-ul Ministerului Finanțelor ori de pe site-ul nostru). La **Capitolul III**, „Destinația sumei reprezentînd 2% din impozitul pe venitul anual datorat", punctul 2, „Sponsorizare entitate nonprofit" completați cu datele Asociației "Rost" indicate mai sus. La rubrica „Suma" puneți echivalentul a 2% din impozitul pe venit datorat sau lăsați liber, căci va completa Administrația Financiară. Documentul se depune la registratura Administrației Financiare sau se trimite prin poştă, cu scrisoare recomandată.

Important! Data pînă la care trebuie să depuneți declarația pe venit este 15 mai 2009.

Credința în Dumnezeu schimbă activitatea cerebrală

Cei credincioşi au mai puține anxietăți şi sînt mai puțin stresați. De aceea ei sînt mai curajoşi cînd înfruntă necunoscutul. Acestea sînt concluziile unui studiu al Universității Toronto, publicat în „Psychological Science". „Am descoperit că oamenii religioşi sau cei care cred pur şi simplu în existența lui Dumnezeu dau dovadă de o

activitate cerebrală mult mai redusă în relațiile cu propriile lor erori. Ei sînt mult mai puțin anxiosi şi se simt mai puțin stresați atunci cînd au comis o greşeală", a declarat Michael Inzlicht, şeful echipei de cercetători. Ce este însă şi mai interesant e că efectul calmant pe care îl are credința asupra persoanelor religioase le determină pe acestea să facă mai puține greşeli decît persoanele necredincioase.

UE vrea să ne scoată icoanele din instituții

O nouă "directivă europeană" va interzice instituțiilor publice, dar şi firmelor private să afişeze obiecte de cult creştine în sediile lor (crucifixe, biblii, icoane). În caz contrar, ele vor putea fi date în judecată de persoanele care consideră că aceste obiecte "le violează demnitatea creînd un mediu ostil" (expresie tipică în newspeak-ul corectitudinii politice - n.red.), relatează „The Daily Mail", citat de ziarul "Gândul".
Numită eufemistic "directiva egalității", norma europeană are ca scop declarat eliminarea "discriminării" din cadrul companiilor pe motive *religioase, handicapuri şi preferințe sexuale*. Nu e greu de prevăzut ce se va întîmpla, dupa ce o asemenea directivă va fi pusă în practică: în Occident vor fi sute de procese împotriva simbolurilor religioase creştine prezente în companii private sau în instituții publice, de la şcoli, spitale şi hoteluri, pînă la azile de bătrîni. Şi în România se va găsi cîte un Emil Moise sau niscaiva ONG-uri "europene" care să intenteze procese pe asemenea considerente. Va fi interesant de văzut dacă o asemenea directivă va afecta şi simbolurile religioase ale altor religii, cum ar fi religia islamică. *(Eurosceptic)*

A căzut legea uniunilor homosexuale

Peter Eckstein Kovacs a fost parlamentar în cinci mandate, desemnat "omul anului" în 2008 de lobby-ul pederaştilor şi lesbienelor din România, cunoscut "progresist" şi adversar al valorilor tradiționale. A pierdut, la mustață, un nou mandat de senator de Cluj, în alegerile din noiembrie 2008, inclusiv după ce Alianța Familiilor din România a făcut împotriva sa o campanie asiduă.
Odată cu ieşirea din Parlament a lui Eckstein Kovacs (devenit imediat consilier prezidențial pentru minorități), ultimul său proiect de lege, cel privind parteneriatele civile, a fost clasat (adică anulat).
Conform prevederilor legale, un proiect se clasează la începutul unei legislaturi dacă pînă la finalul legislaturii anterioare nu a fost introdus pe ordinea de zi a Parlamentului.
Proiectul, avîndu-l ca unic inițiator pe P.E.K., viza instituționalizarea relațiilor între persoane de acelaşi sex şi fusese introdus în ultimele luni ale legislaturii 2004-2008, ca să nu stîrnească scandal, omul mizînd pe faptul că il va putea promova în noua legislatură. N-a mai fost să fie!
Din informațiile pe care le deținem, Accept şi partenerele sale din "societatea civilă" au fixat însă ca obiectiv pentru viitorul apropiat clarificarea situației parteneriatelor între homosexuali, aşa încît trebuie să ne aşteptăm la reluarea ofensivei, prin intermediul altor parlamentari.
Pe agenda Accept se mai află şi legea trans-sexualilor şi cea a inseminării artificiale pentru lesbiene. *(Altermedia)*

Naționalismul șovin se plătește

Abuzurile maghiarilor din aşa-zisul „Ținut Secuiesc" încep să fie plătite. La propriu.
Demeter Janos, în prezent vicepreşedinte al CJ Covasna, a fost în 2007 inițiatorul amplasării, pe DN 11, la granița dintre județele Covasna şi Braşov, a unui panou inscripționat „Ținutul

Secuiesc" în limbile română, maghiară şi engleză. Panoul, pe care era imaginea a doi tineri, îmbrăcaţi în costume secuieşti, în faţa unei porţi secuieşti din lemn, a fost inaugurat la începutul lunii august 2007, în prezenţa mai multor lideri UDMR, printre care şi preşedintele Uniunii, Marko Bela. Partidele româneşti au susţinut că, prin amplasarea panoului, s-ar marca "Ţinutul Secuiesc" de către administraţia UDMR. Conducerea CJ Covasna a pretins că panoul ar fi unul publicitar, de promovare turistică a zonei. Panoul a fost demontat la numai două zile după amplasare, la iniţiativa Societăţii Naţionale de Drumuri, pe motiv că nu avea autorizaţie. La aproape doi ani de la aceste evenimente, urmare a unei sesizări depuse de cetăţeanul Dan Tănasă, Curtea de Conturi a României le-a imputat fostului preşedinte al CJ Covasna, Demeter Janos, 8. 238 de lei, iar fostului arhitect al judeţului, Stela Florea, 9. 100 de lei, pentru prejudicierea bugetului public prin cheltuieli pentru amplasarea şi apoi demontarea panoului.

Creştinii vor fi majoritari în Asia şi Africa

Creştinii sporesc într-un ritm alert în Asia, Africa şi America. Victor Yelenski, preşedintele Asociaţiei Ucrainiene pentru Libertate

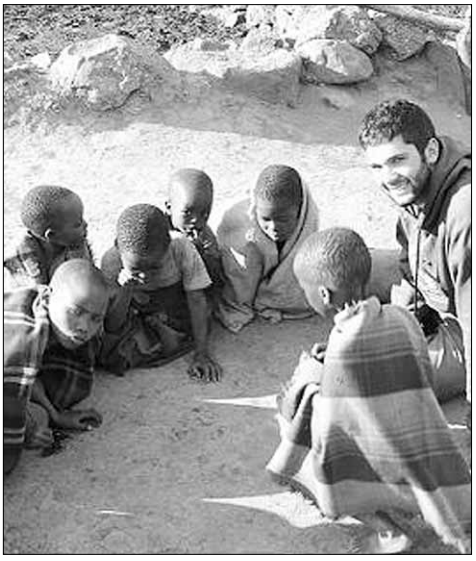

Religioasă, crede că în acest ritm creştinii vor deveni majoritari, pînă în anul 2050, în state precum China, Brazilia, Congo, India, Mexic, Nigeria, Filipine, Etiopia sau Uganda. El a afirmat că în această perioadă numărul creştinilor de pe continentul european se va diminua. În acelaşi timp, creşterea numărului musulmanilor din Europa va mări importanţa catolicismului şi a protestantismului ca centre ale identităţii europene.

În contextul în care specialistul vede apariţia a peste 20 de ţări, care vor avea o populaţie egală de creştini şi musulmani, viitorul creştinismului va fi legat de dialogul pe care îl va avea cu religia musulmană.

Potrivit Interfax, Yelenski consideră că fragmentarea religiei creştine va continua (în prezent exista peste 40.000 de denominaţiuni) în special datorită bisericilor independente africane, afro-americane sau afro-latino-americane, care interpretează Scriptura într-un mod liber.

Liber la prostituţie şi incest

Noul Cod Penal, în forma în care este propus de Guvern prin asumarea răspunderii în Parlament (adică fie trece legea, fie cade executivul – ceea ce e inimaginabil cu o susţinere de 70% în Legislativ), nu mai pedepseşte incestul şi prostituţia, aşa cum o face actualul Cod. Actul sexual dintre două persoane înrudite direct, cu vîrste de peste 18 ani, şi înfăptuit prin consimţământul amîndurora nu mai este considerat infracţiune. Prostituţia poate fi practicată de femei ca mijloc de subzistenţă în cazul în care acestea nu sînt constrînse. Ministerul Justiţiei susţine că "a renunţat la reglementarea incestului ca infracţiune distinctă, *fiind preferată prevederea ipotezelor de incest regăsite în alte infracţiuni de natură sexuală, precum violul.* În ce priveşte practicarea prostituţiei, ministerul consideră că „valoarea socială ocrotită prin incriminarea acesteia poate fi apărată eficient şi rezonabil şi prin mijloace nepenale (sancţiuni administrative)", iar *„sancţionarea penală a acestei fapte intervine doar dacă este săvîrşită în mod repetat".*

Au voie ortodocșii să critice tehnologia?

Ovidiu Hurduzeu

În cursul dezbaterilor din jurul paşapoartelor biometrice s-a ajuns în mod inevitabil la subiectul „tehnologie". Au prevalat luări de poziție naive în genul „tehnologia este bună dar are şi părți negative". Opiniile competente (Vlad Niculescu-Dincă) au fost puține şi s-au concentrat pe detalii. Nici un comentator nu şi-a propus să folosească „afacerea paşapoartelor biometrice" pentru a stârni o discuție mai largă despre rolul tehnologiei în societatea de astăzi. Într-o țară răvăşită de industrializarea comunistă şi subjugată miturilor societății de consum, să critici tehnologia este încă „politic incorect". Acuza de tehnofob irațional (care nu are „expertiza" necesară pentru a se pronunța asupra unor chestiuni de „strictă specializare") este lipită peste mai vechile etichete „fundamentalist ortodox", „păşunist" şi ubicuul „legionar". Mai există şi prejudecata că expertul, el singur este capabil să evalueze problemele şi situațiile tehnice. În discuțiile despre cipuri, „experții" , de la inginerii de software la funcționarii de la paşapoarte, au fost chemați să rostească adevăruri definitive. În timp ce vorbele părintelui Iustin Pârvu erau demonetizate, publicul asculta cu reverență gnoza experților-sacerdoți.

*

Elitele noastre intelectuale ascund sau pur şi simplu nu au habar de luările de pozițiile antitehnologice din Occident. O carte despre celebrul terorist Unabomber (*Unabomber, profetul ucigaş*, Editura Logos, Bucureşti), incluzând şi traducerea manifestului său antitehnologic, n-a trezit nici un ecou în *mainstream*. Suntem singura țară europeană unde Unabomber „n-a explodat". Este necunoscută publicului larg chiar şi critica „clasică" a tehnologiei reprezentată de mari gânditori: Spengler, Heidegger, Friedrich Juenger, Mumford, Ellul.[1]

O discuție serioasă despre tehnologie ar trebui să pornească de la constatarea lui Jacques Ellul. Tehnologiile moderne formează un Sistem: „un ansamblu de elemente interconectate, aşa încât evoluția unuia provoacă evoluția ansamblului, iar fiecare modificare a ansamblului se repercutează asupra fiecărui element în parte."[2] Uneltele moderne nu funcționează separat unele de altele, ci se combină în mari şi complicate angrenaje. La rândul lor, angrenajele tind să se dezvolte în rețele din ce în ce mai mari. Ceea ce numim Vajnica Lume Nouă (Brave New World) este de fapt o nouă formă de organizare socială şi politică bazată pe tehnologia organizată corporatist care depinde de mari organizații sociale. Nu poți să produci „Logan"-ul într-un atelier, nici măcar în fabricile unei Românii autarhice. Doar un gigant multinațional precum Renault, conectat la angrenajul tehnologic planetar, este capabil să asigure standardizarea şi interşanjabilitatea componentelor.

Marea tehnologie favorizează statul supranațional, integrarea corporatistă şi controlul comportamentelor umane. Controlul exercitat asupra individului de statul managerial şi corporațiile transnaționale satisface o necesitate

[1]Spre meritul lor, în ultimii ani, câțiva „noi stângişti" au făcut cunoscute cititorilor români luările de poziție antitehnologice ale lui Paul Virilio şi Guy Debord. Cum era de aşteptat, stânga „politic corectă" din mainstream a păstrat tăcerea. Cât despre intelectualii de (pseudo)dreapta, au uitat complet că „tinerii păltinişeni" nu erau deloc favorabili tehnologiei (vezi cazul tânărului Noica).

[2] Jacques Ellul, *Le systéme technicien*, Calman-Lévy, Paris, 1977, p.158. Despre tehnologie ca sistem integrat vezi de asemeni volumele *Sclavii fericiți* (mai ales eseul „Angrenajul tehnologic") şi *Unabomber, profetul ucigaş*, ambele de Ovidiu Hurduzeu.

tehnologică. Un sistem hipercomplex, de dimensiuni planetare, nu-şi permite să acorde autonomie componentelor sale întrucât independenţa lor ar creea o stare de haos. Totul trebuie să conveargă spre împlinirea obiectivului primordial: eficienţa, obţinută prin adaptarea cu rigoare matematică a maşinilor la scopurile utilitare pentru care au fost create. În Sistem, omul, considerat o maşină productivă, răspunde şi el unor necesităţi tehnice. Nevoile sale omeneşti sunt luate în consideraţie numai atâta timp cât satisfacerea lor respectă un protocol tehnic iar individul, în rolul său de sclav specializat, contribuie la sporirea eficienţei. Munceşti într-o corporaţie, ai o „poziţie", un „venit", eşti un sclav fericit. Ai paşaport cu cip, eşti liber să vizitezi Disneyland-ul, Las Vegas, să munceşti în UE. Te opui? Eşti un nimeni fără identitate. Orice considerente etice sau religioase care s-ar opune satisfacerii necesităţilor tehnologiei sau ar interfera în mod „parazitar" cu logica ei, trebuie extirpate din Sistem. Sau purtătorul lor adaptat „factorului tehnologic".

*

Cum fiinţa umană nu este o simplă piesă mecanică sau un număr într-un cod digital, Sistemul trebuie să domesticească un individ şi un corp social care tind în mod natural să sfideze funcţionalismul maşinii. Domesticirea este în primul rând o operaţie de **fluidizare a omului**, de integrare a sa în „fluxul tehnologic" contemporan. Pentru a deveni „spaţiu flotant, fără fixare, nici repere, disponibilitate pură, adaptată la acceleraţia combinaţiilor, la fluiditatea sistemelor noastre" (G. Lipovetsky, Anti-Oedip), persoana unică este separată în părticele specializate, iar fiecare părticică angrenată într-un anumit tip de reţea. Fiecare network desprinde din individul dezunificat felia care-i trebuie, cerându-i să elimine restul. Pe măsură ce se branşează la tot mai multe reţele, omul pierde capacitatea să se mai adune, să-şi recâştige identitatea. Se produce astfel o disoluţie a personalităţii organice. Precum uneltele, putem fi detaşaţi, separaţi unii de alţii, şi chiar de noi înşine, combinaţi şi recombinaţi în funcţie de necesităţile sistemului tehnologic. Logica industrială cere să fim tranşaţi în părţi izolabile – separate piesele pot fi controlate pe tot parcursul producţiei.

Protestăm că paşapoartele biometrice ne transformă într-un număr deşi noi înşine reducem totul la cifre şi „funcţionalitate". Ne supără că poliţistul de la frontieră ne ia drept obiect de inventar, ne scanează după iris şi retină. Uităm însă că în societate nu contează decât fiinţa noastră măsurabilă, scanabilă, menită să fie lesne „citită", interpretată şi pusă la treabă. Dacă ne îngrozeşte implantarea de date sub piele, de ce acceptăm să ne tot implantăm „îndemânări" lucrative, „skills"-urile pe care le updatăm în funcţie de necesităţile „economiei"? Nu cumva CV-ul „la zi" este paşaportul nostru biometric pentru a ne branşa la sistem?

Ce facem toată ziua? Scriem poezii, filozofăm, spunem rugăciuni? Nu. Calculăm. Reducem existenţa la proceduri administrative şi juridice, calcule economice, procese tehnice şi date statistice. Paşapoartele biometrice sunt în firea noii „bioeconomii" care îşi doreşte „să revalorizeze aspectele non economice ale vieţii." „Eco-satele, camerele video de supraveghere, spiritualitate, biotehnologii şi convivialitate aparţin? *„paradigmei civilizaţionale"* în curs de formare, acelei economii totale construite de jos, de la bază. Matricea ei intelectuală nu este alta decât ciberneti-

ca, ştiința sistemelor, adică al *controlului lor*."[3] Ecologia, ca economie totală în versiunea „strângeți cureaua, băieți!" (descreştere), monitorizează polițieneşte populația în numele ordinei securitar-terapeutice şi a „mediului înconjurător" (După ce a distrus realitățile organice şi de sin e stătătoare – satul, oraşul, tradițiile – sistemul tehnologic a descoperit „mediul înconjurător" care supraviețuieşte prin monotorizare atentă şi „soluții" tehnic-administrative)

*

Ni se spune că vom fi cipuiți spre binele nostru, pentru ca UE şi sluga sa carpato-dunăreană să poată lupta eficient împotriva terorismului islamic. Mă întreb însă cine îi va apăra pe români împotriva terorismului tehnocratic.

Statul național unitar? În mijlocul degringoladei generale, guvernanții visează la High-tech România. Parcuri industriale, magistrale informaționale, industrii de vârf. Precum conceptul de industrializare la comunişti, fantasmagoriile etatiste legate de „integrare" şi tehnologism nu pot fi supuse unei evaluări critice independente venite din afara sistemului. Doar tehnocrații au voie să critice (în mod constructiv) tehnologia, aşa cum stânga se hârjoneşte critic tot cu stânga.

Normal ar fi ca intelectualii publici, ONG-urile apărătoare ale „drepturilor omului" să protesteze vehement împotriva „societății de supraveghere". Vajnicii propovăduitori ai ***noilor*** valori occidentale preferă însă tăcerea sau discursul „tehnicist" care eludează esența problemei. Cum ar putea oare să se pronunțe „contra" cei care de douăzeci de ani pledează pentru o tehnocrație ca alternativă la plutocrație? Cum să protesteze toți acei care propăvăduiesc cu entuziasm „reinventarea României" prin inginerii economice, sociale şi culturale? Precum comuniştii de odinioară, agenții „occidentalizării" României stau neclintiți de partea „progresului". Misiunea lor este ***să preadapteze*** populația României la o lume de sclavie postmodernă. Pentru a-l fluidiza pe român, intelectualii l-au branşat la conductele „corectitudinii politice", i-au rescris istoria şi l-au îndoctrinat cu valorile „culturii globale". Luând poziție împotriva paşapoartelor biometrice, sacerdoții progresului ar apărea deodată într-o lumină reacționară care le-ar şifona imaginea publică. Cum naiba să se situeze ei de partea unei lumi „arhaice şi preindustriale"?!

Dar Biserica (instituția), oare de ce tace în problema paşapoartelor biometrice? Sau, atunci când vorbeşte cu jumătate de gură, de ce apelează şi ea la „experți"? De ce atâta timiditate din partea ierarhiilor ecleziastice când în joc este însăşi dogma creştină despre persoană? Cât de departe poate să meargă Biserică ortodoxă pentru a-şi păstra imaginea „politic corectă"? După ce s-a ecumenizat cu sora ei de la Apus, va împărtăşi oare şi entuziasmul tehnologic al Vaticanului?

Pentru evlavioşii intelectuali „neoconservatori", cei care îl gândesc pe *homo religiosus* în termenii lui *homo economicus*, şi nu vice versa, terorismul tehnocratic nu-i terorism. Este libertate, democrație, civilizație. În România, statul, *mass media*, intelectualii stângişti şi neoconservatorii se regăsesc de aceeaşi parte a baricadei în eforturile lor de legitimare a Sistemului. Fiecare, cu mijloacele lui, pune umărul la cristalizarea şi propagarea **noii ideologii** legată de tehnologie şi mondializarea capitalismului financiar sau/şi a „capitalsocialismului" (capitalismul de ultimă oră care

[3] „L'insurrection qui vient", Comité invisible, La Fabrique editions, Paris, 2007, p.57.

privatizează profiturile şi socializează pierderile.) Noua ideologie are menirea să înlocuiască vechiul marxism, aruncat în derizoriu de „socialismul economist", dar care îl continuă neschimbat în spirit. Regăsim aceleaşi mituri universaliste: Progresul, Munca, Siguranța, Des/Creşterea economică, la care s-a adăugat, Mediul înconjurător (o reciclare a mitului Naturii). Aceaşi insistență obsesivă asupra discursului abstract în detrimentul realului concret. Aceeaşi ideologie a nimicului, acelaşi mecanism de justificare a distrugerii omului în numele Omului. Miturile universaliste nu mai conviețuiesc sub aripa protectoare a Istoriei ca în vechiul marxism. S-au regăsit sub umbrela Democrației, Tehnologiei şi a Societății globale, treimea ce alimentează fantasmele sociale ale „omul foarte nou" . Difuzată prin mass media, impusă prin sistemul universitar şi workshopurile sponsorizate de stat, marile corporații şi ONG-urile mondialiste, noua ideologie dictează adevărul în câmpul social, decide ce este bine şi ce este rău în sfera morală, redefineşte sau înlătură tradițiile şi vechile identități (religioase, naționale, individuale).

Economismul, tehnicismul, scientismul şi anticreştinismul sunt cele patru direcții de forță ale noii ***ideologii globaliste*** promovată de nomenclatura comunistă convertită în oligarhie. Globalismul a înlocuit o ideologie universalistă expirată (comunismul) cu un produs mai funcțional. Noua ideologie legitimează superstatul continental (EU) şi aspirațiile spre o organizare statală mondială. Nu contează caracteristicile de moment ale noului stat – logica sa funcționalistă nu-l împiedică să se „umanizeze", să ofere drepturi democratice atâta timp cât „umanizarea" este de natură tehnic-normativă şi favorizează instrumentalizarea tuturor aspectelor vieții sociale. În România puțini acceptă ideea că superstatul contemporan, precum statul comunist, este emanația toxică a **sistemului industrial-tehnologic**[4], creat în urma Revoluției industriale. Diferențele de suprafață, nicidecum esența, sunt cele care separă comunismul de capitalism şi „capitalsocialism". Cu atât mai greu acceptăm perspectiva sumbră dar din păcate reală: aşa cum ne-au demonstrat cei 70 de ani de comunism şi ingineriile (economice, sociale, culturale) ale tranziției, sistemul industrial-tehnologic este **totalitar**. Paşapoartele biometrice nu sunt decât vârful icebergului. Urmându-şi propria lui logică, Sistemul urmăreşte să elimine nu numai formele de organizare tradiționale, ci chiar omul în calitatea sa de persoană autonomă – pentru creştini, „autonom" însemnând „liber întru Hristos". (O lume tehnologică ideală ar trebui să funcționeze independent de componentele sale umane „ineficiente"). În Rusia sau China, marea industrializare a înlesnit aplicarea tehnologiilor corporatiste pe scară largă. Neglijând necesitățile umane elementare, comunismul s-a dovedit în final ineficient. Pe de-o parte a creat un aparat represiv de mari dimensiuni, care a afectat negativ productivitatea muncii, pe de altă parte, maşina umană s-a gripat prin acumularea unor elemente nontehnice (resentimente, dorința de răzvrătire, apatie, scăderea creativității etc). Comunismul a fost înlocuit din necesități tehnice, nicidecum etice sau politice. Chinei i s-a permis să rămână comunistă cu condiția să mențină o forță de muncă în stare de sclavie şi să respecte protocolul tehnologic al societății globale.

Dezvoltarea exponențială a tehnologiilor industriale a dus la apariția producției de masă care, la rândul ei, a favorizat consumismul şi dezvoltarea pieței mondiale. Astăzi sclavul are obligația nu numai să producă eficient, dar să şi consume – de aici nevoia de a înlocui teroarea cu gratificarea instantanee, mentalul parcimoniei cu o religie a confortului.

*

Terorismul tehnocratic este greu de combătut întrucât mai nimic în societatea secularizată de astăzi nu a rămas „extra-tehnic". Tehnologia nu mai apelează la referințe externe (Dumnezeu, Adevăr, Har), îşi extrage înțelesul din propria substanță şi nu se lasă criticată din afară. În numele cui să te împotriveşti unei forțe ce-şi arogă prerogativele divinității? Mulți naivi mai cred încă în puterea „culturii" şi a educației umaniste, ui-

[4] Termen folosit de Ted Kaczynski în „Manifestul Unabomber"

tând că omul de azi este „formatat” de un învățământ ideologizat care favorizează specializarea tehnică. Menirea educației actuale nu este să producă scriitori şi filozofi sau oameni de caracter, ci armate de „cadre competente”, analfabeții culturali care servesc tehnologia şi instituțiile statului su pranațional.

În România a supraviețuit în virtutea inerției o „viață culturală”. Cultura în sensul ei tradițional a pierdut însă „arma simbolică”. Formă goală, glăsuieşte prin voci castrate care nu au nimic important de spus. Influentă, creatoare de semnificații şi atitudini în plan social este doar puterea mediatică. Presa centrală şi televiziunile promovează „personalități” **sub acoperire culturală**: mediocrități mondene, „lideri de opinie” conformişti, păpuşile serviciilor secrete şi ai societăților oculte.

Doar **o clarviziune profetică**, venită de la Sfântul Duh, ar putea demasca fața necunoscută a terorismului tehnocratic impus de elite. Sfântul Duh, spre deosebire de „spiritul culturii”, al „naturii” sau „spiritul transistoric” al religiilor panteiste, lucrează „din afara” spre eliberarea noastră *efectivă*. Orice alt „spirit” din interiorul Sistemului, care se instalează ca referință universală, produce un discurs totalizator, sau de-a treptul totalitar. Nu face decât să ne înrobească prin „integrare”, oferindu-ne o libertate iluzorie (de exemplu, libertatea de care ne bucurăm în cyberspace).

*

O astfel de „luciditate profetică” a avut părintele Iustin Pârvu, când s-a ridicat împotriva paşapoartelor biometrice. Capetele pătrate din presa românească au catalogat apelul bătrânului duhovnic drept „puseu penibil de panică apocaliptică”. Speriați de acuze, unii dintre creştinii care s-au pronunțat în mod public împotriva cipurilor, s-au retras pe poziții defensive şi „raționale”. Au adoptat un ton „moderat”, plin de „discernământ” caracteristic jocului în teren. Protestul lor, burduşit de detalii tehnice şi formulat într-un limbaj legalist nu a făcut decât să tehnicizeze retorica de tip conspiraționist a „exaltaților”. În esență, ambele tabere au reciclat argumente culese de pe Internet, care au prea mult în comun cu milenarismul apocaliptic al „sectanților” şi prea puțin cu trezvia ortodoxă.

Evangheliştii americani au început să zărească semnul Fiarei pe fiecare pachet de biscuiți încă din anii '70, când sistemul de marcare computerizată UPC (Universal Product Code) a fost introdus în Occident (să deducem de aici că izolarea comunistă ne-a ferit să fim „însemnați" mai devreme?!) Astăzi conspiraționismul de tip apocaliptic a ajuns o industrie profitabilă, cu propriile lui *bestseller*-uri („The Mark of the Beast: Your Money, Computers, and the End of the World") şi show-uri televizate („This Week in Bible Prophecy"). În România se vând bine poveştile despre Mister Antichrist şi satanica lui New World Order. Afacerea paşapoartelor biometrice a împământenit şi pe meleagurile noastre ideea că Antihristul vrea să impună NWO prin smart card-uri şi cipuri implantate. Popularitatea teoriilor conspiraționiste şi răspândirea unui imaginar tabloid-apocaliptic – fenomene de dată relativ recentă în România – pun în evidență două aspecte îngrijorătoare. Pe de-o parte analfabetismul cultural şi religios, iar pe de altă parte frica, neliniştea şi neputința unor oameni total absorbiți în Sistem (neliniști abil manipulate de către cei care odinioară le insuflau frica de fiara comunistă)[5]. Protestele lor patetice sunt bătălii împotriva morilor de vânt. Cine nu-i sclav integrat, nu protestează. Sparge idoli.

*

Nu distrugi idolii, dacă nu te desprinzi din gândirea cauzală. Dacă nu începi cu vremurile de pe urmă (ca să înțelegi prezentul). Dacă nu recuzi logica „necesității". Dacă nu accepți „libertatea în Hristos". Dacă ți-e frică.

*

„Nu poate fi negat că Apocalipsa se încarnează în istorie cu cea mai mare forță" – explică Ellul în *„L'Apocalypse: architecture en mouvement"* – „Este scrisă în termenii evenimentelor politice, tinzând să lucreze asupra cititorului care este bine înscris în istorie; încearcă să-i dezvăluie „bogățiile misterioase" ale prezentului, dimensiunea ascunsă a lumii în care se găseşte... Astfel profeția descrie un moment al istoriei arătându-ne cum acesta se înserează în totalitatea planului divin şi ne cheamă pe noi înşine să facem istorie... Ceea ce este important se referă la scop, la ținta spre care ne îndreptăm. Apocalipsa ne arată destinația finală iar ceea ce sfârşitul ne explică este **exact prezentul**." (sublinierea noastră)

În apelul său, părintele Iustin Pârvu a surprins din perspectivă escatologică momentul istoriei în care trăim („vremurile în care ne aflăm acum sunt premergătoare acestor profeții"), a definit „exact" situația noastră reală („România a ajuns astăzi putregai"), a prezentat obiectivul („să rezidim neamul acesta" prin „a rezidi fiecare în parte sufletele noastre") şi a indicat calea („Lupta este deschisă! Luptați până la capăt!") Ca să nu existe nici o îndoială asupra radicalității mesajului său, a exclus orice urmă de compromis („Să nu credeți că putem sluji şi lui Dumnezeu şi lui mamona"). Bătălia ce ne-o propune va avea dimensiunile unui război total. Se va desfăşura atât pe frontul vieții individului (rezidirea persoanei), cât şi pe cel al colectivității (rezidirea neamului); va fi război în plan cultural (lupta împotriva ingineriei sociale, a relativizării valorilor fundamentale, ecumenismului, educației ateiste), în plan social („va trebui să creem mici fortărețe, mici cetăți de supraviețuire, la sate, acolo unde mai sunt încă oameni care pricep şi îşi amintesc Rânduiala") dar şi politic (trebuie să vă apărați acest drept de la Dumnezeu). „Timpul jertfei" nu-i listă de semnături, vorbărie de workshop şi comentariu pe blog. Nu te sacrifici interactiv, în cyberspace, printr-un act de mucenicie vir-

[5] Teoriile conspiraționiste, indiferent de proveniența lor, sunt animate de un spirit anti-ortodox. În ciuda aparențelor, ele legitimează imaginea Sistemului ca mecanism implacabil; omul, prins într-o pânză de păianjen de dimensiuni planetare, nu are nici o posibilitate de a se revolta. „Conspiraționiştii" pretind că au găsit acel „ceva" (plan secret) sau „cineva" (Antihristul, Evreul) care îl subjugă complet pe om. Apelând la un Referent universal ca factor de instrumentalizare a subiectului uman, conspirationismul funcționează după logică deterministă a Sistemului. În mod indirect, neagă „libertatea în Hristos" a persoanei. Dacă suntem liberi în Hristos, nimeni nu ne poate obliga să acceptăm planurile secrete ale societăților oculte. Nu trebuie să ne supunem adevărului realității, ci Adevărului întrupat care este Viața. A proclama atotputernicia Sistemului, aşa cum o fac adepții „teoriei conspirației", înseamnă să proclamăm triumful morții. O victorie a Satanei.

tuală. Eşti chemat să mori în braţe cu vrăjmaşul!

Apelul părintelui Iustin Pârvu este prima contestare fără echivoc a Sistemului formulată în România după 1989. Noutatea lui derivă din îmbinarea unor înalte exigenţe duhovniceşti cu logica „haiducească" şi mucenicia – o tradiţie monastică ortodoxă pe cale de a fi uitată.

*

Şocant mesaj: „Lupta este deschisă! Luptaţi până la capăt!". Şi ce pretenţie absurdă: „Creştinul să-şi apere libertatea cu preţul vieţii" ! Mentalitatea tehnicistă recuză jertfa şi eroismul, creatoare de sensuri majore şi liant social. În schimb acceptă cu cinism logica sacrificială (considerată un „rău social inevitabil") a persoanelor imolate în numele non-sensului: sinucigaşii, drogaţii, orice „victimă" care nu are acces la condiţia de martir sau rebel.

Din perspectiva escatologică a primilor creştini (Iustin Pârvu este în duh unul dintre ei), scandaloasă este doar necredinţa noastră. Hristos nu s-a întrupat să ne „protejeze sensibilităţile", ci pentru a-l distruge pe Diavol şi a ne elibera din captivitatea morţii. Necuratul l-a îmboldit pe om să păcătuiască, iar prin păcat omul s-a separat de divinitate, ceea ce i-a adus moartea. „Dumnezeu este viaţa, pierderea vieţii este moarte. Astfel, Adam şi-a pregătit moartea prin separarea sa de Dumnezeu", spune sfântul Irineu. În mod indirect, prin păcat, Diavolul introduce în creaţie moartea, întrucât „plata păcatului este moartea."[6]

Separat de Dumnezeu, de energiile dătătoare de viaţă ale Harului, omul devine sclavul morţii şi a păcatului. Chiar dacă trăieşte, este doar o larvă.[7] Dragostea adevărată înseamnă asceză, eliberare din domeniul necesităţii şi a fricii. Dacă ţie frică de moarte, eşti clientul Necuratului, gata oricând să joci după cum îţi cântă. „O caracteristică a tradiţiei patristice greceşti este continua luptă împotriva tiraniei morţii, a diavolului, şi păcatului printr-o viaţă de dragoste jertfitoare în Hristos. Viaţa monastică ortodoxă şi întregul corp al artelor liturghice în tradiţia bisericii răsăritene sunt pătrunse de acest **spirit eroic şi luptător** (sublinierea noastră).[8]

Incapabili să înţeleagă logica sacrificială, lupta împotriva fricii de moarte prin dragoste jertfelnică, mass media şi clubul „Ortodoxie şi Odihnă" au considerat apelul părintelui Iustin Pârvu o chemare la jihad. Marea primejdie pentru România n-au mai fost cipurile, ci starețul de la Petru Vodă. Cum creştinismul manelist este securist, incult şi ocult, a purces la ceea ce se pricepe mai bine: deturnare şi mistificare. Pe bloguri, la conferinţe, în comunicatele de presă, mesajul părintelui Iustin Pârvu, mereu răstălmăcit, a devenit un insipid îndemn la „priveghere". Nu numai conţinutul i-a fost trecut prin etuvă dar şi limbajul profetic. Interpreţii s-au grăbit să „spiritualizeze" gnostic cuvintele, ascunzând sensul lor literal. Din moment ce imaginile nu s-au mai întru-

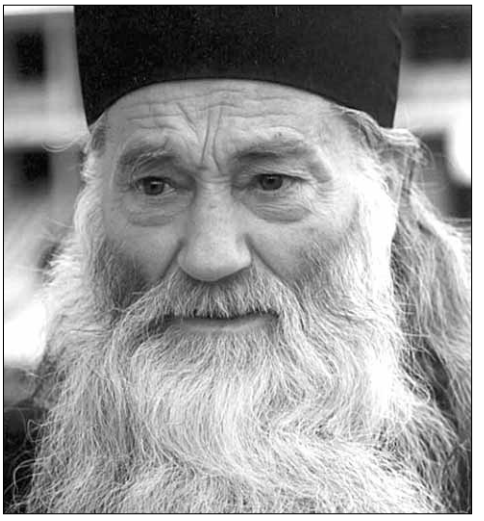

[6] Romani, 6:23. Despre o tratare exhaustivă a legăturii dintre moarte, păcat şi diavol în practica Bisericii ortodoxe, vezi John S. Romanides, *The Ancestral Sin*, Zephyr, Ridgewood, 2002.

[7] Cf. Pavel Florensky, Iconostasis: „Termenul latin «larva» a dobândit încă în vechea cultură romană înţelesul de «cadavru astral», «gol» (*inanis*), sau «lipsit de substanţă», ceea ce rămâne după moarte: altfel spus, «larva» sau «masca astrală»; vampirul întunecat şi impersonal împrumută un chip viu, căruia îi suge sângele. Este remarcabil cum diferite tradiţii folosesc aceeaşi termeni ca să exprime realitatea falsă a «măştii astrale»: În Cabală este numită *klipot* iar în Teosofie «coaja» „.

[8] Ibid., p.174.

pat în percepții concrete, înțelesurile din apel şi-au pierdut turnura lor insurgentă. Mucenicia a devenit „spiritualitate" dezîntrupată.

Cu riscul de-a dezamăgi mulți cititori, voi mărturisi că îndemnul „să te duci, române drag, fără frică, direct spre vârful sabiei" nu este alegoric, ci analogic. „Acum suntem exact ca în arena romană cu fiare sălbatice – stai aici în mijlocul arenei şi aştepți, ca şi creştini de odinioară să dea drumul la lei. Aşteptați să fiți sfâşiați, rupți, altă scăpare nu e" (Nu, nu-i o secvență din „Gladiatorul" unde limbajul cinematografic, auto-referential precum orice limbaj tehnicizat, recrează magic istoria). Iustin Pârvu, şi noi odată cu el, chiar ne aflăm în arenă, încarnați deopotrivă în acel moment din istorie şi în această situație concretă din prezent.

*

Au dat drumul la lei. Fiarele se apropie. Cască boturile.

Abur cald, Duhul ne freamătă-n nări.

*

Dacă nu arătăm cu degetul fiara care ne pecetluieşte, discutăm despre paşapoartele biometrice doar ca să ne găsim în treabă. „Aici e înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei", ne cer Scripturile.[9] În zadar socotim însă numărul fiarei în *bar code*-urile mărfurilor din supermarket. Înțelepciunea creştinului ortodox ar fi să desluşească **contextul** în care azi aproape totul primeşte „semnul" ei. Să ne punem întrebarea: De ce suntem „însemnați"? Sau, mai bine spus, de ce ne lăsăm însemnați? Cum acționează mecanismele însemnării? Cine sunt cele două fiare ale momentului istoric actual? (Discutând despre prezent, nu înseamnă că abandonăm perspectiva istorică sau pe cea escatologică. Interpretăm episoadele Apocalipsei în strânsă legătură cu persoana lui Hristos. Iar Adevărul întrupat fiind viu, ne va raporta totdeauna la situația noastră actuală.)

Nu mai încape nici o îndoială că prima fiară simbolizează puterea imperiului roman. Simbolul este însă mult mai larg, trimite la o putere universală şi totalitară. Dacă ieri prima fiară s-a încarnat în imperiul Roman, azi fiara ia înfățişarea „sistemului industrial-tehnologic". Cine altul decât Sistemul stăpâneşte peste „orice seminție, peste orice norod, peste orice limbă şi peste orice neam"? Ca simbol al Puterii absolute („putere absolută" contrafăcută ca orice lucru venit de la diavol), mijloacele gigantice ale tehnologiei şi economiei se constituie în obiect de venerație demonică: „Şi au început să se închine balaurului pentru că dăduse puterea lui fiarei. Şi au început să se închine fiarei zicând: ?«Cine se poate lupta cu fiara, şi cine se poate lupta cu ea??»[10]

Sistemul îi înrobeşte pe oameni prin fascinația idolatră pe care o exercită asupra lor. Nu este vorba exclusiv de o manifestare psihologică sau spirituală. Prima fiară nu acționează doar asupra „omului interior". Are o existență independentă de deciziile omului, dar în strânsă legătură cu viața sa concretă. Separându-l pe om de Dumnezeu, şi de sfinții pe care-i învinge, prima fiară reprezintă un triumf al Morții. Prin tehnologie Diavolul operează o „inginerie" socială, intelectuală şi economică. Tot ceea ce exista viu, în plinătatea sa ontologică, tot ceea ce era configurat şi alimentat de energiile dragostei divine, devine acum contrafăcut. Realitatea omului, refigurată şi desfigurată necrofilic, capătă un aspect spectral.

Prima fiară – o întruchipare a imperiului roman, în planul istoriei, a sistemului industrial-tehnologic, în planul prezentului, a Puterii totalitare, în plan simbolic – este „dublată" de o a doua fiară, ridicată din pământ, care „lucra cu toată puterea fiarei dintâi înaintea ei; şi făcea ca pământul şi locuitorii lui să se închine fiarei dintâi a cărei rană de moarte fusese vindecată."[11] Există un consens general că a doua fiară este „falsul profet sau, din punct de vedere istoric, propagandistul cultului imperial" (Ellul). În termeni moderni, a doua fiară este mult mai mult decât propaganda de stat. Aş vedea aici ***puterea spectaculară*** care include atât

[9] Apocalipsa 13:18.

[10] Apocalipsa 13:4.

[11] Apocalipsa, 13:12.

structurile ideologice şi propagandistice *vizibile* (propagandă, educaţie, publicitate etc.) ale Sistemului cât şi structurile sale *oculte* (Reţeaua serviciilor secrete, mafiile de tot felul). Puterea spectaculară lucrează cu instrumentarul tehnic şi psihologic al Sistemului menţinându-şi însă o anumită independenţă. Misiunea ei este să menţină **secretul generalizat** aşa încât credincioşii să nu-şi dea seama că Sistemul este animat de un spirit demonic. „Oamenii aceştia sunt nişte apostoli mincinoşi, nişte lucrători înşelători, cari se prefac în apostoli ai lui Hristos. Şi nu este de mirare căci chiar Satana se preface într-un înger de lumină”.[12] A doua fiară este meşteră în a creea falsuri fără replică – „făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pământ”.[13] Ei i se aplică toată gama de adjective din sfera „amăgirii”: seducător, înşelător, impostor, falacios, insidios, ademenitor etc.

Cea de-a doua fiară îi determină pe oameni să facă o „icoană a fiarei care avea rana de sabie şi trăia”. Construindu-i Sistemului o icoană, conform dorinţei Altcuiva, recunoscând această icoană drept Autoritate, oamenii s-au înlănţuit în nişte imagini care nu le mai aparţin. Nu avem aici

[12] 2 Cor 11:14.

[13] Aluzie la o minune similară pe care i-o cer apostolii lui Iisus: „Nu ştiţi de ce duh sunteţi însufleţiţi”, îi ceartă Mântuitorul.

oare esența alieneării? De fapt, ceea ce-i subjugă în final este „icoana fiarei celei dintâi", credința lor idolatră în Sistem şi nu Sistemul însuşi. Universul de imagini, („societatea spectacolului") este mort, fiind administrat de o putere mecanică (diabolică) şi însufleţit în mod artificial. Oamenii însă iau această energie drept Viaţă şi vorbele înşelătoare ale puterii spectaculare drept Adevăr. Semnul fiarei, pe care îl primesc cu toţii, este codul, parola pe care oamenii o folosesc să se branşeze la reţelele Sistemului. Dacă nu ai înscris codul în persoana ta şi încalci „protocolul" tehnologic atât în ceea ce faci – mâna este simbolul acţiunii – cât şi în ceea ce gândeşti – fruntea reprezintă inteligența – eşti exclus din Sistem; îţi pierzi „privilegiul" de a-ţi exercita cele mai elementare funcţii sociale (de pildă, să vinzi şi să cumperi)

Dacă Iisus Hristos a desacralizat lumea, a alungat idolii păgâni, tehnologia i-a adus înapoi. Nu mă refer doar la fetişizarea Maşinii însăşi (gadgeturile electronice, automobilul, „minunile" geneticii etc.) Să nu uităm pletora de manifestări spirituale ale sacrului modern din templele Confortului, Tehnicii, Economiei, Revoluţiei, Statului (naţionalist, supranaţional, „dădacă"), Religiei (ecumeniste, gnostice, satanice) şi Divertismentului. „Zeii stadionului, ai vitezei, ai consumismului, utilităţii, banilor, cunoaşterii, iraţionalului, sexului, nebuniei, revoluţiei, agnosticismului, ideologiilor... zei lumeşti cerând holocausturi de care nu s-a auzit încă"[14] – perverşi şi rafinaţi, sunt mult mai periculoşi decât cei de-odinioară.

*

Apelul lui Iustin Pârvu este o mărturisire a numelui lui Dumnezeu în mijlocul noilor idoli şi un îndemn la eliberarea persoanei timpurilor noastre. Este un cuvânt viu care vrea să ne aprindă – „Am venit să aprind focul pe pământ", spune Mântuitorul. Deocamdată, de aprins nu s-a aprins nimeni, doar s-au „energizat" ciberantropii însărcinaţi să menţină Ortodoxia în Sistem.

Cine are urechi, să asculte...

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Pr. Chiricuţă, Petre, *Parusia sau despre A Doua Venire*, Anastasia, 2001.
- Davis, Erik, *Technosis. Muth, Magic +Mysticism in the Age of Information*, Three Rivers Press, 1998.
- Ellul, Jacques, *L'Apocalypse: architecture en mouvement* (traducere în engleză: A*pocalypse, A Crossroad Book*, 1977).
- Ellul, Jacques, *Le bluff technologique* (traducere în engleză: *The technological bluff*, William B. Eerdmans Publishing Company, 1990).
- Hurduzeu, Ovidiu, *Unabomber, profetul ucigaş,* Editura Logos, Bucureşti, 2007.
- Hurduzeu, Ovidiu, *Sclavii fericiţi*, Editura Timpul, Iaşi, 2005.
- Juenger, Friedrich Georg, *Die Perfektion der Technik* (traducere în engleză: *The Failure of Technology: Perfection without Purpose*, Henry Regnery Company, 1949).
- Picard, Max, *Flucht von Gott* (traducere în engleză: *The Flight from God*, Regnery Gateway, 1951.
- Postman, Neil, *Technopoly. The Surrender of Culture to Technology*, Vintage Books, New York, 1992.

[14] Noţiunea de religie la care se referă Ellul trebuie înţeleasă ca „religie a Omului" opusă revelaţiei creştine. Închinătorii la idoli din vechime nu mai făceau distincţia dintre natură şi Dumnezeu; astăzi, în mediul artificial creat de maşini, închinătorii la idoli venerează obiectele, fenomenele şi structurile create direct sau indirect de tehnologie: automobilele, gadgeturile electronice, *cyberspace*, tehnodivertismentul (muzica tehno, emo etc), creşterea economică (religia PIB-ului), statul managerial în permanentă expansiune, sportul, religiile gnostice pseudocreştine şi New Age, technoza, gândirea dezîntrupată („Gnosticismul a fost şi este un fel de teorie a informaţiei" scrie Harold Bloom în *Religia Americană*). Sistemul industrial-tehnologic a recreat un univers mitologic, reintroducând pe uşa din dos sacrul epocilor precreştine, panteismul şi ocultismul premodern cu toate consecinţele lor: fuziunea dintre subiect şi obiect, devalorizarea realităţilor extramentale, spiritualizarea şi mitizarea „puterii" (Statul, Banul, Tehnologia), identificarea mijloacelor cu scopurile, preamărirea Omului, „divinizarea procesului de evoluţie care transformă tot ceea ce se întâmplă într-o funcţie a unor procese automate şi impersonale" (Gunton, The Triune Creator). Precum sacrul epocilor precreştine, mitologiile sistemului industrial-tehnologic înlănţuie persoana în DETERMINISM (în sensul că totul este prestabilit, sfârşitul nu este diferit de început) şi structuri idolatrizate.

Paşapoartele biometrice, între moderaţie şi pasiune

Radu Carp

Începutul acestui an a fost marcat de o dispută în primul rând la nivelul laicilor şi clericilor ortodocşi dar nu numai, aflată în plină derulare, pe tema introducerii paşapoartelor biometrice. Totul a început de la o scrisoare deschisă, din 14 ianuarie, adresată creştinilor ortodocşi de părintele Iustin Pârvu de la Mânăstirea Petru Vodă, publicată în presa centrală, urmată de apariţia mai multor opinii pro şi contra. Dezbaterea organizată pe 22 ianuarie de AZEC - Asociaţia Ziariştilor şi Editorilor Creştini - nu a făcut altceva decât să constate că în interiorul Bisericii Ortodoxe există voci radicale care se opun paşapoartelor biometrice, după cum există poziţii din interiorul ierarhiei care condamnă acest demers. În afara Bisericii, situaţia este oarecum identică : o grupare care dispune de puternice mijloace mediatice şi o alta care se opune celei dintâi, în timp ce categoria celor care au (deocamdată) rezerve să se exprime public pe această temă nu este deloc de neglijat.

Biserica Ortodoxă nu a luat imediat o poziţie în această privinţă iar ulterior, după ce controversa publică a luat amploare (inclusiv prin organizarea unui miting de protest în faţa Patriarhiei), a anunţat că va avea consultări cu Ministerul Administraţiei şi Internelor, urmând ca o poziţie oficială să fie formulată la Sfântul Sinod de la sfârşitul lunii februarie.

Cum este posibil ca o temă care implică aspecte tehnice destul de complicate să genereze atâta patimă în dezbaterea publică? – iată o întrebare care apare în mod firesc. Pentru a formula un punct de vedere în legătură cu această temă, se cuvine a începe cu o altă întrebare : care este relaţia dintre paşapoartele biometrice - şi în general documentele de identitate ale persoanei – şi religie? Cei care se opun acestui tip de paşapoarte au invocat o serie de motive, cât mai îndepărtate de adevărata miză a dezbaterii în plan religios. S-a spus că aceste paşapoarte sunt uşor de falsificat, că sunt un semn al apropierii Apocalipsei şamd. În general, s-a omis un aspect care ar fi trebuit să stea în centrul luărilor de poziţie ale celor care pretind a trata această temă din perspectivă religioasă: există o legătură strânsă între persoană, aşa cum aceasta este văzută de teologia răsăriteană, şi protecţia datelor personale? Toate atributele persoanei trebuie protejate din partea imixtiunilor oricărei autorităţi, deoarece fiecare persoană este unică. Orice intervenţie nejustificată a statului în gestionarea datelor personale lezează deopotrivă un drept individual dar şi o valoare pe care religia o ocroteşte şi o proclamă ca fiind fundamentul său. Problema care se pune este ce înseamnă în acest context intervenţie justificată (orice stat trebuie să aibă o evidenţă a cetăţenilor săi) şi respectiv nejustificată. Altfel spus, care este limita de intervenţie a statului în gestiunea datelor personale, de unde începe abuzul şi care ar fi răspunsul teologic adiacent?

Actuala dezbatere, pentru a nu condamna la derizoriu o temă importantă, ar trebui pusă în aceşti termeni. Este necesară o reflecţie teologică asupra persoanei în contextul social actual, în care protecţia datelor personale ar trebui să fie răspunsul celor care cred în Dumnezeu la întrebările celor care nu cred. Înainte de a da un răspuns pe tema paşapoartelor biometrice, BOR ar trebui să continue efortul de a adapta teologia persoanei la timpurile noastre prin atenţia acordată protecţiei datelor personale, fără ca prin aceasta să se modifice datele unei asemenea teologii, ci doar să se producă o adecvare, necesară pentru a răspunde unor temeri generate de confuzii.

Cum BOR şi-a perfecţionat în ultima vreme mijloacele prin care doreşte să-şi transmită mesajele către proprii credincioşi şi nu numai (post de radio, televiziune, cotidian) se naşte firesc întrebarea: de ce până acum nu au fost prezentate puncte de vedere teologice pe marginea proble-

mei paşapoartelor biometrice? Studiul profesorului de teologie de la Iaşi Mihai Valică, oricât de multe imperfecţiuni ar avea, ar fi putut să constituie un punct de pornire în mass-media bisericească şi să nu rămână la stadiul de puncte de vedere exprimate pe Internet. Timpul nu este însă pierdut.

În anul 2002 am avut ocazia să aleg un subiect de cercetare pentru un proiect care urma să aibă loc la un prestigios institut din străinătate. Singura constrângere era ca tema să aibă în vedere Uniunea Europeană. La acea dată nu exista un Tratat constituţional, tema bunei guvernări de abia începea să fie dezbătută, la fel ca şi cea a protecţiei drepturilor omului în cadrul UE. Dorind să dezvolt un subiect legat de rolul religiei în spaţiul public european, am ales protecţia datelor personale, existând la acea dată un cadru normativ care avea să se dezvolte în anii următori (rezultatul este cartea *"Dreptul la intimitate şi protecţia datelor personale. De la acquis-ul comunitar la legislaţia românească"* apărută în limba română în anul 2004). M-am bazat pe o intuiţie, anume că această temă şi nu cea a dialogului între religii şi Uniunea Europeană sau a dialogului interconfesional va deveni prim-planul în care religiile şi instituţiile se vor situa pe poziţii opuse. Privind retrospectiv, intuiţia se dovedeşte a fi fost întemeiată.

Pentru ca dezbaterea pe marginea paşapoartelor biometrice să fie cât mai substanţială şi să fie capabilă a oferi răspunsuri adecvate temerilor difuze ale celor care se opun paşapoartelor biometrice, este necesar a face câteva precizări de ordin normativ. Tema paşapoartelor biometrice în spaţiul autohton a fost generată de impunerea în ordinea juridică internă a unui Regulament nr. 2252/2004, adoptat de Consiliul Uniunii Europene, "privind standardele pentru elementele de securitate şi elementele biometrice integrate în paşapoarte şi în documentele de călătorie emise de statele membre". Acest Regulament a fost adoptat ca urmare a modificărilor intervenite în legislaţia SUA după atacurile teroriste de la 11 septembrie. Începând cu 2002, a intrat în vigoare *Enhanced Border Security and Visa Entry Reform Act* ,care stipula că statele a căror cetăţeni nu au nevoie de a intra în SUA cu vize trebuie să introducă paşapoarte biometrice în timp de doi ani, în caz contrar urmând a fi introdus un regim de

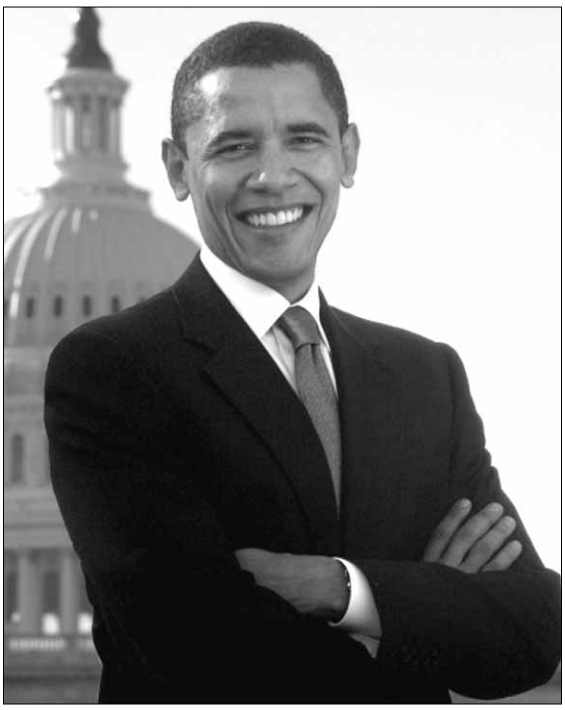

vize. De fapt, 11 septembrie a fost folosit în acest caz de administrația de la Washington pentru a tranşa o mai veche dispută în relația cu Uniunea Europeană. În cadrul Consiliului Europei a fost semnată încă din 1981 o convenție privind protecția datelor personale, iar odată cu Directiva 95/46/CE Uniunea Europeană s-a dotat cu o legislație care impune standarde extrem de ridicate în legătură cu stocarea datelor personale şi transferul acestora în țări terțe. Directiva respectivă specifică faptul că un transfer de date personale ale cetățenilor statelor membre poate avea loc doar dacă statul care solicită transferul are un standard de protecție a datelor personale similar celui european. Cum în Statele Unite nu există asemenea standarde uniforme la nivel federal (singurul element de identificare a persoanelor fiind *social security number*), ci doar la nivel izolat, în cazul unor state din componența federației, a apărut o dispută transatlantică pe această temă. 11 septembrie a fost folosit ca motiv pentru ca SUA să ceară acces în bazele de date personale ale statelor membre UE, legea din 2002 fiind un prim pas în acest sens. Au urmat mai multe dispute pe acest subiect, dintre care cele mai cunoscute sunt legate de acordul controversat Europol - FBI şi gestiunea bazelor de date ale companiilor aviatice care efectuează zboruri transatlantice. Cea mai vizibilă parte a acestei dispute se poartă pe marginea paşapoartelor biometrice. Este de altfel singurul domeniu legat de protecția datelor personale în care există un acord parțial între SUA şi UE, Regulamentul 2252/2004 încorporând cerințele legii americane din 2002. Acest lucru a fost posibil datorită existenței unei Rezoluții a Consiliului UE din 2000 prin care se solicita introducerea unor standarde comune în domeniul paşapoartelor, însă doar la nivel de recomandare pentru statele membre. Regulamentul 2252/2004 a transformat caracterul acestor standarde din recomandări în norme obligatorii. Această trecere s-a făcut cu destul de multă precauție. În primul rând, paşapoartele trebuie să includă o fotografie facială şi amprentele digitale, acestea fiind aşa-numitele date biometrice, însă condiția includerii lor în paşaport este ca "suportul de stocare ...să aibă o capacitate suficientă pentru a garanta ...confidențialitatea datelor". În plus, se precizează că datele de identificare biometrice nu trebuie să fie incluse în cărțile de identitate emise de statele membre – cu alte cuvinte, în interiorul UE nu este nevoie de paşapoarte biometrice. Chiar dacă era evident că Directiva 95/46/CE se aplică în continuare, Regulamentul 2252/2004 subliniază existența sa şi faptul că dispozițiile sale se aplică în paralel cu cele ale Directivei. Statele membre trebuie să se asigure că nici un alt fel de date personale, în afară de cele menționate de Regulament, nu sunt incluse în paşapoartele biometrice. Această regulă este justificată de Regulament prin aplicarea principiului proporționalității, ceea ce înseamnă că punerea în aplicare a Regulamentului nu trebuie să depăşească "ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor urmărite". Regulamentul specifică faptul că trebuie transpus în legislațiile statelor membre în cel mult 18 luni pentru fotografia facială (până în iunie 2006) şi în cel mult 36 de luni pentru amprentele digitale (până la sfârşitul anului 2008). Aceste termene au fost impuse pentru a stimula dezbaterea națională pe marginea unui subiect controversat, iar diferența între cele două termene de transpunere arată că Uniunea Europeană este conştientă de sensibili-

tatea foarte ridicată a includerii amprentelor digitale în paşapoarte.

O altă întrebare care se pune este dacă includerea datelor biometrice în paşapoartele cetăţenilor UE şi circulaţia acestor paşapoarte în ţări terţe poate duce la încălcarea interdicţiei de a opera un transfer de date personale în state care nu aplică Directiva 95/46/CE. Apărătorii Regulamentului 2252/2004 afirmă că un asemenea transfer nu se produce, dat fiind sistemul performant de criptare a datelor. Însă, din moment ce cheile de criptare sunt transmise autorităţilor vamale din state care nu sunt membre ale Uniunii Europene şi atâta vreme cât nu putem afirma cu certitudine că acest sistem de criptare nu poate fi decodat, întrebarea rămâne deschisă.

Dacă transpunerea Regulamentului 2252/-2004 în ordinea juridică internă a statelor membre UE se va face fără mari incidente, disputa privind modalitatea de eliminare a vizelor de intrare în SUA pentru cetăţenii statelor nou intrate în UE (printre care şi România) va fi pusă în alţi termeni: nu va mai fi nevoie în principiu de negocieri bilaterale, ci vor conta negocierile purtate în numele Uniunii Europene în cadrul cărora va putea fi formulat un argument ce poate fi decisiv în direcţia unei decizii unitare a administraţiei de la Washington legată de eliminarea vizelor pentru toate aceste state.

În România nu a avut loc nici o dezbatere publică privind acest Regulament până în ianuarie 2009, după ce normele interne de aplicare a acestuia au intrat în vigoare. Dacă această dezbatere publică ar fi avut loc, cu siguranţă punctele de vedere pro şi contra exprimate în acest moment ar fi arătat cu totul altfel. Este vorba de o situaţie mai generală: în România perioada de punere în aplicare a Regulamentelor nu este folosită pentru a genera dezbateri publice pe marginea conţinutului lor, pentru a găsi cea mai potrivită formă a legii interne, ci, ca şi în cazul de faţă, Regulamentele sunt transpuse în legea internă, în cel mai fericit caz, nu cu mult înainte de expirarea perioadei indicată pentru transpunerea în legea internă.

Faptul că nu a existat o dezbatere publică pe marginea legii interne prin care se transpune un Regulament este reprobabil, însă au mai existat cazuri similare. Ceea ce surprinde în privinţa transpunerii acestui Regulament este că legea internă adaugă prevederi suplimentare faţă de Regulament, în ciuda interdicţiei exprese în sens contrar despre care am menţionat anterior. Astfel, potrivit art. 2, lit. d) din HG nr. 557/2006 privind stabilirea datei de la care se pun în circulaţie paşapoartele electronice, precum şi a formei şi conţinutului acestora se specifică faptul că prin date biometrice se înţelege "imaginea facială, impresiunea digitală, precum şi orice alte date ale persoanei care pot fi introduse în mediul de stocare electronică". Printre aceste date ar putea figura şi codul numeric personal, principala dată personală care se bucură de protecţie juridică la nivel naţional şi european şi care poate fi prelucrat şi stocat în condiţii extrem de restrictive. Prin HG nr. 557/2006 se mai stabilea că paşapoartele biometrice vor fi puse în circulaţie începând cu data de 31 decembrie 2008.

Pe data de 4 decembrie 2008, înainte cu câteva săptămâni de la data limită la care România trebuia să transpună Regulamentul 2252/2004, apare OUG nr. 206/2008 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulaţii a cetăţenilor români în străinăta-

te. Motivarea urgenței acestui act normativ este bazată tocmai pe necesitatea transpunerii acestui Regulament. OUG nr. 206/2008 prevede la art. 7 că "datele biometrice incluse în paşapoarte sunt imaginea facială şi impresiunea digitală a două degete". Guvernul nu a consultat în vederea redactării acestei OUG autoritățile care ar fi putut avea un punct de vedere întemeiat, cum ar fi Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Carcter Personal. Pentru ca prevederile Regulamentului 2252/2004 să fie respectate întocmai, ar trebui ca legea de aprobare a OUG nr. 206/2008 să precizeze că numai aceste date biometrice sunt incluse în paşapoarte şi să se abroge explicit art. 2, lit. d) din HG nr. 557/2006.

În concluzie, transpunerea în ordinea internă de drept a Regulamentului 2252/2004 s-a făcut fără dezbaterea publică necesară în intervalul de transpunere, fără a face diferența între cele două categorii de date biometrice, prin două reglementări succesive care se contrazic prin faptul că una adaugă la dispozițiile Regulamentului, iar cea de-a doua se rezumă la a le repeta. Transpunerea prin HG, OUG şi ulterior lege de aprobare a OUG crează dificultăți suplimentare de aplicare a acestor reglementări, ar fi fost firesc ca aceasta să fie făcută printr-un singur tip de act normativ, iar cea mai indicată formă era o lege dezbătută şi votată în Parlament, precedată de dezbateri publice.

Principala problemă care se pune în legătură cu paşapoartele biometrice se referă la prevederile Regulamentului 2252/2004. Includerea amprentelor digitale reprezintă fără nici o îndoia lă o încălcare a dreptului la viață intimă, reglementat atât de Carta Drepturilor Fundamentale (art. 7), cât şi de Constituția României (art. 26). Cât priveşte posibilitatea de contestare a Regulamentului pe baza Cartei, nu se poate da un răspuns cert. Atâta vreme cât Tratatul de la Lisabona (care oferă forță juridică obligatorie Cartei) nu este încă în vigoare, la prima vedere o asemenea contestare nu ar fi posibilă. Cu toate acestea, atât Curtea Europeană de Justiție, cât şi instanțele naționale şi-au bazat unele decizii pe prevederile Cartei, prin urmare o contestare având la bază o asemenea motivație ar putea avea câştig de cauză. Există şi un alt aspect în care Regulamentul este în contradicție cu Carta şi prin urmare poate fi contestat : aceasta din urmă recunoaşte dreptul la obiecție pe motive de conştiință "în conformitate cu legile interne care reglementează exercitarea acestui drept" (art. 10, alin. 2). *Regulamentul nu permite ca o persoană să poată refuza un paşaport biometric pe motive religioase şi să i se ofere posibilitatea emiterii unui alt tip de paşaport.*

În ceea ce priveşte contestarea în fața instanțelor din România a dispozițiilor Regulamentului pe baza dreptului la viața intimă consacrat de Constituție, situația este destul de confuză. În 2003 *Constituția a fost revizuită în aşa fel încât s-a precizat că reglementările comunitare cu caracter obligatoriu (Regulamentele intră în această categorie) "au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne"* (art. 148, alin. 2). Întrebarea care se pune este dacă prevederile constituționale intră în categoria "legi interne". În lipsa unei jurisprudențe a instanțelor judecătoreşti sau a Curții Constituționale, nu se poate da nici în acest caz un răspuns cert. Contestarea Regulamentului 2252/2004 în fața instanțelor este utilă pentru a oferi o interpretare a art. 148, alin. 2, care ar putea fi invocată şi ulterior în cazuri similare. La momentul revizuirii Constituției, posibilitatea ca o reglementare a UE să vină în contradicție cu drepturile fundamentale consacrate în Constituție nu s-a pus, deoarece se credea la acel moment că se va ajunge mult mai rapid la integrarea Cartei în tratatele constitutive. Alte state membre UE au fost mult mai precaute în a acorda prioritate față de legislația internă a tuturor reglementărilor UE cu caracter obligatoriu. Unele dintre acestea au ratificat Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa (Franța) şi, ulterior, Tratatul de la Lisabona (Republica Cehă) numai după ce instanțele constituționale au verificat compatibilitatea între aceste tratate şi Constituție. Dacă ar fi existat posibilitatea ca reglementările UE cu caracter obligatoriu să fie integrate în legislația națională numai după ce eventuale cereri de verificare a compatibilității între acestea şi Constituție ar fi fost soluționate în instanță, Regulamentul 2252/2004 ar fi putut fi

contestat înainte de a fi transpus în legislația internă.

Prin urmare, introducerea în Constituție a priorității dreptului comunitar, care nici măcar nu face parte din reglementările comunitare cu caracter obligatoriu, ci rezultă din jurisprudență, a făcut ca posibilitățile de contestare a unor asemenea reglementări contrare drepturilor fundamentale să fie extrem de limitate. Din păcate, aşa cum ne arată Regulamentul 2252/2004, o asemenea situație este posibilă, chiar dacă este mai degrabă excepția decât regula în materie.

O a treia posibilitate de contestare a Regulamentului 2252/2004 se bazează pe faptul că standardele minime de securitate pentru paşapoartele biometrice ar trebui să nu aibă un caracter obligatoriu. Aceste standarde privesc domeniul justiție şi afaceri interne definit, în marea sa majoritate, prin reglementări cu caracter de recomandare pentru statele membre UE. *Acesta reprezintă de fapt şi modalitatea de contestare a acestui Regulament aleasă de unele state membre* (Polonia) în fața Curții Europene de Justiție. Argumentul folosit în acest caz este mult mai greu de combătut din punct de vedere juridic decât toate celelalte descrise mai sus şi are mari şanse de a fi admis. Este prin urmare posibil ca prin decizia Curții, pentru toate statele membre UE, paşapoartele biometrice să nu fie emise sau să fie emise doar în condițiile respectării dreptului la obiecție pe motive religioase.

Paşapoartele biometrice reprezintă o problemă care ține în primul rând de respectarea drepturilor omului, mai ales a unor drepturi care țin de libertatea religioasă (protecția datelor personale, obiecția de conştiință pe motive religioase) sau nu sunt legate de aceasta (dreptul la intimitate) şi de raportul extrem de alambicat între dreptul comunitar şi dreptul intern. Din păcate, argumentația laicilor care contestă vocal introducerea acestor paşapoarte s-a îndepărtat de la o viziune bazată pe respectarea libertății religioase, după cum autoritățile statului, încă de la revizuirea Constituției din 2003, au dovedit până acum că nu au înțeles cum ar trebui să fie configurat raportul dintre dreptul comunitar şi dreptul intern. Poziția BOR a fost până acum de a se delimita de cele două extreme, ambele având drept consecință blocarea oricărei dezbateri serioase privind elementele biometrice care fac parte din actele de identitate. Nu ne rămâne decât să sperăm că Sfântul Sinod va continua aceeaşi condută de moderație.

Timpuri apocaliptice

Constantin Mihai

Există oameni care văd în zilele noastre împlinirea profeției Sfântului Ioan sau a viziunilor ce i se atribuie, descrise în *Apocalipsă*. Nu se poate nega faptul că înfățișările prezentate nu sunt de bun augur. Ba dimpotrivă, am putea spune că sunt chiar excepționale. De când este cunoscută *Apocalipsa*, oamenii au realizat că trăiesc din plin în miezul celor arătate în această profeție. Ei aşteptau *Parusia*, revenirea lui Hristos pentru a judeca pe cei păcătoşi şi a răsplăti pe cei drepți. Încă de la început s-a găsit un Antihrist care să corespundă numărului 666 pe care trebuie să-l poarte. Şi de atunci oare câți Antihriști nu s-au găsit, fără a mai insista asupra anului 1000, când au existat mulți oameni cu speranțe dincolo de această lume? Identificarea lui Antihrist a fost făcută de Părinții Bisericii, de la Neron până la cei mai cruzi împărați. Aşa cum se întâmplă şi astăzi, aşa se petreceau lucrurile chiar înainte de *Apocalipsă*, de Hristos, când oamenii se văitau, iar profetul Ieremia grăia durerea lor. Şi acelea au fost timpuri apocaliptice. Oare nu constituie aceste timpuri viața obişnuită pe pământ, iar ființa umană, *animalul care se vaită*? Şi tot căutăm aiurea, adică să vină de aiurea *ceva*, şi credem că este *aiurea* ceva. Nu cumva este această credință păcatul strămoşesc?

Cu toate acestea, nu putem trece indiferenți peste ultima noutate guvernamentală a precedentului Cabinet care, în ultima sa perioada de guvernare, a introdus, fără nici un anunț şi fără o consultare publică, în prealabil, procesul biometrizării, al cipizării paşaportului, a actului de identitate şi al permisului auto. O asemenea măsură luată pe uşa din dos nu avea cum să nu stârnească o serie de proteste şi discuții aprinse ce ar fi putut fi evitate printr-o corectă şi mai bună informare a opiniei publice în privință măsurii ce urma a fi adoptată. Dar politica românească rămâne în continuare girată de trepăduşii regimului bolşevic, criminal şi ateu, pentru care slugărnicia față de orice Poartă se mulează pe necinstea, hoția şi ticăloşia ei patibulare. Iată cum se verifică o dată în plus, dacă mai era cazul, veridicitatea, precizia şi acuratețea definiției cu privire la comunism, oferite de Pierre Joseph Proudhon, în lucrarea sa *Philosophie de la misčre* (1846)*: comunismul este conspirația escrocilor împotriva oamenilor cinstiți.*

În absența unei voci a ierarhiei Bisericii Ortodoxe Române, apelul Părintelui Justin Pârvu a tulburat apele, în loc să le limpezească în această privință. Trec peste seria de denaturări şi de manifestări contrare spiritului apelului avvei Justin – aceasta dovedeşte o dată în plus că în România actuală nu este posibilă o dezbatere echilibrată, pertinentă, ci numai o cultură a zgomotului, a zbieratului mai tare, a mitocăniei şi a mârlăniei – care au pus mai mult gaz pe foc, fără a clarifica absolut nimic. Textul Pr. Justin Pârvu este unul esențial, ce trebuie citit cu un discernământ al duhului, nu înfierat sau exagerat. Sfinția Sa nu subliniază decât gravitatea acestui moment, fără a provoca panică în rândul credincioşilor, ci chemându-i la trezvie, la o atitudine firească de mărturisitori ai lui Hristos şi ai Adevărului Său. Voi da câteva citate din textul Părintelui Justin care sunt extrem de grăitoare:

„De aceea vă spun: *este vremea mucenicie!* După părerea mea ne aflăm în vremurile în care singura cale de mântuire este mucenicia. De-abia acuma este momentul să mărturisim cu propria noastră viață, până acum ar fi fost o risipă de energie... Vă cer, aşadar, în numele Mîntuitorului Hristos, Care a spus «Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.» (Matei 11: 32-33), să cereți autorităților române să abroge legile care permit îndosarierea şi urmărirea electronică a creştinilor, renunțarea la libertatea cu care ne-am născut. Dar o să primim plata păcatelor noastre,

moartea, osânda noastră, care să nu fie, ferească Dumnezeu, de răscumpărat. Pentru că Hristos Şi-a vărsat sângele o dată pentru tine. Ei bine, poporul acesta, prin fruntaşii săi, s-a ticăloşit până la culme, prin trădarea tradiţiilor şi credinţei strămoşeşti. Iar noi am refuzat această răscumpărare prin neprezentarea acestor adevăruri scripturistice; am fost deseori absenţi din fruntea micii oştiri a Adevărului. Să rezidim neamul acesta! Dar nu vom putea izbândi lucrul acesta dacă nu ne vom rezidi fiecare în parte sufletele noastre. Să ne pocăim şi să ne punem cenuşă în cap, ca să ne dea Domnul harul şi puterea de a primi mucenicia... Fiecare este dator să-şi mântuiască sufletul. Fiecare să se intereseze şi să vadă că ne aflăm în faţa unui moment de cumpănă în care ai de ales: să-ţi pierzi sufletul sau să-ţi salvezi sufletul. Cel care nu s-a interesat până acum, nu e târziu încă să afle şi să se dumirească. Acum e timpul jertfei, prin vorbărie şi prin conferinţe nu mai facem nimic".

În fond, toată această problemă a încapsularii electronice reprezintă un atentat la libertatea omului, creat după *chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Sigur că nu acest proces de biometrizare asigură sau nu mântuirea sufletului, dar el lezează dreptul fundamental al creaţiei divine: libertatea şi prin aceasta se opune ordinii fireşti a Dumnezeirii.* Oare cum va mai putea fiinţa umană să se dezvolte natural, când ea este transformată întrun robot, omul tehnologic, care anulează şi distruge identitatea firii umane? Întrucât creştinii mărturisesc în Biserică un simbol de credinţă, ei rămân şi vor rămâne păstrătorii Predaniei. Duhurile raţionalizante, biometrizante să-şi ducă această operă de mântuire în oricare altă parte, unde nu a rodit sămânţa lui Dumnezeu, căci acolo unde ea este puternic înrădăcinată, eforturile lor vor fi zadarnice. Chiar dacă aceste duhuri vor încerca din răsputeri să ne impună normele lor, noi le vom contrapune din interiorul Bisericii, Adevărul nostru de credinţă, mărturisirea jertfei lui Hristos. Mişcarea lumilor nu s-a împlinit încă. Legea cea nouă a fost legea iubirii şi a suferinţei, dar ea nu este decât un drum. Cuvântul *Apocalipsei* a rămas încă neîmplinit; de aceea să căutăm să ne pregătim pentru înnoirea noastră duhovnicească pentru a putea pătrunde semnificaţiile Crucii.

FOR: 21 de întrebări despre paşapoartele biometrice

La solicitarea Forului Ortodox Român, reprezentat în mod legal de Av. Mihaela Dobre şi Ion Ghigheanu, în baza contractului de asistenţă juridică şi reprezentare nr. 115324 din 03.02.2009 şi a împuternicirii avocaţiale, în temeiul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informaţii de interes public, în vederea lămuririi unor aspecte privind caracteristicile legale şi tehnice ale paşapoartelor biometrice şi ale noilor permise auto, am primit pe 24 febr. 2009 precizările solicitate pe care le supunem dezbaterii publice.

Subliniem, deocamdată, doar două aspecte: mai întâi ca permisele de conducere auto nu au micro-chipuri, apoi că răspunsurile M.A.I., chiar dacă au venit promt, nu reuşesc să lămurească dilemele noastre. Cazul rămâne aşadar deschis.

Serviciul de comunicare al M.A.I.

Urmare a cererii dumneavoastră, formulată în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informaţiile de interes public, cu modificările şi completările ulterioare, vă comunicăm faptul că aspectele referitoare la caracteristicile legale şi tehnice ale paşapoartelor biometrice v-au fost comunicate prin adresa nr.3622101 din 20.02.2009 a Direcţiei Generale de Paşapoarte.

În ceea ce priveşte noul model de permis de conducere precizăm că acesta nu este un document electronic neavând inclus un microcip. Acesta este realizat în conformitate cu prevederile Directivei 2006/126/EC pentru modificarea şi completarea Directivei 91/439/EC privind permisul de conducere şi cu standardele ISO 7810, 7816-1 şi 10373.

Prevederile comunitare cuprinse în aceste directive au fost implementate prin emiterea mai multor acte normative, printre care menţionăm O.M.A.I. nr.1455/2006 privind forma, dimensiunile şi conţinutul permisului de conducere, publicat în Monitorul Oficial al României nr.822/05.10.2006. În acest ordin sunt prezentate caracteristicile şi elementele de securitate pentru prevenirea falsificării permiselor de conducere. Un element care asigură o protecţie sporită este acela că datele personale sunt gravate cu laser în straturile interioare ale documentului. Prevederea legală conform căreia codul numeric personal al titularului este cuprins în conţinutul permisului de conducere este cuprinsă la art.1 din anexa la O.M.A.I. nr.1455/2006.

Direcţia Generală Paşapoarte

Urmare memoriului dvs. adresat Direcţiei Generale de Paşapoarte în temeiul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informaţii de interes public în vederea lămuririi unor aspecte privind caracteristicile legale şi tehnice ale paşapoartelor biometrice şi ale noilor premise auto, conform competenţelor specifice, precizăm următoarele:

În conformitate cu actele normative care reglementează atribuţiile Direcţiei Generale de Paşapoarte, această structură nu are competenţe legale privind emiterea permiselor auto, sens în care nu ne putem pronunţa asupra aspectelor supuse atenţiei cu privire la emiterea acestor documente.

Precizăm, totodată, că la art. I pct. 1 din O.U.G. nr. 94/2008 pentru stabilirea unor măsuri privind punerea în circulaţie a paşapoartelor electronice, precum şi producerea altor documente de călătorie este prevăzută competenţa

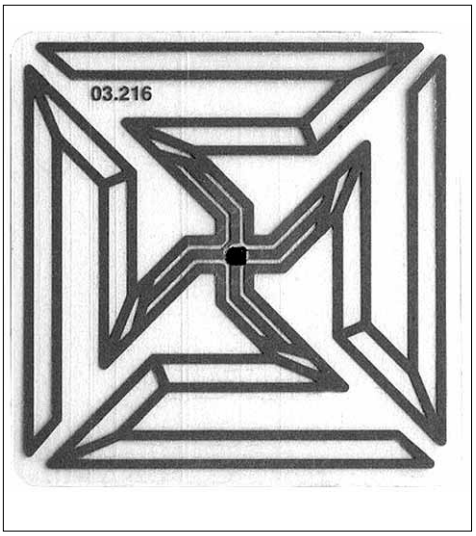

Companiei Naţionale "Imprimeria Naţională" S.A de a produce, cu titlu de exclusivitate, în condiţiile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 2252/-2004 şi ale Deciziei Comisiei nr. C(2005)409, paşapoarte electronice, precum şi alte documente. Dispoziţiile art. II alin. (1) din acelaşi act normativ stabilesc că personalizarea paşapoartelor electronice se realizează de către Centrul Naţional Unic de Personalizare a Paşapoartelor Electronice din structura Direcţiei Generale de Paşapoarte din cadrul Ministerului Administraţiei şi Internelor.

Totodată, în conformitate cu dispoziţiile art. II alin. (3) din actul normativ sus-menţionat, "Compania Naţională "Imprimeria Naţională" S.A este abilitată să procure şi să pună la dispoziţia Ministerului Administraţiei şi Internelor şi a Ministerului Afacerilor Externe echipamentele şi produsele soft necesare pentru personalizarea paşapoartelor electronice, colantelor uniforme de viză şi colantelor pentru vize biometrice, asigurând comunicaţiile şi serviciile necesare funcţionării neîntrerupte a întregului sistem de emitere, gestionare şi eliberare a documentelor susmenţionate.

În ceea ce priveşte informaţiile solicitate în cuprinsul memoriului, conform competenţelor, vă comunicăm următoarele *(am inserat în comunicatul Direcţiei Paşapoarte şi întrebările F.O.R., n.n)*:

1.Care sunt caracteristicile (aprobate prin lege) ale documentului electronic românesc – paşaport şi permis de conducere - (tip de memorie, tip de criptare, model de RFID utilizat, rolul microchip-ului în gestionarea informaţiilor, câte nivele de securitate s-au proiectat pentru protecţia informaţiilor, cum se poate proteja informaţia la dis trugere sau suprascriere)?

Forma şi conţinutul paşaportului electronic au fost stabilite în Anexa 3 a H.G. nr. 557/2006 privind stabilirea datei de la care se pun în circulaţie paşapoartele electronice, precum şi a formei şi conţinutului acestora, cu modificările şi completările ulterioare. Celelalte informaţii la care faceţi referire pot fi furnizate doar de producătorul paşaportului simplu electronic, stabilit prin O.U.G. nr. 94/2008 pentru stabilirea unor măsuri privind punerea în circulaţie a paşapoartelor electronice, precum şi producerea altor documente de călătorie.

2.Care sunt standardele europene şi naţionale care au stat la baza proiectării arhitecturii interne a paşaportului românesc, în formatul actual cuprinzând mediu de stocare electronică a datelor?

Standardele pentru elementele de securitate şi elementele biometrice integrate în paşapoarte şi în documentele de călătorie emise de statele membre, respectiv specificaţiile tehnice aferente dispozitivelor de securitate sunt stabilite prin:

Regulamentul Consiliului (CE) nr. 2252/-2004 al Consiliului Uniunii Europene privind standardele pentru elementele de securitate şi elementele biometrice integrate în paşapoarte şi în documente de călătorie emise de statele membre

Decizia Comisiei nr. C(2005)409 pentru stabilirea specificaţiilor tehnice aferente dispozitivelor de securitate şi elementele biometrice integrate în paşapoarte şi documentele de călătorie eliberate de statele membre, completată prin:

- Decizia Comisiei nr. C (2006) 2909
- Biometrics Deployment of EU Passports – EU Passport Specification
- ICAO Doc 9303, Parts I, II, III – Specifications for Machine Readable Travel Documents

■ ICAO Machine Readable Travel Documents – Development of a logical data structure – LDS for optional capacity expansion technologies.

3.Care este instituţia investită cu protecţia şi accesul la datele înscrise în noile acte cu mediu de stocare electronica a datelor?

Structurile care au atribuţii legale privind eliberarea paşaportului simplu electronic, respectiv verificarea identităţii titularului şi autenticităţii documentului de călătorie, cu respectarea actelor normative care reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal.

După înmânarea paşaportului către titular, acesta are obligaţia de a păstra documentul de călătorie în condiţii care să nu implice riscul deteriorării, distrugerii sau pierderii acestora, de a nu îl înstrăina decât autorităţilor competente, conform dispoziţiilor art. 20 din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulaţii a cetăţenilor români în străinătate, cu modificările şi completările ulterioare.

4.Ce instituţie şi la ce nivel (Punct de trecere a Frontierei, Unitate de Poliţie, Primărie, Spital, Consulat/Ambasadă, Autorităţi din alte ţări) are dreptul de actualizare şi/sau modificare a informaţiilor conţinute în mediile de stocare electronica a datelor cuprinse in pasapoarte/permise de conducere (Dispozitiv de Identificare prin Radiofrecvenţă DIRF (RFID) sau altceva). În acest caz este inclus, ca etapă obligatorie, şi acordul prealabil al posesorului documentului?

Informaţii despre condiţiile în care se pot efectua modificări ale datelor din dispozitivul integrat fără contact din paşaportul electronic pot fi furnizate doar de producătorul paşaportului electronic.

5.Care este procedura de supraveghere a autorităţilor cu privire la corectitudinea utilizării informaţiilor stocate pe microchip-uri în scopul strict al identificării persoanei?

şi

6.Care este procedura de auditare a autoritatilor privind utilizarea corectă a informaţiilor stocate? Cine face auditul acestor autorităţi? Cine asigură auditarea nivelului de criptare a documentelor şi a metodologiei folosite ?

Procedura de supraveghere şi control al prelucrărilor de date cu caracter personal este prevăzută la art. 21 din Legea nr. 677/2001 pentru protecţia persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date, cu modificările şi completările ulterioare. Astfel, în conformitate cu dispoziţiile art. 21 alin. (3) din acest act normativ, Autoritatea Naţională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal "monitorizează şi controlează sub aspectul legalităţii prelucrările de date cu caracter personal care cad sub incidenţa prezentei legi."

La nivel european, prin Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European şi al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecţia persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituţiile şi organele comunitare şi privind libera circulaţie a acestor date, a fost desemnată ca autoritate independentă de supraveghere, Autoritatea Europeană pentru protecţia datelor, care, conform art. 41, "răspunde de respectarea de către instituţiile şi organele comunitare a drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale persoanelor fizice, în special, a vieţii private a acestora."

7.Care este actul normativ ce prevede sancţionarea instituţiilor cu atribuţii în materie, în cazul încălcării normelor de utilizare a informaţiilor stocate în microchip?

Capitolul 8 din Legea nr. 677/2001 pentru protecţia persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date, cu modificările şi completările ulterioare, prevede contravenţiile şi sancţiunile aplicabile în cazul încălcării dispoziţiilor legale referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal.

8.Care este garanţia (în condiţiile în care nu au apărut normele de aplicare a OUG 207/2008) că vor fi respectate prevederile art. 7 din Legea 248/2005 modificată prin OUG 207/2008 privind regimul de circulaţie al cetăţenilor români în străinătate?

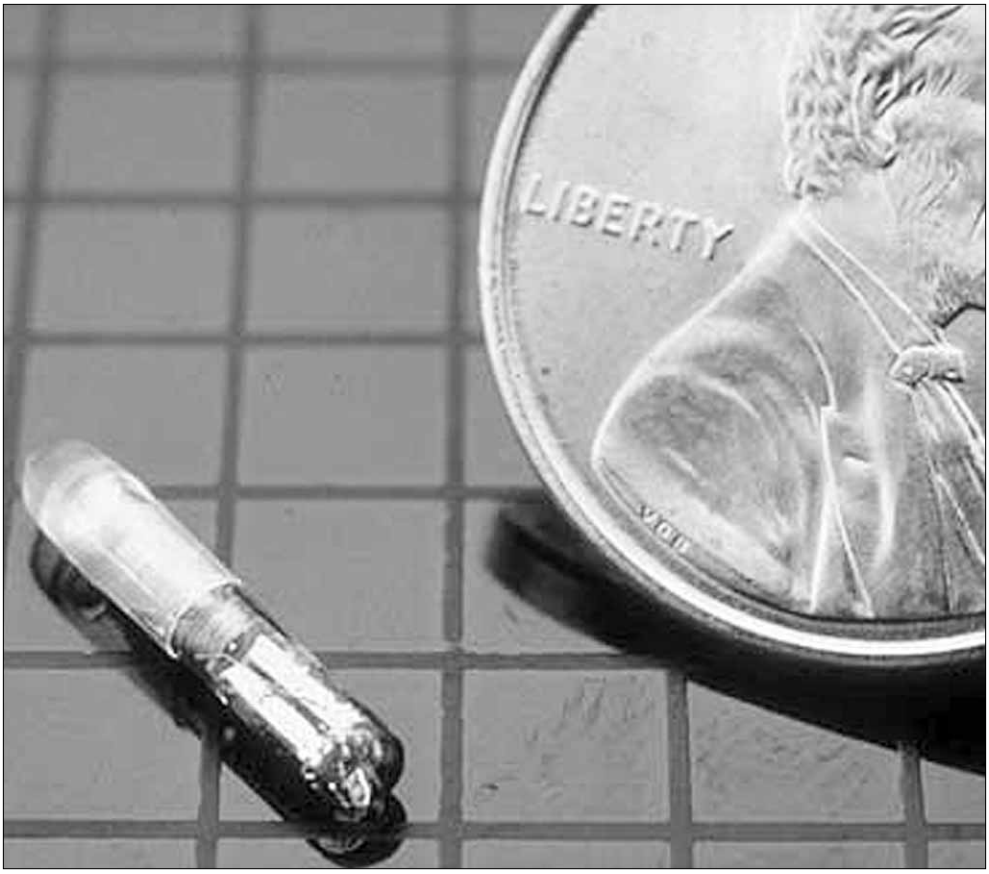

Dispozițiile art. 32 şi 33 din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulație a acestor date, cu modificările şi completările ulterioare, care sancționează prelucrarea nelegală a datelor cu caracter personal.

9.Care este modalitatea de achiziție a echipamentelor şi serviciilor aferente implementării sistemului de emitere a paşapoartelor / permiselor de conducere cu medii de stocare a informațiilor biometrice?

şi

10.Care este istoricul modalității de achiziție a echipamentelor şi serviciilor aferente implementării sistemului de emitere a paşapoartelor electronice (studiu de fezabilitate, proiect tehnic, punctaje tehnice acordate, etc) şi care sunt criteriile care au stat la baza declarării câştigătorului.

Totodată, care sunt costurile implementării noilor acte de identitate biometrice şi de unde provin fondurile necesare?

Prin dispozițiile art. 4 din H.G. nr. 557/2006 privind stabilirea datei de la care se pun în circulație paşapoartele electronice, precum şi a formei şi conținutului acestora, cu modificările şi completările ulterioare, "pentru confecționarea paşapoartelor electronice pentru cetățenii români" a fost abilitat Secretariatul General al Guvernului, prin Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", în calitate de producător, să organizeze, în colaborare cu Ministerul Administrației şi Internelor şi Ministerul Afacerilor Externe, procedura de licitație, în conformitate cu prevederile legale privind achizițiile publice.

De la data aderării la Uniunea Europeană, prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 2252/2004 şi ale Deciziei Comisiei nr. C(2005)-409 sunt obligatorii şi direct aplicabile în

România, iar statul român a amânat, cu acordul Comisiei Europene, punerea în circulație a pașapoartelor electronice până la data de 1 iulie 2008, dată care nu a putut fi respectată din cauza imposibilităților obiective argumentate de exigența respectării dispozițiilor legislației naționale armonizate privind achizițiile publice.

Având în vedere că era necesară luarea unor măsuri pentru încadrarea în termenul-limită de punere în circulație a respectivelor documente, şi anume 31 decembrie 2008, astfel cum a fost prorogat ulterior prin H.G. nr. 571/2008 pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 557/2006, întrucât fusese deja declanşată procedura necontencioasă împotriva României, premergătoare acțiunii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în fața Curții de Justiție a Comunității Europene, la data de 24 iunie 2008 a fost adoptată O.U.G. nr. 94/2008 pentru stabilirea unor măsuri privind punerea în circulație a paşapoartelor electronice, precum şi producerea altor documente de călătorie, întrucât aceste elemente au constituit situații extraordinare vizând interesul public şi contribuie la îndeplinirea obligațiilor asumate de România, potrivit calității sale de stat membru al Uniunii Europene, şi la evitarea acționării țării noastre în justiție în fața Curții de Justiție a Comunității Europene.

Direcția Generală de Paşapoarte nu are în competență aspecte referitoare la modalitatea de achiziție a echipamentelor şi serviciilor aferente implementării sistemului de emitere a paşapoartelor electronice, la costurile implementării acestor documente şi la fondurile necesare în acest scop, sarcină ce revine Companiei Naționale "Imprimeria Națională" - S.A.

11.Ce studii de vulnerabilitate şi risc există asupra mediilor de stocare a informațiilor biometrice sau a softurilor de scriere a noilor acte de identitate biometrice?

La Comisia Europeană, în cadrul comitetului "Articolul 6", a fost înființat un grup de lucru numit Bruxelles Interoperability Group (BIG), care a studiat vulnerabilitățile şi riscurile asupra mediilor de stocare ale paşapoartelor electronice, ale cărui rapoarte au fost prezentate în şedințele comitetului.

12.Care este standardul internațional aplicat în România privind funcționarea sistemelor care lucrează cu date personale?

La nivel internațional, a fost adoptată la Strasbourg, la data de 28 ianuarie 1981, Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal; la nivelul Uniunii Europene, prelucrărilor de date cu caracter personal, efectuate total sau parțial prin mijloace automatizate, precum şi prelucrării prin alte mijloace decât cele automatizate a datelor cu caracter personal care fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sunt destinate să facă parte dintr-un sistem de evidență, li se aplică prevederile Regulamentului (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European şi al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile şi organele comunitare şi privind libera circulație a acestor date, respectiv ale Directivei nr. 95/46/-CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce priveşte prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulație a acestor date.

13.De la ce distanță pot fi citite mediile/dispozitivele de stocare a informațiilor biometrice din paşapoarte / permise de conducere utilizând dotarea actuală a autorităților din România?

Informaţiile cu privire la distanţa de la care pot fi citite mediile/dispozitivele de stocare a informaţiilor biometrice sau a softurilor de scriere a paşapoartelor biometrice pot fi furnizate de producătorul acestui document de călătorie.

14. De la ce distanţă pot fi citite mediile/dispozitivele de stocare a informaţiilor biometrice din paşapoarte/ permise de conducere utilizând tehnologia existentă la nivelul autorităţilor din ţările membre ale UE şi SUA?

Conform ICAO Doc 9303, maximum 10 cm.

15.Sunt garantate următoarele cerinţe de confidenţialitate şi securitate a informaţiilor cu caracter personal? Cum?

a. sistemul să permită doar identificarea persoanei prin citirea informaţiilor de pe document (inscripţionate sau conţinute în mediul/dispozitivul de stocare a informaţiilor biometrice) dar nu şi înregistrarea lor pentru utilizarea ulterioară (de ex.: cei care citesc documentul - paşaport / permis de conducere etc. - nu pot salva informaţiile pentru o utilizare ulterioară în orice alt scop);

b. sistemul să permită interogări (cercetarea bazei de date) doar pe bază de mandat şi să se poată extrage informaţii (prin orice mijloc - imprimare, tipărire etc.) numai aferente persoanelor înscrise pe mandat.

Informaţiile despre arhitectura şi securitatea sistemului cât şi despre caracteristicile hardware şi software ale cititoarelor de paşapoarte electronice pot fi furnizate doar de producătorul acestui document de călătorie.

16.Precizaţi temeiul legal potrivit căruia posesorul paşaportului/permis de conducere poate să verifice daca informaţiile inscripţionate pe document – paşaport / permis de conducere etc. – şi cele stocate în mediile/dispozitivele de stocare a informaţiilor biometrice sunt identice şi că nu există informaţii suplimentare nelegale sau pentru care nu şi-a dat acordul în scris.

În conformitate cu dispoziţiile art. 4 alin. (1) din Regulamentul Consiliului nr. 2252/2004, "persoanele cărora li se emite un paşaport sau document de călătorie au dreptul să verifice datele cu caracter personal conţinute în paşaport sau în documentul de călătorie şi, dacă este cazul, să ceară rectificarea sau suprimarea lor".

De asemenea, la art. 14 alin. (4) din proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 94/2006 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulaţii a cetăţenilor români în străinătate, aflat în curs de elaborare, este prevăzută posibilitatea ca, la ridicarea paşaportului simplu electronic de la sediul serviciului public comunitar pentru eliberarea şi evidenţa paşapoartelor simple, titularul să poată solicita verificarea datelor înscrise în mediul de stocare electronică.

17.Care este procedura legală privind consimţământul posesorului documentului în cazul modificării informaţiilor din mediul/dispozitivul de stocare a informaţiilor biometrice?

Informaţii despre condiţiile în care se pot efectua modificări ale datelor din dispozitivul integrat fără contact din paşaportul electronic pot fi furnizate doar de producătorul paşaportului electronic. În conformitate cu art. 15 alin. (7) şi (8) din Legea nr. 248/2005, în situaţia în care titularul sau reprezentantul legal al acestuia constată faptul că datele înscrise în paşaportul simplu electronic sunt incomplete sau inexacte, trebuie să

sesizeze autoritatea emitentă, care este obligată să îi elibereze un nou document, fără plata taxelor şi tarifelor aferente eliberării acestuia.

18.Care este fundamentarea juridică şi/sau tehnică potrivit căreia o memorie pasivă, cu rol de stocare a informaţiilor, în format criptat nu a fost considerată ca suficientă pentru a fi inclusă în paşaportul electronic?

Conform ICAO Doc 9303, dispozitivul integrat fără contact este un circuit pasiv ("memorie pasivă") fără sursă de alimentare. Informaţiile tehnice despre dispozitivul integrat fără contact utilizat în paşaportul electronic românesc pot fi furnizate de producătorul acestui document de călătorie, respectiv Compania Naţională "Imprimeria Naţională" S.A.

19.Care este actul normativ în temeiul căruia se impune inserarea în cuprinsul documentelor, paşaport/ permis de conducere şi CNP-ul posesorului alături de toate celelalte informaţii?

În conformitate cu dispoziţiile art. 6 din O.U.G. nr. 97/2005 privind evidenţa, domiciliul, reşedinţa şi actele de identitate ale cetăţenilor români, codul numeric personal „reprezintă un număr semnificativ ce individualizează o persoană fizică şi constituie singurul identificator pentru toate sistemele informatice care prelucrează date cu caracter personal privind persoana fizică." Prin urmare, introducerea codului numeric personal în paşaport este necesară pentru identificarea titularului acestuia şi evitarea folosirii frauduloase a documentului de călătorie.

20.Care este procedura legală prin care posesorul documentului poate verifica informaţiile conţinute în dispozitivul de stocare a informaţiilor biometrice?

În conformitate cu dispoziţiile art. 4 alin. (1) din Regulamentul Consiliului nr. 2252/2004, "persoanele cărora li se emite un paşaport sau document de călătorie au dreptul să verifice datele cu caracter personal conţinute în paşaport sau în documentul de călătorie şi, dacă este cazul, să ceară rectificarea sau suprimarea lor".

Mai mult, în proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 94/2006 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulaţii a cetăţenilor români în străinătate, aflat în curs de elaborare, postat spre dezbatere publică pe pagina de internet a Ministerului Administraţiei şi Internelor, la secţiunea „Transparenţă decizională", este prevăzută posibilitatea ca, la ridicarea paşaportului simplu electronic de la sediul serviciului public comunitar pentru eliberarea şi evidenţa paşapoartelor simple, titularul să poată solicita verificarea datelor înscrise în mediul de stocare electronică.

21. A fost consultată Autoritatea de Supraveghere a Datelor cu Caracter Personal cu privire la introducerea mediului/dispozitivului de stocare electronică datelor biometrice ale persoanei? În acest sens există un act oficial în care să fie exprimată poziţia acestei autorităţi faţă de noile reglementări legislative privind paşapoartele/permisele de conducere?

Autoritatea Naţională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal a avizat favorabil proiectul actului normativ ce a devenit O.U.G. nr. 207/04.12.2008, publicată în M.Of. nr. 831/10.12.2008.

Pentru eliminarea documentelor de identitate biometrice

Laicatul cere Sinodului să intervină

Către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

Preafericite Părinte Patriarh,
Înalt Preasfinţiţi Părinţi Mitropoliţi,
Preasfinţiţi Părinţi Episcopi,

Evenimentele petrecute în ultima vreme au produs o mare tulburare în sânul poporului român, chiar şi între cei care nu sunt mădulare ale Bisericii noastre. *Silirea* tuturor cetăţenilor români să primească actele de identitate cu cip, fără ca această măsură să fie dezbătută în mod public în ţara noastră, înseamnă poate cea mai gravă încălcare a drepturilor cetăţeneşti, politice şi religioase ale românilor din ultimii 19 ani. Spunem aceasta pentru că, aşa cum rezultă din numeroase studii şi analize ştiinţifice, aceste acte asigură premisele instalării unui nou tip de totalitarism, a unei forme mult mai evoluate de comunism, care duce măsurile de urmărire şi control al persoanei umane până aproape de perfecţiune.

Pentru noi, creştinii, primirea acestor acte are o semnificaţie cu mult mai profundă, pentru că noul sistem de control al fiinţei umane, cu toate codificările şi efectele sale, a fost descris cu o precizie uluitoare în cartea *Apocalipsei* scrisă în urmă cu 2000 de ani. Afirmaţiile anterioare pot părea destul de dure sau hazardate, numai în cazul în care nu sunt cunoscute consecinţele pe care le va avea impunerea actelor de identitate cu cip în societatea umană. Ne îngăduim aşadar să aducem înaintea Arhieriilor Voastre câteva dintre concluziile studiilor privind efectele primirii actelor de identitate cu cip atât din punct de vedere tehnologic, social şi politic, cât şi religios.

Actele cu cip RFID, mijloc de urmărire şi control al persoanei umane

Cipul biometric RFID nu este numai un simplu circuit electric în care se înmagazinează o mulţime de date personale, în funcţie de scopul şi funcţia pe care acestea o îndeplinesc. Este, în primul rând, un microemiţător care se activează de undele radio şi funcţionează pe distanţe de până la câteva zeci de metri, în funcţie de puterea aparatului de scanat (cititorul RFID-ului). Prin urmare, cipul biometric este o instalaţie prin care persoanei umane *i se dă o identitate electromagnetică/digitală* care, în plus, deconspiră prezenţa persoanei pe o distanţă considerabilă şi, odată „citită" identitatea sa, informaţiile sunt stocate într-o bază de date.

Aceasta înseamnă că amplasarea de scanere de mare putere (sistem wireless) pe străzi, la intrarea în instituţii, magazine, spitale şi chiar blocuri, va face posibilă identificarea şi supravegherea permanentă a persoanei atâta timp cât

aceasta se mişcă în spaţiile unde există astfel de centrale de culegere a informaţiei emise de cipurile RFID. Deja în unele ţări accesul în diverse instituţii sau spaţii publice se realizează numai pe baza identificării, scanării şi verificării datelor conţinute în cipul legitimaţiei primite.

Întregul istoric al vieţii personale al cetăţeanului, astfel urmărit, va fi înregistrat în mai multe baze de date personale atât din Europa, cât şi din SUA, care se doresc a fi interconectate în viitorul imediat.

Dezbaterile în jurul tehnologiei RFID au scos în evidenţă pericolele mari legate de folosirea ei pe scară largă. Cele mai mari pericole sunt cele legate de prefigurarea unei *societăţi a controlului: „Aceste tehnologii ne duc, de asemenea, la o confruntare faţişă cu probleme legate de tipul de societate pe care vrem să îl creăm (de exemplu, societatea controlului). Tehnologiile omniprezente (invazive faţă de viaţa intimă) sunt în mod evident legate de probleme care depăşesc aspectele pur tehnice, şi care trebuie abordate de autorităţile publice."*

În acelaşi timp, odată cu introducerea actelor de identitate cu cip, se anunţă declanşarea unui proces de racordare a tuturor reţelelor comerciale la internet, cu intenţia de a înregistra atât toate bunurile comercializate, după codul de bare specific fiecăruia, dar şi cine şi ce a cumpărat de-a lungul timpului.4 Există proiecte oficiale, unul din ele aparţinând chiar statului român, prin care se susţine unificarea cardului bancar cu cel de identitate, pentru a obţine un singur fel de card.

Ceea ce îngrijorează foarte mult este faptul că în *Regulamentul European 2252/2004* privitor la obligativitatea paşapoartelor biometrice se lasă în mod explicit deschisă problema modului în care vor arăta documentele de identitate electronice pe viitor. Cu alte cuvinte, se va merge dincolo de actualele paşapoarte cu RFID.

În concluzie, introducerea actelor de identitate cu cip naşte următoarele probleme:

■ *re-crearea* identităţii persoanei umane prin aplicarea unei etichete electronice. Din acel moment, pentru stat, persoana umană există în măsura în care corespunde cu datele biomterice din RFID;

■ identitatea electronică a individului devine o sursă de informaţii *aflată la discreţia statului şi a hackerilor*. Sistemul digitalizat al identificării persoanelor deschide larg uşa abuzurilor statale şi nu numai;

■ prin *obligativitatea* introducerii actelor de identitate cu cip se încalcă dreptul la obiecţie pe motive de conştiinţă, precum şi libertatea religioasă;

■ posibilitatea neîngrădită de a obliga oamenii să accepte acte de identitate din ce în ce mai avansate în tehnologia digitală, sub pretextul progresului şi al „securizării";

■ încălcarea *dreptului la intimitate şi viaţă privată*, prin intermediul unor tehnologii descrise chiar de inventatorii lor drept *„invazive şi ubicue";*

■ identitatea electronică a persoanei este introdusă în paralel cu digitalizarea tuturor aspectelor vieţii sociale, economice şi politice. Acest lucru creează posibilitatea unei *permanente supravegheri* a persoanei umane, posibilitate dată de tehnologia RFID.

Prin urmare, actele de identitate cu cip inaugurează o epocă a supravegherii totalitare a persoanei umane, în care dreptul la viaţă privată şi intimitate este complet anulat şi unde cei care deţin controlul datelor noastre personale şi a softului care ne permite accesul în anumite instituţii sau posibilitatea de a cumpăra ceva vor deţine o puterea absolută asupra destinului nostru social, politic şi chiar a vieţii noastre private.

Implantarea cipului biometric sub piele

Motivul principal invocat de autorităţi pentru emiterea actelor cu cip nu este altul decât securizarea sporită a actelor de identitate, însă, în mod paradoxal, realitatea dovedeşte contrariul. Dintre cele câteva milioane de paşapoarte pe foi emise în ţara noastră în ultimii ani, până în prezent, nu au fost falsificate decât un număr infim.

În acelaşi timp însă, noile acte de identitate cu cip sunt o invitaţie larg deschisă pentru falsificarea lor, ceea ce poate avea efecte deosebit de

grave. Cu o tehnologie care poate fi achiziționată din comerț, s-a demonstrat că poate fi citită și copiată informația conținută în actele trecătorilor de pe stradă, toate datele lor personale, cu premisele de a fi clonat un nou act de identitate având aceleaşi date.

Uşurința cu care actele de identitate biometrice pot fi falsificate va duce în scurtă vreme la înmulțirea furtului de identitate, adică la infracțiuni de tot felul comise sub identitatea unei alte persoane. Aşa cum arată unele studii, acest fenomen va avea ca urmare logică creşterea infracționalității şi a haosului social, însoțite, în mod evident, de revolta celor păgubiți şi a celor acuzați pe nedrept. Rezolvarea acestei situații, soluție anticipată deja în anumite locuri de pe glob, nu va fi decât implantarea cipului sub piele.

În concluzie, primirea actelor de identitate cu cip nu este decât primul pas al unui proces care are ca finalitate anticipată deja implantul cipului sub piele. Odată pasul făcut, societatea în ansamblu şi fiecare dintre noi se înscrie în acest proces.

Actele de identitate cu cip, poartă către un nou tip de totalitarism

Comisia Europeană deja foloseşte pe scară largă RFID-ul pentru a identifica animalele fermierilor de pe cuprinsul teritoriului european. Conform normelor europene, fiecare cal şi fiecare vacă trebuie să aibă un document de identificare care sa conțină un cod de bare şi un număr unic. Mijlocul tehnologic RFID este folosit cu mare eficiență pentru ca oficialii europeni să aibă evidența şi controlul proprietății private a oamenilor. Proprietarii care nu îşi înregistrează animalele cu cipul electronic *nu le pot vinde* şi sunt pasibili de amenzi mari. S-a creat şi logistica necesară stocării tuturor datelor într-o unică bază de date.

Într-un alt proiect susținut de Comisia Europeană se urmăreşte crearea în următorii ani a unui internet al tuturor lucrurilor. Adică, fiecare obiect al lumii reale primeşte o etichetă RFID, ceea ce-i permite a avea o prezență individuală digitală în rețeaua noului tip de internet13. Prin intermediul acestui internet la care pot fi conectate şi cipurile biometrice ale tuturor persoanelor şi animalelor existente se poate realiza o urmărire totală şi, în consecință, un control perfect al fiecărui obiect, al fiecărui animal şi, de ce nu, şi al fiecărui om. Mai mult, se poate genera, pe baza acestor informații, o diagnoză şi o prognoză privind activitatea, preferințele, atitudinile şi comportamentul tuturor oamenilor. Acest lucru deja se întâmplă în cazul cipurilor implantate animalelor, în special bovinelor. Se doreşte ca nimic să nu se mai poate întâmpla fără acordul celor care controlează sistemul. Bineînțeles că urmărirea nu se va putea realiza la o asemenea scară decât prin intermediul programelor de calculator.

Acest sistem permite instanțelor politice sau polițienești aflate la pupitrul de comandă al acestui sistem universal de supraveghere a lucrurilor, animalelor şi oamenilor un control absolut al vieții fiecăruia dintre noi. Printr-o simplă apăsare de buton, în cazul în care cineva devine indezirabil, se va putea interzice accesul acelei persoane la locul de muncă, la propriul cont bancar, în magazine, în spital sau chiar în propria casă. Aceasta, bunăoară, în contextul în care pe motive de siguranță accesul în toate aceste locuri se va face pe baza semnalului cipului RFID aplicat pe actul de identitate sau sub piele.

Obligativitatea de fi înscris în cipul biometric amprentele digitate de la toate degetele developează extrem de clar intenția de a transforma întreaga lume într-o masă de suspecți şi potențiali teroriști, căci amprentarea este o operațiune specific polițienească, aplicată suspecților şi infractorilor. Măsura restrânge vizibil drepturile civile, aplicând prezumția de vinovăție unor întregi populații.

Avem noi oare astăzi dreptul să contribuim prin primirea actelor de identitate cu cip la configurarea unui sistem continental sau mondial de urmărire şi control a persoanei umane?

Putem fi noi oare siguri că mâine acest sistem nu va ajunge pe mâna unor dictatori precum Hitler sau Stalin, care să ne impună respectarea unor legi anticreştine şi să terorizeze o lume întreagă?

Avem noi siguranța că prin acest sistem lumea nu se va putea transforma mâine într-o mare închisoare?

Aceste întrebări devin foarte actuale mai cu seamă în contextul impunerii actelor de identitate cu cip fără o dezbatere publică, fără acordul populației şi în sensul încălcării unor drepturi fundamentale ale omului, măsuri specifice mai curând unei dictaturi decât unui stat democratic.

De asemenea, motive serioase de îngrijorare ne dau legile anticreştine care se impun deja în comunitatea Europeană, şi avem în vedere în special încercarea de impunere a recunoaşterii căsătoriilor între homosexuali16 şi a „drepturilor" care decurg de aici: adopția de copii, promovarea homosexualității în şcoală; dar şi impunerea evoluționismului ca teorie recunoscută oficial în educație.

Poate oare un creştin să crediteze prin primirea actului de identitate cu cip un sistem totalitar de urmărire şi control al persoanei umane, un sistem care încalcă în mod abuziv drepturile fundamentale ale omului şi etica socială creştină a societății?

Dacă acum, când sistemul de supraveghere totalitară a individului nu este pus la punct, ni se refuză despotic dreptul la alegere şi exprimare liberă, ce se va întâmpla atunci când sistemul de supraveghere şi represiune va fi dus până aproape de perfecțiune?

Actele de identitate cu cip din perspectivă creștină

Pentru noi, creştinii, introducerea actelor de identitate cu cip are o semnificație deosebită tocmai prin perspectivele pe care le deschide folosirea cipului în controlul absolut al vieții fiecărui om de pe planetă.

1. Digitalizarea datelor noastre biometrice şi a întregului istoric al vieții noastre sociale şi comunitare, precum şi îndosarierea acestora, constituie unul din cele mai grave atentate la viața noastră personală şi la intimitatea noastră. Din persoane suntem transformați în nişte şiruri de cifre, din chip al lui Dumnezeu suntem reduşi la dimensiunea de obiecte şi numere. În fața statului nimeni nu va mai fi considerat o persoană umană, ci doar un număr al unui dosar digital cu o importanță mai mare sau mai mică pentru securitatea sistemului. În comunism omul era socotit ca avea măcar o existență concretă, prin faptul că anumiți oameni trebuiau să se ocupe în mod personal de tine, să te urmărească sau să te interogheze. Sistemul electronic de urmărire elimină această necesitate.

2. A aplica fiecărui om un cip, fie în acte, fie sub piele şi a-i condiționa relația cu lumea prin intermediul acestuia ne trimite cu gândul la cartea Apocalipsei care dintr-o scriere profetică ajunge, în lectura ultimilor evenimente, să se transforme într-o analiză minuțioasă a efectelor primirii cipului.

Versetele 16, 17, 18 din capitolul 13 din *Apocalipsă* par definitorii pentru înțelegerea aspectelor esențiale pe care le presupune primirea cipului:

a) *Obligativitatea* descrisă de cuvântul „sileşte pe toată lumea";

„Şi ea îi sileşte pe toți, pe cei mici şi pe cei mari, şi pe cei bogați şi pe cei săraci, şi pe cei slobozi şi pe cei robi, ca să-şi pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte". Apoc. 13, 16.

b) Nu va putea vinde sau cumpăra decât cel care are semnul fiarei asupra sa;

„Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei." Apoc. 13, 17.

c) Se indică numărul 666 ca numărul numelui fiarei.

„Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei; căci este număr de om. Şi numărul ei este şase sute şaizeci şi şase." Apoc. 13, 18.

Dacă analizăm puțin ce însemnă primirea actelor de identitate cu cip prin prisma celor trei versete vom constata următoarele:

■ Într-adevăr, precum se spune în versetul 13, toată lumea este obligată prin Regulamentul european 2252/2004 şi Raportul A6-0500/2008 al Parlamentului European să primească actul de identitate cu cip. În privința implantului cipului sub piele, fapt descris extrem de precis de cuvântul χάραγμα18, putem spune ca până acum acest lucru se realizează doar în câteva țări din lume şi doar la un număr redus de oameni. Tehnologia cipului de implant este însă deja în prag de finalizare. Din perspectiva studiilor invocate de firma Verichip, implantul se face în prezent pe mâna dreaptă, cu perspectiva de a fi pus şi pe frunte ca loc în care variază foarte rapid temperatura.

■ Nimeni nu va putea să vândă sau să cumpere dacă nu va avea acest buletin, lucru care se urmăreşte a se realiza în următorii ani;

■ Numărul 666 este asociat de creştinii din toată lumea cu antihristul, însă înainte de toate el este un număr simbolic. 666 erau numărul de talanți care erau aduşi ca bir regelui Solomon de către popoarele care îi erau supuse20. Deci acest număr simbolizează robia, recunoaşterea publică a stăpânului la care te supui. Cipul biometric poate fi asociat în mod logic cu lucrarea celui rău tocmai prin puterea de urmărire şi control pe care o conferă unui singur centru de putere în Europa şi America, deocamdată.

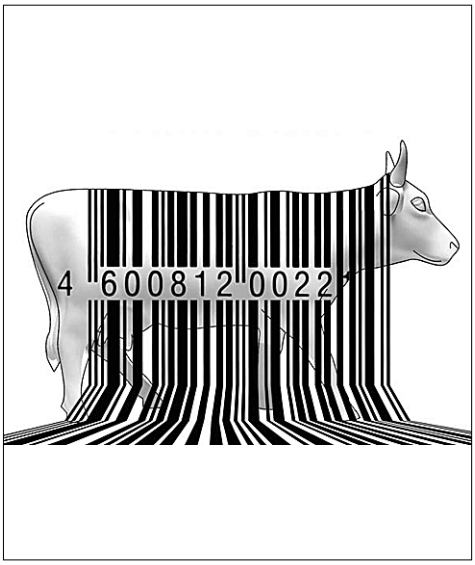

A existat oare în istoria omenirii un totalitarism sau o dictatură cară să vrea binele omului?

Este oare de la Dumnezeu acest control absolut care se poate realiza în următorii ani prin intermediul cipului RFID?

Prin urmare, procesul primirii buletinului cu cip, cu toate efectele sale sociale, economice şi religioase a fost descris cu fidelitate în urmă cu două mii de ani. Dar, deşi buletinele cu cip sunt perfect anticipate de profeție, ele nu epuizează conținutul acesteia. Mai rămâne să fie implantat cipul pe mâna dreaptă şi pe frunte pentru ca profeția să se împlinească în mod complet.

Care sunt diferențele dintre cele două sisteme: cip în actul de identitate şi cip implantat sub piele?

Din punctul de vedere al efectelor sociale, economice, politice şi religioase se pare că nu există absolut nici o diferență. Neacceptarea sau lipsa actului de identitate cu cip va face imposibil accesul în anumite instituții sau locuri publice, va împiedica cumpărarea şi vânzarea, va limita până la anulare toate drepturile sociale, politice, civice şi chiar dreptul la asistență medicală etc.

Deci, practic, deținerea actului de identitate cu cip inaugurează epoca controlului total, al pierderii oricărei libertăți, epoca în care refuzul de a respecta o lege antihristică, cum este aceea a educării propriilor copii în legea desfrânării şi a homosexualismului sau a ateismului, îți poți pierde dreptul de a exista social.

Singura diferență existentă între cele două sisteme este aceea a gradului de aplicare, de articulare a acestui semn, numit de Sfânta Scriptură al fiarei, asupra ființei umane. Această diferență este semnificativă, căci implantul cipului sub piele face imposibilă lepădarea acestui mecanism de urmărire şi control care prin inserarea sa subcutanat ajunge să facă parte din propriul nostru trup. Însă după cum evoluează lucrurile nu ar trebui să se mire nimeni dacă după 10 ani de experimentare a actelor de identitate cu cip s-ar impune sub motive de securitate implantul.

Preafericite Părinte Patriarh, Înalt Preasfinţiţi Părinţi Mitropoliţi, Preasfinţiţi Părinţi Episcopi, venim înaintea arhieriilor voastre cu rugămintea fierbinte de a interveni pe lângă autorităţile publice europene şi româneşti pentru:

a) respectarea Cartei Drepturilor Fundamentale şi a Constituției României21;

b) retragerea ordonanței privind impunerea obligativității actelor de identitate cu cip biometric;

c) Prevederea riguroasă în toate legile ce privesc evidența populației a obigativității statului român de a elibera acte de tip vechi şi a posibilității de a elibera la cerere acte biometrice. Impunerea actelor biometrice este o încălcare flagrantă a libertăților fundamentale ale ființei umane şi un afront adus Creştinilor din România.

Ne adresăm Arhieriilor Voastre parafrazând cuvintele prin care în urmă cu doi ani Preasfințitul Hrisostom, episcopul Jiciei, se adresa arhiereilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Sârbe, rugându-vă să vă pronunțați sobornicește şi să atenționați parlamentul şi guvernul României asupra următoarelor:

■ „pericolul pe care-l presupune strângerea şi stocarea datelor despre viața personală a oamenilor, mai ales despre convingerile religioase şi politice, despre sănătate, persoane cunoscute, călătorii, ş.a.;

■ nedreptatea de a identifica un om de la depărtare fără ştiința lui, mai ales în locurile unde el nu este dator să se prezinte;

■ dreptul fiecărui om liber de a şti ce fel de informații se află în dosarul lui electronic, precum şi faptul că lista datelor care se păstrează trebuie să fie clar definită;

■ mijloacele de identificare a omului nu trebuie să dăuneze sănătății lui, să înjosească cinstea şi demnitatea lui;

■ nu trebuie folosite mijloacele de identificare ce țin de trupul uman;

■ protestăm față de folosirea RFID în identificarea oamenilor, având în vedere că ele sunt folosite la identificarea animalelor;

■ în nici un caz nu trebuie înființată o bază de date centralizată din cauza posibilității intrării în sistem a unor persoane rău intenționate, precum şi a serviciilor secrete străine;

■ este fundamental să se introducă dreptul de alegere a documentelor de identitate fără cip pentru cei care din motive religioase sau alte motive umane nu vor să primească buletine electronice".

Exemplul Sinodului Patriarhiei Moscovei, al Bisericii Ortodoxe a Greciei, al Bisericii Ucrainene (ce ține de Patriarhia Moscovei), al Bisericii Ciprului, al Bisericii Serbiei şi, nu în ultimul rând, al Chinotitei Sfântului Munte Athos care au luat poziții oficiale, reuşind să stopeze la vremea respectivă campania de introducere a buletinelor electronice, constituie pentru noi o întărire în credința că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române poate împiedica încălcarea fragrantă a drepturilor fundamentale ale omului şi a conştiinței creştine prin impunerea abuzivă a actelor de identitate cu cip.

Ce rost a mai avut jertfa tinerilor din decembrie 1989, care s-au dus la Domnul strigând „vom muri şi vom fi liberi", dacă acum, după numai 19 ani, ne reîntoarcem la totalitarism. Libertatea are o cu totul altă valoare atunci când te lupți cu prețul vieții ca să o câştigi, încât nu ştim dacă suntem îndreptățiți, în fața lui Dumnezeu care ne-a dăruit-o şi în fața martirilor care s-au luptat pentru ea, să o cedăm în mâinile unei posibile dictaturi, unei forme de comunism mult mai eficace în suprave-

gherea persoanei umane decât cea de sub care abia ne-am eliberat.

Mai sunt doar câteva zile până la începerea Sfântului şi Marelui Post când toţi creştinii ortodocşi sunt chemaţi să-şi spele haina sufletului prin Taina Spovedaniei. După cum ştim, mărturisirea la duhovnic are un caracter strict secret, iar păstrarea tainei celor mărturisite este o poruncă sfântă a Bisericii pe care nici o lege omenească nu o poate anula. Înţelegem de aici că atentarea la intimitatea persoanei umane prin controlul total este şi o măsură împotriva Tainelor Bisericii.

Ne-am adresat Arhieriilor Voastre cu nădejde tare că în ceasul acesta de mare cumpănă pentru poporul român vom reuşi să fim împreună, ierarhi, preoţi şi simpli credincioşi, uniţi într-un gând şi o simţire pentru a reacţiona cum se cuvine şi ca nu cumva, din teama de a nu supăra pe oameni, să mâniem pe Dumnezeu.

Mărturisindu-vă tot sprijinul nostru la luarea unei atitudini clare şi ferme, vă încredinţăm de toată dragostea noastră şi de respectul cuvenit Arhieriilor Voastre.

În Duminica Înfricoşătoarei Judecăţi, 22 februarie 2009

Asociaţia pentru Apărarea Familiei şi Copilului
Asociaţia Dascălilor din România
Asociaţia Drept
Şcoala Brâncovenească
Asociaţia ieromonah Arsenie Boca
Asociaţia Metamorfosis
Fundaţia „Sfinţii Martiri Brancoveni“ – filiala Suceava
Fundaţia „Memoria“ – filiala Suceava
Asociaţia Brâncoveanu
Asociaţia Prologos
Asociaţia Altermedia
Asociaţia Provita - Filiala Bucureşti
A.R.T.R.I
Asociaţia ROST

Sinodul le face un hatîr „habotnicilor“

Sinodul a dat, pe 26 februarie a.c., un comunicat privitor la paşapoartele biometrice în care a vrut să împace şi capra, şi varza. Din acest document, coroborat cu declaraţiile făcute presei, în aceeaşi zi la prînz, de părintele Costel Stoica, purtătorul de cuvînt al Patriarhiei, reiese că Sinodul nu este îngrijorat de limitarea drepturilor şi a libertăţilor comisă prin introducerea paşapoartelor biometrice, nici nu crede că ne este lezată, nouă ortodocşilor, sensibilitatea religioasă. Însă, ne face hatîrul să mijlocească pe lîngă autorităţi o soluţie de compromis. Dacă demersul BOR reuşeşte, cine nu vrea paşaport biometric ar putea obţine unul de tip vechi, valabil doar pentru şase luni. Nu ne spune nici părintele Stoica, nici comunicatul ce ieşire vom avea peste doi ani, cînd se vor introduce şi cărţile de identitate biometrice.

În treacăt, observăm că Sinodul îmbrăţişează poziţia Ministerului de Interne, care ne spune că nu e *obligatoriu* să avem toţi paşaport şi că, dacă sîntem *habotnici*, putem să nu-l luăm. Bine, bine, dar de libertatea de mişcare aţi auzit cumva onoraţi poliţişti şi preasfinţiţi părinţi? Oare, prin impunerea unui tip de paşaport care ne afectează sensibilitatea religioasă, nu ne limitaţi libertatea de mişcare? Ăsta e un drept al omului garantat şi de Constituţia noastră. Cum rămîne cu respectarea lui?

Mai remarcăm iritarea sinodalilor pentru că le-a scăpat dezbaterea asta din mînă, fiind iniţiată de un monah din Munţii Neamţului, părintele Iustin Pârvu, care nu le-a cerut permisiunea. Aşa că, la punctul 4 al comunicatului, prevăd niscaiva măsuri de siguranţă pentru ca asta să nu se mai întîmple. Ascultare – primim cu bucurie, dar pumnul în gură – nu. De ce? Că-i democratic (tot aduce părintele Stoica vorba de democraţie) să ne putem exprima opinia. Şi acesta e un drept garantat de Constituţie. Ştim, Biserica e separată de stat şi nu e democratică prin structură şi tradiţie, dar atunci de ce mai vorbim de democraţie în Biserică? Dacă vorbim, hai să şi respectăm ce spunem.

Nu în ultimul rînd, urmăriţi reacţiile ateilor la comunicatul BOR, care nu-şi ascund satisfacţia. Jubilaţia unui Costi Rogozanu, anticreştin fervent, invitat să comenteze poziţia BOR la Realitatea TV, e revelatoare. Reacţia sa, ca şi a altora de aceeaşi factură, spune multe despre cum a „rezolvat“ Sinodul problema. Cam în acelaşi fel ca în cazul Corneanu. Ne aşteptam, de altfel, deci nu ne miră.

Dacă e ceva să ne mire este anunţul că Sinodul a luat această decizie în „unanimitate“. Ne miră pentru că, acum cîteva zile, Sinodul Mitropolitan al Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului a difuzat un comunicat prin care respingea categoric paşapoartele biometrice. Acum, ierarhii ardeleni şi-au schimbat poziţia? La fel ca şi în cazul Corneanu (cînd doar ÎPS Bartolomeu a rămas consecvent cu ce hotărîseră; de această dată, vlădica Bartolomeu n-a putut participa la şedinţele Sinodului, din motive de sănătate)? Ce se întîmplă, cum ajung la Bucureşti îşi schimbă automat opinia?

Mai jos redăm comunicatul Sinodului Mitropolitan de la Cluj, urmat de comunicatul Patriarhiei. Sublinierile din texte sînt făcute de redacţia ROST. ***(C.T.)***

Ierarhii ardeleni îi cer preşedintelui Băsescu să intervină în chestiunea paşapoartelor biometrice

COMUNICAT DE PRESĂ

Sinodul Mitropolitan al Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, luînd act de reacţiile unor medii monahale şi teologice faţă de introducerea sistemului de supraveghere biometrică în România, consideră că acestea sunt îndreptăţite, ele

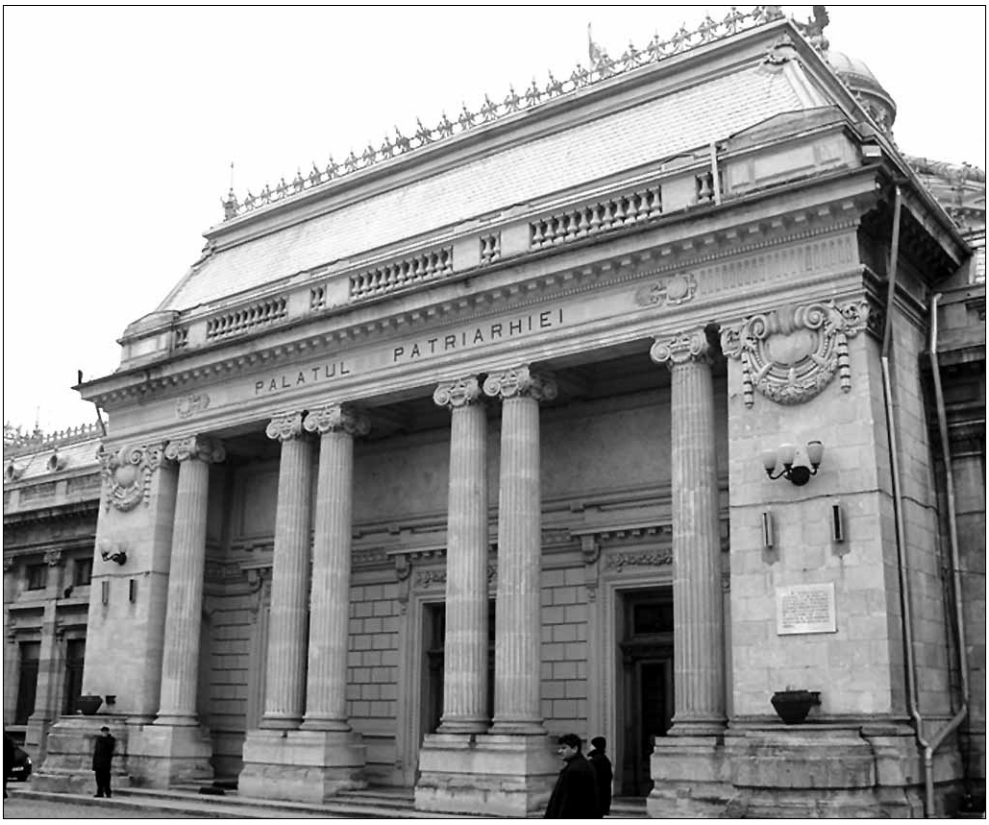

urmând însă să fie supuse unor analize şi nuanţări, atât la nivelul Sinoadelor locale cât şi la acela al Sfântului Sinod plenar.

Oficial, semnalul a fost dat prin Hotărârea de Guvern nr. 557 din 26 aprilie 2006 privitoare la introducerea paşapoartelor electronice, în care sunt stocate datele biometrice ale persoanei, adică imaginea facială, impresiunea digitală, precum şi alte elemente de identificare.

Mai mult, deşi Hotărârea îi priveşte pe toţi cetăţenii României, ea nu a fost precedată de o dezbatere publică, aşa cum s-ar fi cuvenit într-o ţară democratică.

Pentru 1 ianuarie 2011 este programată introducerea noilor cărţi electronice de identitate cu cip. Acesta are forma şi dimensiunea unei aşchiuţe în care se stochează datele biometrice ale unei persoane; el poate fi implantat nu doar într-un act de identitate (buletin, paşaport, card comercial sau sanitar), ci şi în corpul uman, sub pielea palmei, a unui deget sau a cefei, iar conţinutul său poate fi citit de la distanţă şi de către oricine, cu ajutorul unui calculator sau a unui aparat de receptare anume construit. Nu există nici o lege naţională sau internaţională care să garanteze discreţia sau securitatea absolută a datelor înscrise în cip, acestea fiind, practic, la dispoziţia oricărui factor instituţional sau privat şi constituind un sistem de supraveghere a cetăţenilor pe toată durata vieţii lor, şi chiar după moarte.

Argumentul că acest sistem de supraveghere contribuie la identificarea şi urmărirea delicvenţilor constituie o ofensă la adresa întregului popor român, care nu poate fi tratat ca o bandă de infractori.

Dimpotrivă, acest sistem de supraveghere e un atentat la libertatea şi intimitatea oamenilor, drepturi consfinţite nu numai de legile civile, ci şi de normele religioase. E ca şi cum un duhovnic ar divulga secretul spovedaniei, fapt aspru pedepsit în rânduielile bisericeşti, dar cu drept de cetăţenie în sistemul transparenţei fără perdea. Biometria nu

numai că nu o sancționează, dar, dimpotrivă, o legiferează, omul fiind tratat nu ca făptură a lui Dumnezeu, înzestrată cu suflet, inteligență şi libertate.

În concluzie, facem un apel către Domnul Traian Băsescu, Preşedintele României şi garantul respectării Constituției, să facă tot ceea ce îi stă în putință spre a-i asigura cetățeanului român dreptul la libertate şi viață particulară, în consens cu principiile conviețuirii sociale.

În şedința din 19 februarie 2009, Cluj-Napoca

† BARTOLOMEU, Arhiepiscop şi Mitropolit
† ANDREI, Arhiepiscopul Alba Iuliei
† SOFRONIU, Episcopul Oradiei
† IUSTINIAN, Episcopul Maramureşului şi Sătmarului
† PETRONIU, Episcopul Sălajului
† IRINEU BISTRIȚEANUL, Episcop Vicar Cluj
† VASILE SOMEŞANUL, Episcop Vicar Cluj
† IUSTIN SIGHETEANUL, Arhiereu Vicar Maramureş

Sinodul B.O.R. nu vede nici un pericol

COMUNICAT DE PRESĂ AL PATRIARHIE

În şedința de lucru din ziua de miercuri, 25 februarie 2009, Sfântul Sinod a adoptat, *în unanimitate*, hotărârea nr. 638/2009 în legătură cu problema noilor paşapoarte electronice care includ date biometrice:

1. Ia act de scrisoarea nr. 638 din 28 ianuarie 2009 a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel adresată Ministerului Administrației şi Internelor prin care se solicită o serie de precizări în legătură cu noile paşapoarte electronice care includ date biometrice. (vezi anexa 1).

De asemenea, ia act de lămuririle aduse prin adresa nr.3622071 din 5 februarie 2009 a Ministerului Administrației şi Internelor – Direcția Generală de Paşapoarte (vezi anexa 2) din care rezultă două asigurări importante:

a. *A avea un paşaport este un drept şi nu o obligație*, paşaportul fiind un document eliberat la cerere pentru cei ce doresc să călătorească în afara spațiului Uniunii Europene. Astfel, se deduce că *cei care invocă obiecții de conştiință sau motive religioase au libertatea să nu solicite acest nou tip de paşaport;*

b. Fiecare cetățean are dreptul de a cunoaşte în mod direct conținutul datelor personale incluse în noul paşaport electronic care include date biometrice.

2. Constată că *însăşi opinia Comisiei Europene* exprimată, la 16 martie 2005, prin Grupul European pentru etica în ştiință şi noile tehnologii este *împotriva implantării în corpul uman a cip-ului electronic*: „utilizarea pentru scopuri nemedicale a implanturilor de informare şi comunicare constituie o potențială amenințare la demnitatea umană şi societatea democratică" (pct. 6.4), iar „implanturile destinate supravegherii ... ar putea fi folosite de către autoritățile statale, indivizi sau grupuri pentru a creşte puterea lor asupra altora" (pct. 6.4.4)

3. Întrucât unele persoane au reticențe față de paşapoartele biometrice, *se va interveni pe lângă instituțiile Statului Român* (Preşedințe, Parlament, Guvern) *cu solicitarea de a se adopta măsurile necesare pentru modificarea şi completarea legislației în vigoare prin extinderea prevederilor referitoare la cazuri de urgență (paşaport temporar) şi la cazuri când, din motive de conştiință sau religioase, persoana nu doreşte paşaport electronic care include date biometrice.*

4. În viitor, *orice inițiativă de interes general bisericesc, care provine dintr-o eparhie, trebuie, mai întâi, analizată şi dezbătută la nivelul centrului eparhial şi al sinodului mitropolitan,* iar apoi să fie înaintată Sfântului Sinod, spre dezbatere şi hotărâre.

5. Văzând tulburarea provocată de opiniile confuze şi contradictorii cu privire la noile paşapoarte biometrice, *Sfântul Sinod îndeamnă clerul, monahii şi credincioşii să rămână statornici în credința în Mântuitorul Iisus Hristos*, Biruitorul iadului şi al morții, să sporească în rugăciune şi fapte bune, viețuind creştineşte în familie, mânăstire şi societate, *fără a răspândi panică şi îngrijorare prin preocupare excesivă pentru lucruri trecătoare.* Astfel, Dumnezeu ne va lumina, ne va apăra de tot răul şi ne va ajuta să săvârşim binele.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

FOR cere explicații Patriarhiei Române

Forul Ortodox Român (F.O.R.) – organizația federativă a asociațiilor ortodoxe din România - luând act de comunicatul Biroului de Presă al Patriarhiei Române şi de felul în care a fost prezentată presei hotărârea Sfântului Sinod al BOR din 25 februarie 2009 de către purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române, pr. Costel Stoica, face următoarea declarație:

1. Comunicatul Biroului de Presă al Patriarhiei Române nu precizează nicăieri că Sinodul nu a fost complet. Din adunare a lipsit ÎPS Bartolomeu, unul dintre cei cinci mitropoliți ai Bisericii Ortodoxe Române. Se ştie că în data de 19 februarie 2009, Sinodul Mitropolitan al Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, alcătuit din opt ierarhi şi prezidat de mitropolitul Bartolomeu s-a exprimat categoric, în unanimitate, împotriva introducerii paşapoartelor biometrice, invocînd argumente teologice şi lipsa unei dezbateri publice prealabile.

Prin urmare, Sinodul nu a fost complet, din el lipsind unul dintre cei mai respectați şi iubiți ierarhi ai BOR, aflat pe poziții contrare față de hotărîrea din 25 februarie 2009, declarată ulterior „unanimă".

Cerem să fie făcută publică, fără întârziere, stenograma integrală a dezbaterii sinodale, pentru a vedea pe ce baze s-a ajuns la concluziile comunicate. Altminteri este justificată impresia că Sinodul a luat o hotărâre doar în baza unei declarații, de altfel jignitoare, venită din partea Ministerului de Interne, prin care ortodocşilor li

se oferă „dreptul” de a nu solicita noile paşapoarte, adică de a nu călători. Amintim că dezbaterile Sinoadelor Ortodoxe ecumenice s-au făcut întotdeauna cunoscute credincioşilor, pentru a arăta felul în care s-a ajuns la o concluzie sau alta, făcînd referire şi la opinia exprimată de fiecare episcop în parte prezent la sinod (vezi Actele Sinoadelor Ecumenice). E un exemplu obligatoriu de urmat într-un caz de importanță capitală ca acesta.

2. Comunicatul Biroului de Presă al Patriarhiei Române nu oferă o soluție corectă la problema pusă în dezbatere, fiind mai degrabă o tentativă de intimidare, prin recurs la autoritate, a celor care au propus o dezbatere democratică în sînul Bisericii, în calitate de cetățeni ai statului român. Prin exprimările ambigue ale acestui comunicat, care nu poartă semnătura Sfântului Sinod, ci doar pe aceea a Biroului de Presă al Patriarhiei Române, se produce o tulburare mult mai mare decât aceea pe care Sinodul şi-a propus să o stăvilească.

3. Este inadmisibilă logoreea purtătorului de cuvânt al Patriarhiei Române, pr. Costel Stoica (la Realitatea TV), care lasă impresia că se identifică cu Sfântul Sinod, depăşindu-şi, în declarațiile sale de presă, atribuțiile sale de purtător de cuvânt şi asumându-şi rolul de judecător în numele Bisericii.

Costel Stoica nu a fost încă judecat pentru declarația sa că “Biserica Ortodoxă încuviințează avortul în cazul violului”, făcută vara trecută în cazul fetei de 11 ani însărcinate în urma unui viol. Cazul a fost folosit de lobby-ul pro-avort pentru a încerca liberalizarea şi mai pronunțată a unei legi care a permis deja uciderea în 19 ani peste şapte milioane de suflete.

Declarația sa de ieri, 26 februarie 2009, prin care a smintit adunarea credincioşilor, contrazice flagrant tradiția biblică şi canonică a Bisericii, precum şi rezoluțiile emise de un organ bisericesc – Comisia de Bioetică.

Considerăm că, înainte de a-l lăsa pe pr. Costel Stoica să reprezinte Patriarhia Română, Sfântul Sinod ar trebui să-l judece pentru astfel de declarații necugetate făcute în presă. Acum, purtătorul de cuvânt al Patriarhiei, folosindu-se

de prilejul anunțării unei hotărâri de Sinod, a făcut dezvăluiri din viața sa privată, declarând că el şi „colegii săi” îşi vor face paşaport biometric „pentru a fi printre primii”, ceea ce este o sfidare a celor pe care Sinodul declară că îi menajează pe motive de conştiință şi de credință şi o manipulare a opiniei publice care nu este compatibilă cu funcția pr. Costel Stoica.

4. Având în vedere declarațiile necugetate şi necanonice ale purtătorului de cuvânt al Patriarhiei, potrivnice duhului şi literei Sfintei Scripturi, cerem Sfântului Sinod să confirme că încercările de reducere la tăcere a credincioşilor, în stil milițienesc, nu reprezintă punctul de vedere al Sinodului, ci eventual o nouă inițiativă personală a pr. Costel Stoica.

Sfântul Sinod trebuie să rămână garantul păcii şi al armoniei, pronunțându-se categoric şi fără echivoc ori de câte ori cineva încearcă să răpească libertatea credincioşilor.

Forul Ortodox Român
27 februarie 2009

Forul Ortodox Român (F.O.R.), structură federativă fără personalitate juridică, a fost fondat la 29 noiembrie 2008, prin consensul reprezentanților a 60 de organizații civice cu caracter cultural şi social, care au participat la Conferința Asociațiilor Laicatului Ortodox Român. F.O.R. este coordonat de liderii organizațiilor: Fundația „Sfinții Martiri Brâncoveni”, Asociația Pro Vita – Bucureşti, A.R.T.R.I., Asociația Christiana şi Asociația „Rost”.

Domnule preşedinte,

Subscrisele:

1. ASOCIAŢIA „PROVITA" – filiala Bucureşti;

2. ASOCIAŢIA „ROST";

3. ASOCIAŢIA FILANTROPICĂ MEDICAL CREŞTINĂ „CHRISTIANA" şi

4. FUNDAŢIA „SF. MARTIRI BRÂNCOVENI",

Unite în Organizaţia federativă „FORUL ORTODOX ROMAN", cu sediul ales în vederea comunicării tuturor actelor în Bucuresti, str. Al. Beldiman, nr. 1, sc. B, ap. 63(B), et. 6, Sector 5, reprezentate de Av. Mihaela Dobre şi Ion Ghigheanu,

În contradictoriu cu pârâtul Guvernul României, cu sediul în Bucureşti, Piaţa Victoriei nr. 1, Sector 1

I. În temeiul dispoziţiilor art. 1 din Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, formulează

Cerere de anulare a actului administrativ

Hotărârea de Guvern nr. 1566/2008 din 25/11/2008 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 842 din 15/12/2008 pentru modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 557/2006 privind stabilirea datei de la care se pun în circulaţie paşapoartele electronice.

II. În temeiul art. 29 din Legea 47/1992, republicată, invocăm

Excepţia de neconstituţionalitate

a art. I pct. 1 alin. 3 şi pct. 3 alin. 1 din OUG 207/2008 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul libereri circulaţii a cetăţenilor români în străinătate, norme pe care le apreciem ca fiind neconstituţionale în raport de prevederile art. 1 alin. 3, art. 26, art. 29 şi art. 33 din Constituţia României, solicitându-vă ca, în raport cu excepţia invocată:

■ **să constataţi că excepţia formulată este admisibilă, în conformitate cu prevederile art. 29 din Legea nr. 47/1992 republicată;**

■ **să înaintaţi dosarul către Curtea Constituţională, competentă să se pronunţe asupra constituţionalităţii art. I pct. 1 alin. 3 şi pct. 3 alin. 1 din OUG 207/2008 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul libereri circulaţii a cetăţenilor români în străinătate;**

■ **să dispuneţi suspendarea judecării prezentei cauze până la soluţionarea excepţiei de neconstituţionalitate a art. I pct. 1 alin. 3 şi pct. 3 alin. 1 din OUG 207/2008 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul libereri circulaţii a cetăţenilor români în străinătate.**

Pentru a vă pronunţa în sensul celor arătate mai sus vă rugăm să aveţi în vedere următoarele

Motive:

În fapt: potrivit **art. I pct. 1 alin. 3 din OUG nr. 207/2008** pentru modificarea şi completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul libereri circulaţii a cetăţenilor români în străinătate, *„Guvernul va stabili, prin hotărâre, data de la care paşapoartele prevăzute la alin. (1) lit. a)-c) vor cuprinde un mediu de stocare electronică a datelor biometrice ale persoanei şi a altor date personale dintre cele cuprinse în fila informatizată şi se vor elibera, în mod etapizat, ca: «paşaport diplomatic electronic», «paşaport de serviciu electronic» şi «paşaport simplu electronic». De la aceeaşi dată se eliberează şi paşaportul simplu temporar prevăzut la alin. (1) lit. d)".*

La rândul său, **art. I pct. 3 alin. 1** din acelaşi act normativ prevede că *„Datele biometrice*

incluse în paşapoarte sunt imaginea facială şi impresiunea digitală a două degete".

Aceste dispoziţii din OUG 207/2008 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul libereri circulaţii a cetăţenilor români în străinătate încalcă prevederile Constituţionale privitoare la demnitatea omului, la viaţa intimă şi privată a persoanei, precum şi pe cele referitoare la libertatea de gândire, conştiinţă şi religie, drepturi şi libertăţi conscrate prin art. 1 alin. 3, art. 26, art. 29 şi art. 33 din Constituţia României.

În aplicarea OUG nr. 207/2008, Guvernul României a emis Hotărârea de Guvern nr. 1566/2008 din 25/11/2008 pentru modificarea si completarea Hotărârii Guvernului nr. 557/2006 privind stabilirea datei de la care se pun în circulaţie paşapoartele electronice.

Prevederile Hotarârea de Guvern nr. 1566/2008 sunt abuzive, contrare literei şi spiritului Constituţiei, aducând atingere dreptului constituţional fundamental al persoanei la intimitate, precum Legii nr. 677/2001 pentru protecţia persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date, cu modificările şi completările ulterioare, cât şi legii speciale privind prelucrarea datelor şi informaţiilor cu caracter personal, Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal şi protecţia vieţii private în sectorul comunicaţiilor electronice.

Măsura stocării într-un mediu de stocare electronică a datelor biometrice ale persoanei, ca parte componentă pasaportului, a unor date cu caracter personal şi intim, cum sunt cele referitoare la imaginea facială şi impresiunile digitale, reprezintă o încălcare flagrantă a dreptului la intimitate al persoanei.

Înregistrarea datelor cu caracter personal ale unei persoane pe un suport electronic, este de natura sa le faca accesibile oricarei persoane care detine mijloacele tehnice de a le accesa.

„NOTA" ce însoţeste fiecare dintre anexele referitoare la forma şi continutul paşaportului electronic este de natură să creeze confuzie şi îngrijorare. Această notă prevede următoarele: *„Caracteristicile, rubricatia, numarul si tipul elementelor de siguranta trebuie să fie în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 2.252/2004 privind standardele pentru elementele de securitate şi elementele biometrice integrate în paşapoarte şi în documente de călătorie emise de statele membre, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 385 din 29 decembrie 2004, şi ale Deciziei Comisiei C(2005)409 pentru stabilirea specificatiilor tehnice aferente dispozitivelor de securitate si a elementelor biometrice integrate în pasapoarte si în documentele de calatorie emise de statele membre. Acestea vor putea fi adaptate în funcţie de dinamica reglementărilor Uniunii Europene în domeniu".*

Această notă însoțitoare a anexelor referitoare la forma şi conținutul paşaportului nu se regăsea în forma inițială a Hotărârii nr. 557/2006, fapt de natură a crea îngrijorare şi suspiciuni cu privire la scopul real urmărit de Guvern prin impunerea – fără consultarea cetățenilor şi fără nici o necesitate reală, din considerente de siguranță – a acestor măsuri.

Prin Hotărârea nr. 1566/2008 nu se reglementează modalitatea de accesare a datelor înmagazinate în mediul de stocare electronică a datelor biometrice ale persoanei în paşaportul electronic.

Îngrijorarea tuturor constă în aceea că aceste date pot fi accesate de la distanță, prin echipamente electronice cu ajutorul frecvențelor radio (RFID – radio frequency identification device), fapt care ar duce la o încălcare clară a dreptului la intimitate al persoanei.

Practic, fiecare purtător de paşaport cu date biometrice ar deveni „vizibil" în domeniul undelor radio, oriunde s-ar afla, fiind astfel posibile abuzuri prin urmărirea semnalului în scopul urmăririi unei persoane pas cu pas.

Considerăm că operațiunea de stocare a datelor personale ale unei persoane pe un suport electronic al unui document de călătorie, nu poate fi considerat ca intrând în categoria elementelor de siguranță.

De altfel, chiar redactorul Hotararii atacate face o distincție clară între elementele de siguranță ale paşaportului şi datele biometrice ale posesorului, ACESTEA DIN URMĂ NEFIIND INCLUSE ÎN ARIA ELEMENTELOR DE SIGURANȚĂ.

Elementele prevăzute de Anexa 3 la Hotărârea nr. 557/2006, astfel cum sunt modificate prin Hotărârea contestată, sunt următoarele:

FORMA ŞI CONȚINUTUL paşaportului electronic simplu

■ Culoarea copertei: - rosu vişiniu

■ Coperta I (exterior): - Uniunea Europeană, România, stema României

- Paşaport

- Semn distinctiv paşaport electronic

■ Coperta I (interior): - România, stema României în tehnologie intaglio

- banda heliogravata

■ Marimea: - 125 x 88 mm

■ Numărul de pagini: - 32

■ Numărul paşaportului: - perforat prin paginile 1-32, inclusiv prin coperta a II-a, iar pe pagina din policarbonat, gravat laser

■ Numerotarea paginilor: - tiparita în partea de jos a fiecarei pagini si în filigran

■ Pagina cu datele de identificare ale titularului, poziționată între coperta I (interioară) şi pagina 1: - din policarbonat

- datele de identitate ale titularului (numele, prenumele, data si locul naşterii), autoritatea emitentă, data eliberării paşaportului, data expirării paşaportului, codul numeric personal - C.N.P., sex cetățenia, fotografia titularului gravată laser şi fotografia în umbră realizată prin perforație cu laser, numărul paşaportului, semnştura titularului, datele informatizate citibile optic (MRZ), **mediul de stocare electronică a datelor biometrice ale persoanei** (s.n., av. M.D. şi I.G.).

NOTĂ:

Rubricile vor fi numerotate. Denumirile rubricilor vor fi redactate în limbile romana, engleza si franceza.

Pe versoul paginii din policarbonat se scriu în toate - Uniunea Europeana limbile oficiale ale Uniunii Europene: - Romania - Pasaport

Pagina 1: - înălțimea, culoarea ochilor, domiciliul si fotografia în umbra a titularului, realizata prin imprimare inkjet

Pagina 2 rezervată pentru mentiuni ale autorităților române

Pagina 3 cuprinde denumirile rubricilor din pagina din policarbonat în toate limbile oficiale ale țărilor Uniunii Europene.

Paginile 4-31, pagini pentru vize - se introduce fir metalic fluorescent în structura hartiei Pagina 32, urgente: - titularul pasaportului trebuie sa completeze datele particulare ale unei rude sau ale unui prieten care poate fi contactat în caz de accident:

Numele

Prenumele

Adresa

Telefon

Denumirile rubricilor vor fi redactate în limbile română, engleză şi franceză.

Acest paşaport conţine 32 de pagini numerotate (în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene).

■ Coperta II (interior) cuprinde instrucţiuni, obligaţii.

Hârtie: - specială, filigran, elemente de siguranţă

Pentru a fi şi mai clar, în vechea anexă 3 a Hotărârii 557/2006, forma şi conţinutul paşaportului electronic simplu erau:

– Culoarea copertei: - rosu visiniu

– Marimea: - 125 x 88 mm

– Numarul de pagini: - 32

– Numarul pasaportului: - perforat prin paginile 1-32, inclusiv prin coperta a II-a, iar pe pagina din policarbonat, engravat laser

Numerotarea paginilor: - tiparita în partea de jos a fiecarei pagini

Pagina cu datele de identificare a titularului:

- din policarbonat

- datele de identitate ale titularului (numele, prenumele, data şi locul naşterii, înălţimea şi culoarea ochilor)

- data şi locul depunerii cererii, data valabilităţii pasaportului,

- codul numeric personal - C.N.P.

- cetăţenia

- fotografia titularului engravată laser si fotografia în umbra realizată prin perforaţie cu laser

- numărul paşaportului

- semnătura titularului

- datele informatizate citibile optic

- mediul de stocare electronică a datelor biometrice ale persoanei

Pagini rezervate pentru menţiuni ale autorităţilor române:

- semne particulare

- domiciliul

- restrângerea dreptului la libera circulaţie în străinatate

Pagini pentru vize

Pagina cuprinzând instrucţiuni, obligaţii

Hârtie: - specială, filigran, elemente de siguranţă.

Din analiza Anexei 3 se poate constata că mediul de stocare electronica a datelor biometrice ale persoanei apartine rubricii referitoare la „Pagina cu datele de identificare a titularului", nicidecum celei referitoare la elementele de siguranţă.

Cu alte cuvinte, chiar prin actul administrativ contestat se recunoaste în mod clar faptul ca stocarea electronica a datelor biometrice ale persoanei NU face parte din categoria elementelor de siguranţă.

Pentru aceste motive, solicitam anularea Hotărârii de Guvern nr. 1566/2008 din 25/11/2008 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 842 din 15/12/2008 pentru modificarea si completarea Hotărârii Guvernului nr. 557/2006 privind stabilirea datei de la care se pun în circulaţie paşapoartele electronice.

În drept: ne întemeiem contestatia pe dispoziţiile legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, art. 20, 26 si 29 din Constitutia Romaniei, pe dispoziţiile Legii nr. 677/2001 pentru protecţia persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal şi libera circulaţie a acestor date, cu modificările şi completările ulterioare, pe dispoziţiile Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal şi protecţia vieţii private în sectorul comunicaţiilor electronice.

Excepţia de neconstituţionalitate o întemeiem pe dispoziţiile art. 29 din Legea 47/1992, republicată, şi pe textele constituţionale menţionate.

În dovedirea cererii, solicităm proba cu înscrisuri.

Reclamante

ASOCIAŢIA „PROVITA" – filiala Bucureşti,
ASOCIAŢIA „ROST",
ASOCIAŢIA FILANTROPICA MEDICAL CREŞTINĂ „CHRISTIANA",
FUNDAŢIA „SF. MARTIRI BRANCOVENI",
Unite în Organizaţia federativă
„FORUL ORTODOX ROMAN",
Prin avocaţi Mihaela Dobre şi Ion Ghigheanu

DOMNULUI PREŞEDINTE
AL CURŢII DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA CONTENCIOS ADMINISTRATIV
ŞI FISCAL

Editura bucureşteană "Predania" a întocmit un documentar cu reacţiile altor Biserici ortodoxe locale în cazuri oarecum similare cu cel al României, pentru ca Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române să ia aminte şi să aibă repere în a judeca.
Publicăm în continuare, fără comentarii, poziţiile Bisericilor Ortodoxe din Rusia, Ucraina şi Serbia. Sulbinierile din text ne aparţin. (ROST)

Declaraţia Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse

Respectaţi simţămintele credincioşilor

În ultimul timp, în Rusia şi într-o serie de alte ţări ale Federaţiei Ruse, se fac demersuri în ce priveşte organizarea colectării de informaţii despre cetăţeni, informaţii care vor fi depozitate în sistemele computerizate ale statului. Acest lucru este explicat prin necesitatea punerii în ordine a plăţii impozitelor, precum şi prin dorinţa de înlesnire a relaţiilor financiare dintre cetăţeni şi structurile administrative.

Printre altele, cetăţenilor din anumite regiuni au început să li se elibereze imediat carduri electronice, cu ajutorul cărora se vor realiza plăţi către organele administrative locale şi care va deveni baza pentru extinderea ajutorului social şi medical, cu privire la returnarea banilor pe care cetăţenii i-au dat statului sub forma de impozite. Ştirea a suscitat nelinişte printre credincioşii ortodocşi. Aceştia se temeau de controlul total al autorităţilor asupra vieţii private şi sociale a omului, precum şi de lipsa oricărui fel de control social al informaţiilor care se pot găsi pe aceste carduri.

Fiecărei persoane aflată în câmpul muncii i se va atribui, la cererea sa, un cod fiscal individual. Mulţi creştini, care cinstesc cu sfinţenie numele primit la Sfântul Botez, socotesc că este nedemn să ceară statului să le dea un "nume nou" sub formă de număr.

O altă chestiune, la fel de importantă, cu care ni se adresează credincioşii este problema simbolisticii folosită la înregistrarea cetăţenilor. În unele documente se află sau se va afla un cod de bare - cifre sub forma de linii de diferite grosimi.

Fiecare dintre aceste coduri conţine în sine trei linii separate (izolate) care coincid grafic cu simbolul corespunzător numărului „6". În felul acesta, în codul de bare, prin decizia creatorilor sistemului internaţional de marcare a lui, conţine numărul 666 pomenit în cartea *Apocalipsei* Sfântului Ioan Teologul, ca fiind numărul antihristului (*Apocalipsa* 13, 16-18), şi din această cauză este folosit de sectele sataniste, spre ofensarea Bisericii şi a creştinilor.

Mulţi experţi în computere ne încredinţează că: nu a existat nici o nevoie pentru folosirea etichetelor pentru cifra "6", în linii separate. Din aceasta se poate trage concluzia: *în mod conştient sau inconştient, oamenii care au elaborat sistemul global al codurilor de bare*, cu largă apli-

care astăzi în statistici, comerț, evidența mișcării mărfurilor şi în multe alte sfere, *au ales un simbol ofensator şi pricinuitor de tulburare pentru creştini, care, cel puțin, pare o batjocură.* Îngrijorarea cauzată de această problemă a fost exprimată de multe comunități ortodoxe din lume, printre care şi de către Biserica Ortodoxă Greacă. Cercetând întreaga complexitate a problemei, Sfântul Sinod, în pofida acestui lucru, se adresează păstorilor şi turmei cu apelul de a păzi trezvia creştină, chipul de cugetare ortodox.

Tulburarea pe care o pricinuieşte în rândul vostru acțiunile autorităților statului este împărtăşită cu voi şi de ierarhia bisericească, căci, până la urmă, este vorba de apărarea drepturilor credincioşilor de a vieți în acord cu propriile convingeri religioase. De asemenea, dorim să facem limpede cunoscut: *nu trebuie să ne temem de simboluri şi semne exterioare*, căci nici o ispită a vrăjmaşului sufletelor oamenilor nu este în stare să biruiască harul lui Dumnezeu, care se află din belşug în Sfânta Biserică. Nimeni şi nimic nu poate să clintească credința omului care petrece cu adevărat în Hristos şi care se împărtăşeşte cu Sfintele Taine ale Bisericii. Sfântul Apostol Petru scrie: "Şi cine vă va face vouă rău, dacă sunteți plini de râvnă pentru bine? Dar de veți şi pătimi pentru dreptate, fericiți veți fi.

Iar de frica lor să nu vă temeți, nici să vă tulburați. Ci pe Domnul, pe Hristos, să-L sfințiți în inimile voastre şi să fiți gata totdeauna să răspundeți oricui vă cere socoteală despre nădejdea voastră". (I Petru 3, 13-15). Unii preoți au inclus din proprie inițiativă problema acceptării numărului fiscal în rândul problemelor care se pun la spovedanie, punând refuzul înregistrării fiscale drept condiție a primirii la Sfânta Împărtăşanie. *Celor care încearcă să lege numerele de identificare de pecetea lui antihrist le reamintim că, în predania Sfinților Părinți, o astfel de pecete este înțeleasă ca semn, care confirmă lepădarea conştientă de Hristos.*

Conform cuvintelor lui Ipolit Romanul, aceasta pecete va glăsui: "Ne lepădăm de Ziditorul cerului şi al pământului, mă lepăd de Botez; mă lepăd de toată slujirea lui Dumnezeu şi sunt de acord cu tine şi cred în tine". La fel spune şi cuviosul Nil Izvorâtorul de Mir: "Pe pecete vor sta scrise următoarele: «Eu sunt al tău» - «Da, tu eşti al meu»." În pofida acestei predanii, oamenii, uneori, susțin că acțiunea tehnologică poate, pesemne, să provoace o întorsătură în cele mai ascunse adâncimi ale sufletului omenesc, ducându-l la uitarea lui Hristos. *O astfel de superstiție se deosebeşte de tâlcuirea ortodoxă a Apocalipsei Sfântului Ioan Bogoslovul, conform căreia "semnul fiarei" se pune celor care cred de bunăvoie în ea (fiara) 'numai pentru minunile ei mincinoase"* (Sfântul Ioan Hristostomul). *Nici un semn extern nu tulbură sănătatea duhovnicească a omului dacă nu se face ca urmare a trădării de bunăvoie (conştiente) a lui Hristos şi batjocorirea credinței.*

Spunând acestea în numele turmei noastre, ne adresăm concomitent autorităților, reamintind toate motivele de îngrijorare şi nedumerire menționate.

Biserica se raportează cu înțelegere la tendințele de desăvârşire a modului de colectare a taxelor (impozitelor), deoarece de aceasta depinde în mare măsură bunăstarea oamenilor, mai întâi de toate a celor săraci, bolnavi şi batrâni. De asemenea, salutăm încercările de înlesnire a accesului cetățenilor la ajutorul social şi alte beneficii pe care statul i le oferă, căci cunoaştem câte sunt dificultățile care însoțesc acest acces.

Pe de altă parte, Sfântul Sinod reaminteşte statului: potrivit dreptului normativ internațional, şi printre altele – Constituția Rusiei, strângerea, păstrarea şi utilizarea informației despre viața privată a persoanelor, fără acordul acestora, nu este permisă (art. 24). Răspunzând apelului turmei neliniştite a Bisericii noastre, îi chemăm pe cei care dețin puterea să se aplece serios asupra cererii noastre. Ne îngrijorează, printre altele, imposibilitatea accesului cetățenilor la informațiile despre ei, care pot fi păstrate în seifuri electronice de către organele fiscale şi de către alte instituții administrativ-financiare, precum şi posibilitatea ca aceste informații să fie folosite în dauna oamenilor.

Găsim că este foarte iumporttant să li se ofere posibilitatea credincioşilor de a nu se decla-

ra depunători de cereri de eliberare a unui număr fiscal individual.

Facem apel către autoritățile Rusiei şi ale altor țări din Federația Rusă, unde numărul locuitorilor ortodocşi este majoritar, să se pună problema refuzului simbolurilor hulitoare din codul de bare, şi schimbarea în sistemul internațional de tipărire a respectivelor semne.

Însă, dacă acestea nu se pot realiza, socotim că este necesar să se creeze un limbaj electronic național alternativ. Mai există încă o circumstanță existențială. Curând, oamenii care nu dețin cod fiscal sau card de plastic se pot afla în situația să le fie practic refuzată posibilitatea primirii ajutorului social şi chiar medical. Dacă se va întâmpla aşa ceva, *vor apărea toate motivele posibile de suspiciune față de principiul egalității în drepturi a cetățenilor şi cu privire la libertatea de conştiință* – principii pe care le propagă atât de activ civilizația modernă.

Tocmai de aceea, noi insistăm pentru necesitatea existenței unui sistem alternativ de evidență a populației şi oferirea aceloraşi servicii sociale, medicale, de asigurare şi alte tipuri de servicii.

Biserica nu poate să nu-şi ridice glasul în apărarea libertăților oamenilor. Căci, pentru unitatea duhovnicească a societății, *este de o importanță excepțională ca ortodocşii să nu se simtă cetățeni de mâna a doua, ca să nu vadă în stat un prigonitor şi batjocoritor al credinței.* Creştinului ortodocs căruia autoritățile îi impun acceptarea documentelor cu număr, care sunt cunoscute prin răutatea lor, nu va fi păgubit în cele suleteşti ale sale. Dar, în acelaşi timp, el va trebui iarăşi, ca şi în vremea prigoanei, să facă diferența dificilă dintre Patrie şi stat. Adevarata pocăință pentru crimele săvârşite în veacul al XX-lea împotriva credincioşilor se va împlini atunci când statul va respecta permanent simțămintele credinciosilor şi atunci când nu se va implica în chestiunea conştiinței omului, din nici un motiv: politic, economic, ideologic sau polițienesc.

Rugându-ne pentru Rusia şi alte țări unde se află păstoriții nostri, nădăjduim că autoritățile nu vor ramâne indiferente în fața durerii milioanelor de creştini. Iar slujitorilor lui Hristos şi turmei noastre le adresăm cuvintele apostolului Pavel:

"Iar Dumnezeul răbdării şi al mângâierii să vă dea vouă a gândi la fel unii pentru alții, după Iisus Hristos" (*Rom.* 15, 5).

Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse

Epistola către autorități a Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe a Ucrainei*

Astăzi, poporul ortodox, ca adevărat păstrător al credinței şi evlaviei, este deosebit de îngrijorat din pricina a ceea ce se întâmplă în viața religioasă, politică, economică, ştiințifică şi culturală a țării noastre şi a lumii întregi. Noi vedem în aceasta o manifestare îmbucurătoare de vigilență şi trezvie duhovnicească în mediile bisericeşti. Din partea noastră, cu deplină responsabilitate pastorală înaintea lui Dumnezeu pentru sufletele ce ne-au fost încredințate, subliniem faptul că civilizația contemporană nu numai că se secularizează fulgerător, ci foarte adesea se conduce în dezvoltarea ei de idei potrivnice lui Dumnezeu, luptătoare împotriva lui Dumnezeu. Consecința acestui fapt este folosirea unor mijloace necunoscute până acum de distrugere în masă, terorismul internațional, propaganda desfrâului şi a violenței prin mijloace de informare în masă, amestecul silnic în taina vieții ş.a. Lumea occidentală de astăzi, cu toate că vorbeşte neîncetat de libertate şi dezvoltare liberă, în realitate, prin felul ei de viață, îl face pe om rob absolut al patimilor şi dorințelor păcătoase. Putregaiul duhului antihristic pătrunde tot mai activ în viața noastră de zi cu zi, prin intermediul impunerii îndârjite a valorilor occidentale: idolul vieții confortabile, încrederea de sine, îngăduința a toate ş.a. Potrivit Apocalipsei, la vremea orânduită, acest proces se va încheia cu venirea antihristului pe tron şi cu despărțirea multor credincioşi de

* În „Ruski dom" nr. 10 din 1998

harul lui Dumnezeu, din cauza acceptării de către aceştia a peceții ucigătoare a celui rău, căci aşa cum, după cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, înainte de potopul lumii omenirea s-a înecat (cufundat) în păcate, aşa şi la sfârşitul istoriei oamenii, mai întâi, se vor umple de duhul antihristului, iar apoi vor primi pecetea lui.

Acum, în rândul multor credincioşi care aparțin Bisericii Ortodoxe a Ucrainei, mare tulburare a pricinuit intenția structurilor de conducere ale Ucrainei de a introduce în țară o codificare generală, conform hotărârii Cabinetului de miniştri al Ucrainei „Despre măsurile legate de introducerea numerelor de identificare pentru persoane fizice", din 6 noiembrie 1997. Un număr considerabil de mare de creştini ortodocşi este înclinat (şi nu fără motiv) să vadă în aceasta împlinirea proorocirilor din *Apocalipsă* legate de pecetea antihristului şi ajung să privească numărul de identificare ca „numărul fiarei", la care s-a referit Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan Teologul (Apoc. 13, 17-18).

Deja de acum nu este greu să ne imaginăm posibilele consecințe ale codificării tuturor locuitorilor țării. Căci, ca urmare a codificării şi mai apoi a creării de baze de informații despre toți cetățenii, se va ajunge la o creştere uriaşă a controlul asupra fiecărei persoane în parte. Iar mai târziu, unificarea sistemelor computerizate de control la nivel internațional va crea toate condițiile pentru apariția structurilor de conducere suprastatală, care se pot transforma în „guvernul mondial" profețit în proorociri.

Acesta ar fi ultimul pas către realizarea deplină a perspectivelor eshatologice (desfăşurarea evenimentelor din perioada de la sfârşitul istoriei omenirii), descris de Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan Teologul, căci, în cazul în care se ajunge la realizarea unui astfel de aparat de control total al omenirii, lesne se va ajunge şi la realizarea împărăției lui antihrist. Dar, pe lângă aceasta, este important să nu uităm că pecetea lui antihrist va încheia numai procesul de lepădare de Dumnezeu şi de harul Său, care se întâmplă astăzi în chip tainic în adâncul inimilor oamenilor. Tocmai în acest caz al numărului individual de identificare, care va fi atribuit fiecărui om şi pus asupra lui cu ajutorul unei tehnologii care „nu poate fi îndepartată" – de aceea poate deveni „pecetea lui antihrist". La sfârşit, omul se va afla în fața unei dileme: fie să accepte codul, fără de care existența sa în societate ar deveni imposibilă, fie să-l refuze, şi în felul acesta să iasă în afara granițelor lui antihrist şi să fie supus persecuțiilor, adică în ordinea evenimentelor ce vor veni, care este descrisă în *Apocalipsa* Sfântului Apostol Ioan Teologul.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a Ucrainei, cercetând sub toate aspectele problema introducerii numerelor de identificare, şi care, la porunca sa, a fost studiată în cadrul şedinței lărgite a Comisiei Teologice sinodale la care, pe lângă membrii acesteia, au participat şi experți în sisteme informatice, economişti, persoane de conducere din administrația fiscală a statului, stareți, vicari şi clerici din mănăstiri cunoscute şi alți clerici cu autoritate, a ajuns la concluzia că, la momentul actual, *ar fi premature şi nejustificate declarații categorice conformă cărora creştinii ortodocşi sunt siliți să primească pecetea antihristului.*

În primul rând, conform învățăturii Sfinților Părinți, pecetea Antihristului va fi universală pentru întreaga omenire. Astăzi însă, prin mila lui Dumnezeu, poporul nostru încă nu s-a cufundat în familia secularizată a popoarelor occidentale, iar cărțile noastre de identitate şi numerele de identificare sunt deocamdată prevăzute numai pentru utilizare internă. În al doilea rând, codificarea în sine, în afara oricărui context, nu poate să fie calificată ca acțiune antihristică. Însă, fiecare creştin ortodox are dreptul să decidă pentru sine dacă poate să primească un astfel de cod. În legătură cu aceasta, nemicşorând vigilența credincioşilor, *socotim că primirea acestor numere de identificare încă nu înseamnă trădarea lui Hristos* şi, din această cauză, încă nu înseamna primirea „semnului lui Antihrist". Sfânta Biserică, la vremea potrivită, va ridica glasul său şi va atrage atenția şi îi va feri pe fii săi credincioşi de păcate de neîndreptat. Înțelegând în felul acesta că *introducerea codificării care se propune astăzi în Ucraina nu o putem identifica cu punerea „peceții lui Antihrist", Biserica Ortodoxă a Ucrainei nu poate, în acelaşi timp, să*

nu-şi exprime îngrijorarea profundă din cauza posibilelor consecinţe ale acestui pas, chiar dacă acesta ar fi şi într-o perspectivă îndepartată. Biserica cheamă autorităţile statului să abordeze cu măsură şi bun simţ rezolvarea unei chestiuni atât de importante precum este introducerea numerelor de identificare, care, printre altele, poate duce şi la destabilizarea societăţii şi pierderea încrederii poporului în autorităţi. *Facem un apel către organele de resort ale statului ca pentru credincioşii ortodocşi din Ucraina să se elaboreze un sistem alternativ de impozitare şi înregistrare a persoanelor fizice şi a organizaţiilor religioase*, care să nu fie discriminatoriu, precum şi dreptul la libera alegere a sistemului de plată a impozitelor pentru toţi cetăţenii, ca în nici un caz să nu fie obligaţi să primească numărul de identificare, care, faţă de toate celelalte, îl depersonalizează pe om, practic îl lipseşte de nume şi prenume la nivelul vieţii sociale şi cetăţeneşti, distrugându-i demnitatea şi ducând la atingeri ale drepturilor şi libertăţilor sale. În orice caz, dacă sunt respectate convingerile religioase ale cetăţenilor, fiecărui credincios trebuie să i se dea dreptul să poată refuza primirea codului în care se va găsi unul şi mai multe cifre de „6”.

Rugăm autoritatea statului să nu amendeze penal sau administrativ pe aceia dintre credincioşii Bisericii noastre care nu ar voi să primească numărul de identificare. Reamintim tuturor fiilor credincioşi ai Sfintei Maicii – Biserica despre legământul apostolesc: „ Nu iubiţi lumea, nici cele ce sunt în lume. Dacă cineva iubeşte lumea, iubirea Tatălui nu este întru el; pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului şi pofta ochilor şi trufia vieţii nu sunt de la Tatăl, ci sunt din lume. Şi lumea trece şi pofta ei, dar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac” (I *Ioan* 2, 15-17).

Aşadar, „privegheaţi şi vă rugaţi ca să nu intraţi în ispită” (Matei 26, 41), căci „nu ştiţi nici ziua, nici ceasul în care va veni Fiul Omului” (*Matei* 25,13).

„Iar Dumnezeul a tot harul care v-a chemat la slava Sa cea veşnică întru Hristos Iisus, El însuşi după ce veţi suferi puţină vreme vă va aduce la desăvârşire, vă va întări, vă va împuternici, vă va face neclintiţi. A lui fie slava şi puterea în vecii vecilor. Amin!” (I *Petru* 5, 10-11).

Vladimir, *Mitropolit al Kievului*
şi întregii Ucraini,
împreună cu membrii Sfântului Sinod

Întâmpinarea Episcopului Jiciei, PS Hrisostom, despre cum este ameninţată libertatea omului prin noile documente de identitate

Către Sfântul Sinod Arhieresc al Bisericii Ortodoxe Sârbe

Anunţăm pe fraţii Arhierei că Parlamentul Republicii Serbia a adoptat noua Lege a documentelor de identitate, care este foarte periculoasă, schimbă natura politicii şi permite supravegherea totalitară a statului asupra fiecărui cetăţean al său în toate aspectele vieţii personale, şi prin asta calcă în mod inadmisibil darul lui Dumnezeu cel mai de preţ pe L-a făcut oamenilor: libertatea personală.

La timp, înainte de adoptarea acestei Legi, noi ne-am adresat Sfântului Sinod Arhieresc atenţionându-l asupra următoarelor:

- *noua Lege a documentelor de identitate este adoptată fără o dezbatere publică*, încalcând un paragraf întreg de convenţii mondiale şi europene cu referire la drepturile omului, iar după natura sa o astfel de lege este anti-creştina şi anti-ortodoxă;

- Sinoadele Patriarhiei Moscovei, Arhiepiscopiei Atenei, Bisericii Ucrainiene (ce ţine de Patriarhia Moscovei). precum şi Chinotita Sfântului Munte Athos au luat poziţii oficiale, iar Arhiepiscopia Atenei a reuşit să oprească o astfel de lege în Grecia, cerând stipularea dreptului de alegere al tipului de document de identitate;

- Formarea unei baze centrale de date care poate conţine cazierele, fişele medicale personale, datele despre situaţia şcolara şi formarea profesională, datele despre situaţia contului bancar şi datele din Libretul militar, înseamnă crearea unui lagăr invizibil, iar posibilităţile de manipulare şi rea întrebuinţare a datelor sunt nelimitate.

Pe lângă acestea, documentul electronic de identitate este un document pe care cel care îl deţine nu ştie ce scrie în el. Precum în vremea lui Nero şi Caligula, când sentinţa pecetluită se aducea personal călăului. Sfântul Sinod a primit scrisoarea noastră dar nu s-a pronunţat, lucru ce ar fi putut influenţa votul în Parlament.

De aceea, îi rugăm pe fraţii Arhierei să se pronunţe soborniceste şi să atenţionăm Guvernul Serbiei asupra următoarelor:

- pericolul de strângere şi stocare a datelor despre viaţa personală a oamenilor, mai ales despre convingerile religioase şi politice, despre sănătate, persoane cunoscute, călătorii s.a.;

- nedreptatea de a identifica un om de la depărtare fără ştiinţa lui, mai ales în locurile unde el nu este dator să se prezinte;

- dreptul fiecărui om liber să ştie ce fel de informaţii se află în dosarul lui electronic, precum şi faptul că lista datelor care se păstrează trebuie să fie clar definită;

- mijloacele de identificare a omului nu trebuie să dăuneze sănătăţii lui, să înjosească cinstea şi demnitatea lui;

- nu trebuie folosite mijloacele de identificare ce ţin de trupul uman;

- în nici un caz nu trebuie înfiinţată o bază de date centralizată, din cauza posibilităţii intrării în sistem a unor persoane rău intenţionate, precum şi a serviciilor secrete străine;

- *este fundamental să se introducă dreptul de alegere a documentelor de identitate pentru cei care, din motive religioase sau alte motive umane, nu vor să primească buletine electronice.*

Dacă va exista bunăvoinţă, Guvernul poate anula consecinţele negative ale legii adoptate. Menţionăm că această problemă este studiată din diferite perspective, că, în acest sens, este consultat şi un grup de experţi şi că, încă din data de 26 martie 2005, cu binecuvântarea noastră, este susţinut „Apelul de la Jicea al experţilor", care este cunoscut publicului de specialitate şi politicienilor, şi pe care îl anexăm la această scrisoare destinată fraţilor Arhierei.

Credincios Sfântului Sinod Arhieresc,
Episcop al Jicei, **Hrisostom**

Episcopul Grigorie Leu

Paul Leu
Kenmore, Washington, USA

La 1 martie 2009, se împlinesc şase decenii de la martirizarea celui care a fost arhiereul vicar al Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, episcop la Curtea de Argeş şi Huşi, Grigorie Leu, deoarece, ca şi patriarhul Nicodim, s-a ridicat deschis şi hotărât împotriva transformării Bisericii Ortodoxe Române Autocefale în Sovrompatriarhie.

Îndată după masa protocolară oferită de primul ministru Petru Groza, episcopul Grigorie Leu s-a simţit rău şi şi-a dat seama că a fost otrăvit[1].

Înaltul prelat român era conştient că, în scurt timp, va muri, chiar din momentul coborârii sale din tren, la Crasna, când a cerut şefului gării să telefoneze la Medgidia pentru a veni, imediat, un medic al familiei.

Sosind, la chemarea de urgenţă, cumnata sa, dr. Valentina Leu, a constatat: „din sputa recoltată rezultă, la observaţie, urme de arsenic"[2], după cum apare consemnat într-o scrisoare trimisă dr. Găitulescu, directorul spitalului din Huşi.

În scurtul timp, cât i-a mai rămas de trăit, Vlădica, cu pacienţă şi luciditate, în pofida suferinţelor groaznice provocate de arsenic, şi-a adus la zi testamentul spiritual şi pe cel material, iar fiului său i-a lăsat însemnele ierarhice şi odăjdiile scumpe pentru a-i continua lupta împotriva antihristului cominternist.

De îndată ce s-a răspândit vestea nefastă, medicul huşan, care se ocupa de sănătatea episcopului Grigorie Leu, s-a făcut nevăzut, laboratorul unde se executau analizele criminalistice a fost închis şi, din această cauză, probele recoltate pentru investigaţia oficială, nu au fost făcute.

Procurorul Parchetului Tribunalului Huşi, care urma să primească o sesizare făcută de familie, în legătură cu crima comisă[3], era de negăsit.

Stranii coincidenţe!

În mai puţin de treizeci şi sase de ore de la îngurgitarea otrăvii la masa protocolară, prezidată de Petru Groza, episcopul Grigorie a închis ochii în zorii zilei de 1 martie 1949, „în mijlocul rudelor şi a tuturor slujitorilor episcopiei, vorbindu-le şi îmbărbătându-i el pe dânşii, subliniindule mereu speranţa că omenirea creştină nu se va lăsa prea multă vreme pe mâna Antihristului şi că sacrificiul său nu trebuie plâns, ci doar urmat"[4], rememora un membru al familiei ce se afla de faţă.

Vlădica Grigorie, pe patul morţii fiind, a transformat suferinţa atroce într-un mesaj de îmbărbătare, din care rezulta, cu certitudine, că Răul ce-a îndoliat o bună parte din Europa Răsăriteană nu va avea sorţi de izbândă.

Moralul ridicat şi fermitatea încrederii în izbânda adevărurilor pentru care se jertfea erau alimentate şi de schimbul de scrisori dintre Vlădica Grigorie si fiul său trimis de Grupul de Rezistenţă al Episcopilor Anticomunişti dincolo de Cortina de Fier.

Din misivele primite pe căi ocolite, el aflase că Vasile ajunsese în Occident şi demarase lupta împotriva antihristului cominternist, preocupându-se, între multe altele, şi de pregătirea armatei, ce urma să elibereze România.

Suntem îndreptăţiţi să afirmăm aceasta, deoarece, din mărturiile arhiepiscopului Victor Vasile Leu aflăm că primise scrisori de la părintele său, pe căi numai de ei ştiute, ce le purta la sine şi le recitea adesea, împreună cu o epistolă a

[1] Paul Leu, *Martiri ai Bisericii Neamului*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Fundaţia Episcop Grigorie Leu, Bucureşti, 2006, p. 94-105.

[2] Corneliu Leu, *Cartea episcopilor cruciaţi*, Editura Realitatea, 2001, Scrisoarea din 2 martie 1949 a dr. Valentina Leu, către directorul Spitalului din Huşi, dr. Găitulescu, p. 117.

[3] Ibidem, Plângerea familiei, depusă la Procuratura judeţului Fălciu, p. 117-118:

[4] Corneliu Leu, *Cartea episcopilor cruciaţi*, Editura Realitatea, 2001, p. 102.

reginei Ana.

Slujba de despărțire a episcopului Grigorie de enoriașii săi a fost oficiată de prietenul şi confidentul său, Chesarie al Tomisului, de episcopul Antim Nica, de arhimandritul Teoctist Arăpasul şi de preotul Constantin Nonea.

Mulți au fost opriți sau intimidati de Securitate să vină şi, fiind slabi de înger, nu au mai participat la despărțirea solemnă. Episcopul Buzăului a fost întors din drum.

Ca şi în cazul lui Maxim Gorki, căruia, după otrăvire, i s-au făcut funerarii naționale, şi de data aceasta guvernul lui Petru Groza şi Ministerul Cultelor au trimis câte un delegat [unul dintre ei se numea Fârşerotu] care să exprime părerea de rău după pierderea suferită de familie şi țară şi să-i oprească de a-i face autopsia, pretextând că Biserica nu permite disecarea rămăşițelor pământeşti ale unui prelat.

La puțin timp după încheierea funerariilor oficiale, însă, a început arestarea, încarcerarea, torturarea şi condamnarea, la ani grei de puşcărie, a membrilor familiei Leu şi a susținătorilor ei, avându-i în vedere, mai ales, pe acei care au semnat plângerea către procuratură.

Asasinii KGB, pentru a fi siguri că s-a executat sentința comandată de la Moscova şi pentru a-şi completa dosarul întocmit în situații de acest fel, au trimis, împotriva voinței lui, pe un fotograf evreu, din Huşi, spre a fotografia, pe Martirul Credinței în Hristos întins pe catafalc, după cum rezultă din dovezile aduse şi mărturiile acestuia, făcute, după mai mulți ani, în fața avocatului Ion C. Leu.

Că a fost o crimă politică pusă la cale de KGB, ce l-a martirizat pe episcopul Grigorie, o confirmă nu numai ferparul difuzat de BBC sau unele anunțuri făcute în presa Occidentală, ci şi următoarele mărturii ale Părintelui Galeriu, un bun cunoscător al situației socio-politice din acel moment de răscruce a României şi a ortodoxiei:

„În urma acestei vizite făcută la invitația lui Petru Groza, deoarece, în sarcina şi calitatea pe care o avea în Sf. Sinod, de a conduce secția misionară cuprinzând şi parohiile Ortodoxe ale românilor din emigrația ce sporea mereu, i s-a cerut, atunci, de guvernul comunist aservit Uniunii Sovietice, să consimtă la intrarea acestor parohii sub jurisdicția canonică a Patriarhiei Ortodoxe Ruse[5], pentru a se trimite de acolo „misionari".

Episcopul Grigorie a apărat o dreaptă cauză bisericească şi națională şi n-a acceptat să semneze un asemenea act.

Această hotărâre, pe lângă întreaga sa ținută jertfelnică, i-a oferit cununa martiriului.

În numai câteva zile se mistuia sub asasine acțiuni „tainice", trecând pe celălalt tărâm al existenței, "din întuneric la lumină, în împărăția Domnului vieții"[6].

Îndată după suprimarea înaltului prelat român, în martie 1949, postul de radio BBC, din Londra, îşi anunța ascultătorii: „Urmare a terorii comuniste, trecerea în neființă a episcopului Grigore Leu subliniază, opiniei publice internaționale, o dublă crimă: şi fizică, prin martiriul unui înalt prelat ortodox, dar şi morală, prin anihilarea unui mare propovăduitor al adevărurilor naționale româneşti"[7].

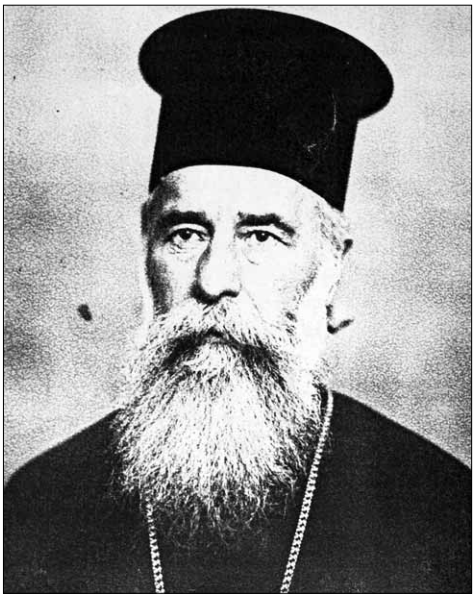

[5] Patriarhul din acea vreme avea gradul de colonel KGB, după cum afirmă presa rusă. Informația nu a fost dezmințită.

[6] Părintele Galeriu, *Pagini de martirologie*: Episcopul Grigorie Leu, în România liberă, din 31 iulie 1993, p. 2.

[7] Corneliu Leu, *Cartea episcopilor cruciați*, Editura Realitatea, 2001, p. 102.

Fotografia cu Vlădica Grigorie pe catafalc a fost pusă la dosarul de la Securitate, ca dovadă că a fost ucis

Tot acum, agenția de presă Cortina de Fier, din Paris, confirma această ştire că, în România, episcopul Grigorie a fost asasinat de cominterniști.

În țară, la Huşi, Cernica, Argeş, Sfântul Spiridon din Iaşi şi în alte locuri, pe unde se aflau cei ce l-au cunoscut, s-au oficiat slujbe de taină pentru pomenirea martirului întru Hristos, iar Chesarie al Tomisului i-a scris şi un epitaf, pentru a fi încrustat pe piatra de mormânt.

Eliminarea brutală a Vlădicăi Grigorie, martirizat de asasini cominterniști, coordonați de Emil Bodnăraş, nu a fost singulară, ci s-a desfăşurat în lanț, după cum rezultă şi din informațiile existente în dosarele întocmite de Securitate, deoarece era coordonată direct de la Moscova.

O întreagă generație de intelectuali autentici a fost strivită, atunci, de tăvălugul roşu.

Stalin le ordonase cominterniştilor să-i strivească, ca pe păduchi [mimând gestul strivirii insectelor parazite cu unghiile mâinilor], pe acei ce stau în calea expansionismului sovietic.

Patriarhul Nicodim nu se sfia să-şi arate adesea, în public, ostilitatea fată de intențiile Patriarhiei de la Moscova.

În timpul slujbei din 1 iunie 1947, oficiată în catedrala patriarhală din Bucureşti, Alexei I, întronizat de I. V. Stalin, „şi-a exprimat bucuria de a fi în România, sfârşind cu invitația ca, în toamnă, patriarhul Nicodim să meargă la Moscova pentru ca, împreună cu şefii celorlalte Biserici Ortodoxe, să rezolve problemele bisericeşti ecumenice.

Patriarhul Nicodim ridicând mâna repede şi, arătând cu degetul spre Alexei, zise în limba română: "Dar de ce la Moscova?"

"Patriarhul Alexei va fi înțeles, cu toate că nu i s-au tradus aceste cuvinte"[8], se preciza într-o notă a Serviciului Special de Informații, subordonat nu primului ministru Petru Groza, cum ar fi fost normal, ci lui Emil Bodnăraş.

Enervat de replica patriarhului român, supraveghetorul KGB-ist Emil Bodnăras, care era printre asistenți, şi-a desconspirat, involuntar, intențiile de profesionist al crimei în fața unor clerici, amenințând: „Lasă, Înalt Prea Sfințite, nu te teme, căci nu mai ajungi să participi la acest sinod, indiferent unde s-ar ține el!"[9], după cum stă consemnat în documentul SSI, pomenit mai sus.

După numai opt luni, „la 28 februarie 1948, patriarhul Nicodim a murit într-un mod total misterios ca şi alți doi demnitari ortodocşi, dispăruți ca urmare a actelor de teroare comunistă: fostul

8 Cristian Vasile, *Biserica Ortodoxă Română în primul deceniu comunist*, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2005, Colecția Istoria timpului present, p. 201.

9 Ibidem

mitropolit al Moldovei Irineu Mihălcescu şi episcopul Grigorie Leu al Huşilor"[10], remarca un cercetător, după aproape patruzeci de ani de la funestele evenimente.

Însă nu toate asasinatele comandate de KGB şi-au atins ținta.

Actele criminale, puse la cale în ascuns, de poliția politică a PCR, s-au desfăşurat din ordinul, sub supravegherea consilierilor sovietici şi conform metodologiei folosite de asasinii KGB-işti autohtoni instruiți la Moscova.

Pe când înfăptuiau suprimarea episcopului Emilian Antal, nepotul patriarhului Miron Cristea, pentru că a protestat împotriva executării unui fruntaş al PNȚ din Bucovina, torționarii cominternişti au avut şi unele surprize.

Trimisul lui Bodnăraş l-a forțat pe călugărul ce servea zilnic masa episcopului Emilian Antal să-i dea bucatele fatale.

Acesta însă a îngurgitat otrava menită înaltului prelat, zicând: "Mai bine mor eu, decât să ucid un episcop !"[11], după cum îşi amintea patriarhul Teoctist, în timpul scurtei sale penitențe de la Mănăstirea Sfânta Treime din Sinaia.

Ne aflăm în plin Război Rece declanşat între capitalismul democratic şi comunismul totalitar.

Prin comunicatul BBC-ului, Lumea Liberă era avertizată că Uniunea Sovietică, în ofensiva ei declanşată pentru înfăptuirea obiectivelor globale, este necruțătoare, iar jertfa deliberată a episcopului Grigorie dovedeşte că, în fața uraganelor, stejarii se frâng trosnind, dar nu se înclină.

O soartă asemănătoare cu cea a prelaților ortodocți au avut-o şi alte fețele bisericeşti de diverse confesiuni, oameni politici, intelectuali cinstiți, țărani, muncitori, circa trei milioane de persoane au fost arestate, indiferent de clasa sau categoria socială căreia aparțineau, chiar şi cei săraci lipiți pământului.

În ultimele decenii, Vlădica Grigorie intrase în conflict deschis şi cu regele Carol al II-lea, şi cu legionarii, dar aceştia nu au procedat ca asasinii teleghidați de „Marele prieten de la răsărit".

Toți, de la vlădică până la opincă, care s-au opus politicii hegemoniste şi expansionismului Uniunii Sovietice, exercitate, în România, prin intermediul aşa-zisului P.C.R., ramură a Cominternului, importată de la Moscova, au fost privați de libertate, terorizați sau exterminați, într-un fel sau altul, cum sunt ți cazurile ce le analizăm.

În discursul de recepție din 4 februarie 1925, ținut cu ocazia primirii sale în Sfântul Sinod a Bisericii Ortodoxe Române, distinsul ierarh se întreba retoric: „Putea-voi duce austeritatea persoanei mele după pilda Prototipului nostru, măcar până la drumul arzător al apostolatului zilnic, cu resemnare la auzirea vorbelor de ocară şi chiar la primirea de lovituri şi scuipări pentru învățătura Evangheliei?... Căci de o încoronare cu spini şi de întinsul mâinilor pe cruce... e prea greu să mai vorbim noi, muritorii de astăzi!".

Atunci, episcopul Grigorie Leu nici nu-şi putea imagina că timpurile prigoanei păgâne, a catacombelor, de acum 2000 de ani, se vor mai întoarce cu şi mai multă vigoare.

Dar s-a înşelat. Numai după un sfert de veac de la enunțarea crezului său arhieresc, misionar, Justinian Marina i-a pus în față alternative: mitropolit la Iasi sau temnița, iar el, împreună cu fiul său, au ales martirajul.

Arhiereul martir a luptat, până la ultima suflare, împotriva duşmanilor enoriaşilor săi, cu armele creştinului, cu sabia Duhului şi puterea cuvântului, rezistând cu dârzenie şi curaj în fața amenințărilor şi opresiunilor cominterniste, dirijate de poliția politică a Uniunii Sovietice.

Viața şi activitatea episcopului Grigorie Leu a fost şi este un model pentru ierarhii ortodoxiei române. Datorită comportamentului său exemplar, episcopul Grigorie Leu ar trebui beatificat şi nu ignorat sau marginalizat, cum se întâmpă în prezent, pentru a se dovedi că BOR nu a fost populată numai de slujitori obedienți, nevrednici, ci şi de modele demne de urmat.

Din păcate, negarea adevăratelor valori se continuă şi în zilele noastre, prin intermediul nonvalorilor instruite în fosta Uniune Sovietică, ajutate de colaboraționiştii din rândul unor ierarhi, ce au dirijat şi încă mai influențează unele hotărâri ale BOR.

[10] Sergiu Grosu în *Calvarul românilor creştini*, Edition France Empire, Paris 1987

[11] Carol Hârşan, *Cumpăna Patriarhului*, în România liberă, din 2 august 2007.

Vlădica Grigorie – repere biobibliografice

Episcopul Grigorie Leu s-a născut la 2 mai 1881, în comuna Ţuţcani, judeţul Galaţi, într-o familie numeroasă, fiind botezat, de tatăl său preot, cu numele de Gheorghe. Este cel de al doilea copil al preotesei Zoiţa Leu şi al parohului ţuţcănean Sachelar Constantin Leu.

Tatăl său provine dintr-o veche familie de preoţi. În ultimele cinci secole, antecesorii celor nouă generaţii de preoţi, din neamul episcopului Grigorie Leu, de pe valea Horincei, şi-au afirmat existenţa istorică, începând cu 30 martie 1392, prin apariţia numelui Costea Leu, menţionat într-un hrisov dat de divanul lui Alexandru cel Bun. Numele continuă să fie pomenit în actele domneşti emise de: Ştefan cel Mare, Alexandru Lăpuşneanu, Grigore Ghica, Constantin Mihai Racoviţă şi se încheie cu documentele lăsate de Alexandru Ioan Cuza, în 1849-1850.

Gheorghe Leu frecventează primele clase primare la Ţuţcani, apoi îşi continuă ucenicia întru Domnul, sub oblăduirea unei rude, stareţ al mănăstirii Neamţ, ierodiaconul Teodosie Braniş-te. De acolo a fost trimis să înveţe la seminarul din Roman şi apoi la Seminarul "Veniamin Costache" din Iaşi (1897-1901), iar, cu binecuvântarea mitropolitului Partenie, îşi începe studiile universitare la Facultatea de Teologie din Kiev şi le termină la Bucureşti.

Între 1902-1904, a fost cântăreţ la biserica "Sfântul Gheorghe" din Galaţi şi a lucrat la Cancelaria episcopală de pe malul Dunării, apoi, după hirotonisire, în 1904-1910, a funcţionat, ca preot mirean, deţinând funcţiile de paroh şi director de şcoală, într-o comună de pe malul Prutului, aproape de satul natal, Oancea, din judeţul Covurlui.

Mai apoi, îl aflăm lucrând, în calitate de preot Spiritual şi profesor al Seminarului Central din Bucureşti (1910-1916) şi la cel din Curtea de Argeş, unde s-a afirmat ca îndrumător exigent şi competent al tineretului studios, după cum îşi amintea unul din foştii săi elevi, Titus Moisescu, fost director al Editurii Muzicale a Uniunii Compozitorilor Români.

Pe timpul primului război mondial, 1916-1919, preotul Gheorhe Leu a fost confesor militar şi protopop, ocupându-se cu organizarea serviciului religios în armată.

După înfăptuirea României Mari, părintele Gheorghe Leu, prin munca misionară, didactică, profesorală şi cărturărească, s-a dedicat consolidării noului edificiu statal.

La sfârşitul primului război mondial, cu ajutorul episcopului Miron Cristea şi a mitropolitului Pimen Georgescu, transformă un spital militar în Şcoală de Teologie, unde pregăteşte mai multe promoţii de preoţi, necesari parohiilor din România Mare.

În 1918, preotul consilier econom stavrofor Gheorghe Leu şi arhimandritul Iuliu Scriban au fost trimişi în Basarabia, pentru a întrupa prevederile *Cărţii pastorale a Sfântului Sinod a Bisericii Autocefale Ortodoxe Române drept-slăvitoare de răsărit.*

În calitate de împuterniciţi guvernamentali, cele două personalităţi au sprijinit arhiepiscopia din Chişinău să înfiinţeze Facultatea de Teologie şi să populeze parohiile basarabene cu tineri ce ştiau a sluji în limba română.

Cei doi preoţi au avut de înlăturat numeroase piedici moştenite de la administraţia Imperiului Rus. Aici au găsit o ierarhie bisericească pe care ţarismul, prin politica sa, încerca să o înstrăineze de enoriaşii ei, iar, mai apoi, bolşevismul o molipsise cu diverse secte anarhice.

În calitate de rector al Seminarului Teologic din Ismail, (1919-1924), sprijinind pe arhiepiscopul Atanasie, părintele Gheorghe Leu s-a implicat în

reorganizarea bisericii din sudul Basarabiei, culminând cu înființarea Mitropoliei Basarabiei.

În 1924, a fost hirotonisit ca arhiereu şi uns ca vicar al Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, cu titlul de Botoşăneanul, şi egumen al Spiridoniei. La 4 februarie 1925 a fost ales membru al Sfântului Sinod a Bisericii Ortodoxe Române.

În calitate de vicar al Mitropoliei Moldovei, împreună cu patriarhul Miron Cristea, a organizat serviciile religioase ale Armatei Române şi, mai apoi, învățământul teologic din provinciile realipite la Patria Mamă, iar în cea de membru al Sfântului Sinod primeşte sarcina de a conduce comisia sinodală pentru misiunea Bisericii Ortodoxe Române în țară şi de a coordona activitatea Bisericii Ortodoxe a Românilor de peste graniță.

Devenind vacant scaunul de episcop al Argeşului, la propunerea liberalilor, țărăniştilor şi a Casei Regale, Parlamentul României a aprobat înscăunarea, cu mantie liliachie, a Vlădicăi Grigorie.

La 30 aprilie 1936 a fost ales episcop al Argeşului, unde-şi avea locul odihnei de veci familia regală română, iar ceremonialul înscăunării sale a avut loc la 7 iunie în acelaşi an.

Şi aici, activitatea sa cărturărească, misionară şi duhovnicească, ca şi la Iaşi, a impresionat pe enoriaşii săi, care nu l-au uitat nici în mileniul al treilea.

În semn de respect pentru personalitatea sa, după căderea comunismului, argeşenii au dat numele de Episcopul Grigorie Leu, unei străzi din municipiul Piteşti.

Din 28 iulie 1940 a fost înscăunat episcop al Huşilor. Cu acest ultim eveniment memorabil, patriarhul Nicodim remarca:

Episcopia din Țara de Jos a Moldovei a păstorit-o până în martie 1949, când a fost martirizat pentru că s-a opus comunismului.

A fost un cărturar luminat al epocii, un teolog ortodox recunoscut pentru contribuția sa la statornicirea Bisericii Naționale în România Mare, deoarece nu numai că urmărea consolidarea instituției ce o servea, ci şi prosperitatea națională prin ea.

Debutul publicistic l-a făcut în 1916 şi, timp de peste treizeci de ani, a abordat subiecte de teologie misionară, istorică şi pastorală, arhitectură religioasă, artă religioasă, a comentat manuscrise, a prezentat biserici, a editat cărți de rugăciuni, îndrumătoare pastorale etc.

Pe lângă studii de exegeză teologică, cărturarul Grigorie Leu a tipărit, pe înțelesul tuturor, şi numeroase broşuri de îndrumare a credincioşilor, cărți de rugăciuni etc.

Din activitatea editorială amintim: *Cuvântări ocazionale*, Chişinău, 1928, 216 p.; *Confesiuni şi secte. Studiu istoric misionar*, Bucureşti, 1929, 242 p.; *Biserica Ortodoxă Română: situația actuală: pregătirea clerului*, Bucureşti, Tipografia Cărților Bisericeşti, 1929, 23 p.; *Sectele din România*, Tipografia Eparhială Cartea Românească, Chişinău, 1931, 130 p.; *Crezul în chipuri şi icoane*, Bucureşti, 1932, 64 p.; *Vedeți cum să umblați cu pază*, Cernica, (1932), 90 p.; *Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte...*, Chişinău, f.a., 71 p.; *Comorile Argeşului. Pastorale, cuvântări*, Craiova, Scrisul Românesc, 1938, 83 p. etc.

După 350 de ani de existență, prin *Decretul privind aprobarea statutului pentru organizarea şi funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, promulgat de Prezidiul Marii Adunări Naționale, nr. 233, din 23 februarie 1949, a fost desființată Episcopia Huşilor.

La 25 februarie 1949, episcopul Huşilor a fost invitat la guvern pentru a discuta pe marginea a ceea ce incriminau demersurile sale.

În discuția avută cu preşedintele consiliului de miniştri, Petru Groza, episcopul Grigorie a atacat, punct cu punct, toate hotărârile statutare ale noului decret de funcționare a Bisericii Ortodoxe, evidențiind daunele ce le aduc intereselor majore ale tuturor românilor. Petru Groza a avut o poziție ambiguă.

Episcopul Grigorie, a protestat oficial împotriva decretului, împotriva subordonării Bisericii diasporei române Patriarhiei moscovite, împotriva trecerii prea timpurii a clerului la pensie, împotriva anexării Basarabiei la Imperiul Sovietic, împotriva cotelor, a jafului şi terorii instaurate în țară etc.

Îndată după masa protocolară oferită de primul ministru Petru Groza, episcopul Grigorie Leu s-a simțit rău şi şi-a dat seama că a fost otrăvit. A murit pe 1 martie 1949. (P.L.)

Soborul secret al sinodalilor anticomuniști

Paul Leu
Kenmore, Washington USA

A urmare a tratatului Ribbentrop-Molotov, Uniunea Sovietică a ocupat Basarabia, iar, mai apoi, întreaga țară a căzut victimă imperialismului sovietic.

În urma acestor samavolnicii, ce sfidau legie internaționale, între multe altele, s-a coagulat, în sânul tuturor cultelor din România, anumite forme de rezistență, la agresiunea invadatorilor.

Ele s-au manifestat prin diverse forme, în grup sau individual, având un ecou şi o intensitate mai mare sau mai mică în rândul comunităților respective.

Din păcate, rezistența anticomunistă, ca şi colaborările unor membri ai BOR, ai Bisericii Greco-Catolice[1], ai cultelor protestante, penticostal, evanghelic[2] cu Securitatea sunt puțin cunoscute.

În fața imperialismului ateu, o parte din ierarhii elitei basarabene, precum şi numeroşi frați, călugări şi preoți alungați de peste Prut şi-au aflat sălaş şi ocrotire în incinta Palatului Episcopal de la Huşi sau au fost plasați la diverse mănăstiri şi parohii din Moldova, cum a fost cazul fratelui Mihai Dobzeu, de la Mănăstirea Hâncu din Basarabia, tuns în „monahism, la Schitul Brădiceşti din Episcopia Huşilor, la 7 decembrie 1946"[3].

Încă din 1940, la palatul Episcopal din Huşi a început să se adune, spontan, în jurul Vlădicăi Grigorie Leu, un sobor, alcătuită din mai mulți chiriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române care, după ocuparea țării de către Armata Roşie, au intrat în clandestinitate, fiind numiți, în documentele Comitetului Național Român, cu sediul central la Washington D.S., *Grupul de rezistență al celor şapte sinodali drept-credincioşi anticomuniști*[4].

Arhiereii BOR drept-credincioşi au inițiat rezistența, în vederea salvării naționale prin

[1] Vezi Cristian Vasile, *Istoria Bisericii Greco-Catolice sub regimul communist 1945-1989, Documente şi mărturii*, Prefață de Marius Oprea, Editura Polirom, Iaşi , 2003.

[2] *Biserica Baptistă contra regimului comunist*, interviul, din 17 noiembrie 2004, a lui Liviu Vălenaş cu Victor Negară, în "Dorul", nr. 178, Danemarca, ianuarie 2005.

[3] Mina Dobzeu, *Autoportret bio-bibliografic*, în revista "Rost", rubrica *Repere*, publicație lunară editată de *Asociația Rost*, director Claudiu Târziu, nr. 65, din iulie 2008.

[4] Paul Leu, *Grupul sinodal anticomunist, Din istoria rezistenței Bisericii Ortodoxe Române*, în "Albina românească", Serie nouă, anul CLXXVIX, ianuarie-februarie 2007, p. 4 şi 10.

Biserică, şi au stabilit căile de contracarare a expansiunii fără limite, a imperialismului sovietic, încercând să apere ţara prin menţinerea statutului Bisericii naţionale autocefale, cu sprijinul solidarităţii creştine ecumenice.

La începutul verii anului 1948 şi în 1949, în jurul vlădicăi Grigorie Leu a continuat să se adune un număr din ce în ce mai mare de arhierei, călugări şi preoţi, ca o reacţie firească la intenţiile antihristului cominternist de a subordona BOR din ţară şi diasporă, de a transforma Patriarhia BOR în Sovrompatriarhie, de bolşevizare a structurilor ei.

Mărturii în legătură cu întrunirile secrete ale grupului mişcării de reală rezistenţă naţională a episcopilor constituiţi într-un adevărat s*inod secret*, a lăsat şi unul din nepoţii vlădicăi Grigorie.

„Petrecându-mi vacanţele anilor anteriori verii lui 1948 la Palatal Episcopal din Huşi, unde locuia unchiul meu, eu mai participasem la asemenea întâlniri cu personalităţi de seamă, care discutau stringentele probleme politice şi la care, în loc de personalul obişnuit, serveam noi, nepoţii din familie, pentru a evita, pesemne, vreo ureche neavizată“[5].

Adunările secrete ce au avut loc în incinta Palarului Episcopal şi, pentru mai multă siguranţă, au continuat în casa părintească a Vlădicăi Grigorie, de la Ţuţcani, în locuinţa lui Vasile Leu din Bucureşti, strada Gramond, nr. 9 Bis, în biroul avocatului Ioan C. Leu din Medgidia, strada Constantin Brâncoveanu, nr. 1, fruntaş al PNŢ[6] şi frate al întâistătătorului huşan, la reşedinţa episcopală din Constanţa şi s-au permanentizat la Mănăstirea Techirghiol, sub pretext că sinodalii ce se opuneau antihristului cominternist, îşi tratau reumatismele cu băi de nămol.

În afară de vlădica Grigorie[7], la Medgidia venea, pentu a se sfătui, şi episcopul de Tomis, „care-şi făcuse studiile în Italia şi avea bune relaţii cu o rudă de a lui, Horia Grigorescu, fost ambasador la Paris, rămas în Franţa odată cu îndepărtarea regelui Mihai.

A mai participat şi un avocat, sau un fost judecător, Puiu, coleg de-al tatei, care stătuse la noi în timpul refugiului, pesemne rudă cu mitropolitul Visarion Puiu, cu care ţinea legătura în străinătate şi, tot o astfel de rudă a altcuiva din străinătate, droghistul Tanaşoca“[8].

Episcopii Grigorie şi Chesarie urmăreau să activeze „legătura cu Consiliul Ecumenic, unde reprezentantul român fusese colegul lor, arhimandritul Scriban, iar emisarul de aici trebuia sa ajungă cât mai repede în Occident.

Cu un tren de seară a sosit la noi acasă şi preotul Gâldău, care aducea o veste sau o relatare, despre un contact avut recent, apoi cei doi episcopi au plecat la Mănăstirea de la Techirghiol, cred, unde se aflau, în sezonul balnear şi alţi ierarhi cu care aveau să decidă amănuntele acestei taine“[9].

După alungarea regelui şi după aşa zisa naţionalizare, episcopul Grigorie Leu a intrat în atenţia poliţiei politice din România, coordonată de KGB.

Într-o sesizare a Serviciului de Siguranţă a Jandarmeriei se preciza că „acţiunea de urmărire a episcopului continuă“[10].

În urma investigaţiilor secrete, întreprinse de poliţia politică a PCR, fuseseră „arestaţi o serie de călugări şi preoţi basarabeni cărora le dăduse adăpost şi care duceau încă pastorale în satele de peste Prut, binecuvântând, în secret, cu câte o slujbă, oamenii ai căror preoţi fuseseră deportaţi şi reuşind să treacă înapoi prin vaduri numai de ei ştiute.

Aflată chiar pe graniţă, episcopia Huşilor a facilitat, în primii ani, asemenea legături spirituale, martiriul de mai târziu al episcopului Grigorie venind şi din acest motiv.

5 Corneliu Leu, vol. cit. p. 32.

6 Ibidem, p.42.

7 Vezi Paul Leu, *Martiri ai Bisericii Neamului*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Fundaţia Episcop Grigorie Leu, Bucureşti, 2006, p. 52-104; sau: Paul Leu, Episcopi români răpiţi şi asasinaţi de KGB, Fundaţia Episcop Grigorie Leu, Bucureşti, 2005, p. 23-42.

8 Corneliu Leu, vol. cit. p.33.

9 Corneliu Leu, vol. cit., p. 34.

10 Corneliu Leu, vol. cit. p. 32.

În 1947, la şedinţa Adunării Deputaţilor din 13 august, deputatul comunist Al. Popescu-Ciorani vine în plen cu documente «demascatoare» a acţiunilor antisovietice de la Huşi, pornite din îndemnul episcopului, îl declară pe acesta duşman al noului regim şi exprimă cererea expresă ca episcopul Grigorie Leu să fie judecat pentru crima de a fi naţionalist şi a se opune sovietizării"[11], cerând deferirea lui la Curtea Criminală.

Aflând de existenţa unui plan a KGB-ului de transformare a BOR într-o anexă a politicii staliniste, episcopul huşan s-a alarmat şi a trecut la acţiune.

La interviul avut cu şeful guvernului, Vlădica Grigorie a demonstrate „planul perfid bucată cu bucată, într-o discuţie sinceră avută cu Petru Groza şi apelase la simţămintele de fiu de preot ale acestuia, de a nu lăsa să se instaureze o Sovrompatriarhie.

Cum promisiunile lui Groza erau evazive, trebuia avertizată, de urgenţă, românimea din străinătate de pericolul care o paşte, trebuiau găsiţi episcopi activi şi dedicaţi independenţei Bisericii româneşti din ţară şi emigraţie şi trebuiau organizaţi enoriaşii spre a nu se lăsa înregimentaţi în eşalonul ortodox moscovit.

Trebuiau câţi mai mulţi oameni oneşti şi instruiţi.

Apoi, cei instruiţi trebuiau să avertizeze, mai departe, fiecare pe calea lor"[12], pentru a demasca şi neutraliza bolşevizarea României şi a Europei de Vest.

Numirea bezbojnicului[13], cum era supranumit de membrii CNR din refugiu Iustinian Marina, „membru al Partidului Comunist, în fruntea Bisericii Româneşti, a fost făcută în ciuda opoziţiei a celor şapte episcopi români, membri ai Sfântului Sinod, care s-au constituit, în urma acestui putsch de la Patriarhia din Bucureşti, într-un grup de episcopi drept-credincioşi rezistenţi şi liberi"[14], se preciza într-un document din Arhiva Consiliului Naţional Român, din Washington D.S.

În atari împrejurări, cînd Iustinian Marina a fost înscăunat de comunişti „pe tronul patriarhal al Republicii Populare Române, *cei şapte episcopi ai rezistenţei, s-au hotărât să trimită un om al Bisericii române dincolo de hotare, în Europa Occidentală, se preciza într-un raport al diasporei, ca să lămurească lumea civilizată asupra suferinţelor credincioşilor români, fie ortodocşi, fie greco-catolici, şi ca să contribuie la restaurarea viitoare"*[15].

Prin legături tainice, primind ecumenicele promisiuni de sprijin, adevărata rezistenţă a drept-credincioşilor liberi din România, l-a ales pentru această misiune şi trimis, însoţit de o scrisoare de recomandare, „*pe arhimandritul Victor Leu, tânăr încă, de 48 de ani, credincios slujitor al Bisericii şi român bun mai presus de toate.*

Ca să fie mai bine pregătită fugalui în străinătate, a fost lansata vestea că s-a înecat în mare, la Constanţa; însă simulacrul a fost descoperit"[16], după cum raporta profesorul Aurel

[11] Ibidem, p. 32.

[12] Corneliu Leu, vol. cit., p. 34.

[13] Vezi: Aurel Sergiu Marinescu, vol. cit. p.76.

[14] Aurel Decei: *Raport* către Preşedintele Comitetului Naţional Român, Washington, nr. 102, Istambul, 15 februarie 1951, expediat prin adresa nr.102, din 3 martie 1951, în: Aurel Sergiu Marinescu, *O contribuţie la istoria exilului românesc*, vol. IV, Editura "Vremea", Bucureşti, 2004, p. 80-81.

[15] Ibidem, p. 81.

[16] Ibidem, p. 81.

Decei, reprezentantul C.N.R. din Istambul, preşedintelui Comitetului Național Român de la Washington.

În acest sens, grupul celor şapte a elaborat un plan strategic de perspectivă, ce s-a repercutat, prin diverse acțiuni organizate în țară şi, mai ales, în afara ei.

Mai întâi, cei şapte sinodali, au stabilit ca protopoul Vasile Leu, deoarece îi murise soția, să fie călugărit, aşa cum o cer canoanele ortodoxiei şi hirotonisit ca episcop, apoi, prin intermediul relațiilor lor externe, au sprijinit evadarea din lagărul socialist a colonelului confesor, însărcinându-l să adune laolată pe toți reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române din afara granițelor țării, cu sprijinul World Council of Churches, [Consiliului Internațional Ecumenic] şi să-i ajute pe năpăstuiții care colindau lumea înspăimântați de represiunea invadatorilor asiatici.

Contramăsurile puterii comuniste nu s-au lăsat mult aşteptate. Poliția politica a PCR, sprijinită de KGB, a trecut la acțiune, neutralizând rezistența internă, anticomunistă, a sinodalilor prin izolare, asasinat, intimidare şi ademenire cu favoruri.

Prin ordine anticanonice, polițieneşti, au fost scoşi din scaune numeroşi ierarhi, între care se număra şi episcopul Grigorie, căruia, prin Decretul de aservire a BOR antihristului, din 1949, comuniştii i-au desființat episcopia, l-au înlăturat din funcție, stabilindu-i domiciliu forțat nu la vreo mănăstire, cum s-a procedat cu aproape toți ierarhii, ci în Bucureşti, pentru a putea fi mai bine supravegheat de poliția politică a PCR, după cum rezultă din adresa confidențială a Direcțiunii Generale a Securității Poporului, nr. 118/61529, din 21 decembrie 1948, către Direcțiunea Securității Capitalei, redactată cu două luni şi două zile înainte de a se emite decretul de desființare a episcopiei Huşilor şi a pensionării episcopului Grigorie, în care se deconspiră locul unde intenționau să-i stabilească domiciliului forțat: *„Grigorie Leu, fost episcop, iar ultima parohie o are în Bucureşti, strada Doamnei, nr. 2"*[17].

La 28 februarie 1949, în timp ce preda patrimoniul episcopiei Huşilor, recent desființată, Vlădica Grigorie spera că: „ Până după Paşti se vor produce schimbări în țară şi străinătate, pentru care, poate, nu va mai fi nevoie de a mai preda inventarul"[18], ceea ce-i va grăbi sfârşitul ordonat

[17] Corneliu Leu, vol. cit., ed. 2001, p. 181.

[18] Anonimus, *O colaborare forțată,* în site-ul Biserica Ortodoxă Liberă, din 2 septembrie 2006.

de Emil Bodnăraş, la mai puţin de o lună.

Suprimarea fizică a Vlădicăi Grigorie s-a hotărât, însă, probabil în timpul discuţiilor cu Petru Groza, când distinsul prelat a refuzat să admită trecerea BOR din exil sub ascultarea Patriarhiei Ruse.

Planurile adevăratei elite a Bisericii Ortodoxe Române, care urmărea salvarea ţării prin Biserica Naţională, s-au materializat prin toate acţiunile întreprinse de emisarul lor în Europa Occidentală, arhimandritul Victor Vasile Leu, sprijinit de Comitetului Internaţional Ecumenic, pe care le vom reconstitui cu ajutorul materialelor emise de torţionarii Securităţii, a acelora aflate în arhivele asociaţiilor românilor din exil, a acelora păstrate de enoriaşi şi familie, a memoriei participanţilor la evenimente şi a martorilor oculari.

Corneliu Leu, comentând etapa coagulării nucleului ierarhilor anticomunişti, moment cardinal din istoria ortodoxiei noastre, scria: „Unii dintre cei cu care am vorbit mai târziu, înclină să creadă că nici Patriarhul Iustinian, om al lui Gheorghiu Dej, totuşi nu era străin de aceste demersuri, Episcopul Grigorie, ca mai vechi arhiereu, fiindu-i duhovnic în perioada Iaşilor.

Nu ştiu în ce măsură patriarhul a cunoscut şi a încurajat sau a ştiut şi a tăcut, ori dacă şi-a făcut datoria faţă de Dumnezeu mai presus decât faţă de protectorii săi atei, pentru că documente nu există.

Singurul fapt incontestabil este că această măsură de salvare a fost dorită şi conlucrată de mai mulţi ierarhi, de toate capetele luminate şi insufleţite de simţire naţională ale Sfântului Sinod.

De plătit, ca martir, pentru acest act temerar a plătit doar episcopul Grigorie, pentru că fapta lui de demnitate creştină fusese publică şi în faţa lui Groza şi prin acţiunile fiului său.

Datorită tăcerii acestuia nu s-a aflat însă nimic despre celelate caractere tari şi luminate de Duh, care au ajutat această acţiune.

Dar întru lauda ortodoxiei noastre ştim astăzi că mulţi dintre ierarhii vremii au consimţit şi au încurajat, într-o formă sau alta, de aici, din ţară, această strădanie, de a nu lăsa în mâna Anticristului Biserica diasporei noastre“[19].

Corneliu Leu, pe parcursul a peste jumătate de secol, a încercat[20] să reconstituie lista adevăratei rezistenţe a BOR, dar s-a lovit de zidul neîncrederii ridicat şi cultivată cu asiduitate de Securitate în conştiinţa majorităţii românilor.

Interpelându-l pe Antim Nica, acesta i-a dat o replică pentru care, după aceea şi-a cerut scuze: „Dar de ce vrei să dezgropi lucrurile astea, după atâta vreme în care toţi le-am uitat?!“[21]. Ca urmare, încă din 2001, Corneliu Leu concludea: „Cine sunt ei este mai greu de aflat, de vreme ce anchetatul refuza categoric să spună vreo vorbă în legătură cu aceasta.

Prin actul său el i-a salvat şi de la pedeapsă, salvând şi continuarea ideii; dar le-a adus şi dezavantajul de a nu putea fi cunoscuţi astăzi.

Cunoscuţi normal, vreau să spun, deoarece, categoric lucru, ca entitate colectivă de oameni ai unei înalte conştiinţe ei sunt, clar, unii dintre cei citaţi mai înainte.

Ca animator al lor, ca făclie al lor, cum spunea un înalt ierarh, rămâne cunoscut Episcopul Grigorie care, însă, a avut de plătit cu viaţa pământească pentru această notorietate publică“[22].

Mergând pe linia deschisă de Corneliu Leu, cercetând documentele emise în timpul Războiului Rece, dincolo de Cortina de Fier, din întâmplare, am aflat, câte ceva despre existenţa concretă şi activitatea sinodalilor anticomunişti.

De fapt, componenţa Grupul de rezistenţă al celor şapte sinodali drept-credincioşi anticomunişti era bine cumoscută dincolo de Cortina de Fier încă din 1948, datorită legăturilor secrete a sinodalilor aceştia cu World Council of Churches, a mărturiilor şi documentelor aduse, în exil, de arhimandritului Victor Leu şi a informaţiilor primite prin intermediul unor terţe persoane, cum a fost cazul preotului Florian Gâldău, ce a

[19] Corneliu Leu, vol. cit. p. 34-35.

[20] Vezi: Corneliu Leu, *Cartea episcopilor cruciaţi*, Ediţia a II-a, Editura Realitatea, 2005, p. 226-230.

[21] Ibidem, p.226-227.

[22] Corneliu Leu, vol. cit. ediţa I, p. 99, vezi şi ed. II, p. 94.

fost sprijinit şi ghidat de Legaţia Marii Britanii din Bucureşti şi de Secţia Română a Inteligence Service.

Prin 1949-1951, numele celor şapte sinodali era cunoscut de un cerc restrâns, atât la Londra, Geneva cât şi la vârful conducerii refugiaţilor români din Washington, după cum rezultă şi din mai multe documentele păstrate în arhiva CNR, dar era ţinut secret din motive lesne de înţeles.

Conducătorii spirituali ai mişcării de salvare naţională, autentica elită a chiriarhilor Bisericii Ortodoxe Române, pe care deţinutul Leu Vasile nu i-a deconspirat torţionarilor, în pofida caznelor, ameninţărilor şi ademenirilor la care a fost supus, era alcătuită din: *„Gheronte Nicolae de la Constanţa, Grigorie Leu de la Huşi, Cosma Petrovici - morţi - şi Antim Nica de la Galaţi, Partenie Ciopron*[23]*, fost episcop al Armatei, Eugen Laiu din Bucovina şi Chesarie, fost, apoi, la Galaţi, în viaţă încă"*[24], după cum rezultă dintr-un Raport ce se păstrează în Arhiva Consiliului Naţional Român din Washington D.C., înregistrat la nr. 102, din 3 martie 1951 şi dintr-o scrisoare[25] a lui Aurel Decei, din 26 martie 1951, către Augustin Pop, membru al CNR.

*

Printre ierarhii protestatari, ce au polatizat în jurul episcopului Grigorie Leu în vederea apărării autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române,

s-a numărat şi Antim Nica, discipol intim al Vlădicăi şi coleg de facultate cu protoiereul militar Vasile Leu, ce-şi luase doctoratul în teologie la Strassburg, cu sprijinul financiar al ierarhului huşan.

Nica, fost episcop de Ismail, împreună cu Vlădica Grigorie şi alţi ierarhi alungaţi din stânga Prutului, a organizat o dârză rezistenţă în faţa invadatorilor şi demolatorilor cominternişti[26], timp de aproape un deceniu, de la refugierea sa din Basarabia şi până după răpirea arhiepiscopului exilului, când forţele Antihristului cominternist, în plină ofensivă internaţională, păreau a fi stăpâne pe situaţia politică din RPR.

După ocuparea Basarabiei de către Armata Sovietică, Antim Nica devine „protosul tuturor preoţilor şi călugărilor basarabeni pe care Episcopul Grigorie îi adăpostea în eparhia sa"[27],

[23] Vezi "Comemorarea episcopului Partenie Ciopron la Roman", în "Rost", nr. 45, noiembrie 2006 şi revista romaşcană "Theologos", în care vor apărea comunicările simpozionului.

[24] Aurel Decei: *Raport* către Preşedintele Comitetului Naţional Român, Washington, nr. 102, Istambul, 15 februarie 1951, prin adresa nr.102, din 3 martie 1951, în: Aurel Sergiu Marinescu, *O contribuţie la istoria exilului românesc*, vol. IV, Editura "Vremea", Bucureşti, 2004, p. 81. Informaţia este reluată de A. Decei şi într-o scrisoare, din 26 martie 1951, adresată lui Augustin Pop de la CNR.

[25] În care se consemnează,: „Cei şapte episcopi, din spusele arhiepiscopului Victor, erau: *1. Tatăl său, Grigorie Leu, mort (otrăvit?); 2. Gherontie Nicolae, fost de Tomis, mort; 3. Cosma Pertovici, mort; apoi, cei vii: 4. Antim Nica, de Galaţi; 5. Partenie Ciopron, al Armatei; 6. Eugen Laiu, al Bucovinei şi Chesarie de Constanţa*, trecut la Galaţi", apud: Aurel Sergiu Marinescu, vol. cit. p. 76.

[26] Ţinem să precizăm că după ocuparea Mitropoliei Basarabiei de către sovietici, din 1.090 biserici, câte existau în perioada interbelică, doar 150 au scăpat de tăvălugul Antihristului cominternist, restul au fost dărâmat sau transformate în depozite, iar averea metropolitană, de circa un miliard de dolari, a fost trecută în patrimoniul KGB-iştilor în sutană de la Moscova. În prezent, Biserica Ortodoxă Rusă speculează această situaţie economică pentru a impune politica imperialistă, a expansionismului sovieto-rus, în dauna credincioşilor români, fapt pentru care Patriarhul Daniel al BOR a iniţiat recunoaşterea unei stări de drept, prin numirea a trei episcopi [la Bălţi, Dubăsari şi în Basarabia de Sud], care să-i reprezinte pe majoritarii din Republica Moldova supuşi deznaţionalizării.

[27] Ibidem, p. 214.

deoarece cunoştea bine situaţia în care se aflau credincioşii din stânga Prutului.

De la Huşi, preoţii şi călugării basarabeni, de sub ascultarea lui Antim, continuau să ţină legătura cu cei rămaşi sub ocupaţia sovietică, trecând clandestin graniţa, în fostele episcopii ale Mitropoliei Basarabiei, pentru a oficia botezuri, cununii, parastase etc.

Printre vadurile de trecere în imperiul Antihristului, din stânga Prutului, se număra şi cel de la Cârja, de unde se mergea în satele Cania, Ţiganca, Gheltosu, Goteşti, Satul Nou, Constantinauca, Badicul Moldovenesc şi alte localităţi limitrofe.

Într-o noapte, cu puţin timp înainte de începerea războiului de eliberare a Basarabiei şi Bucovinei de Nord, un emisar al fostului arhiepiscop Antim Nica, întorcându-se din Basarabia, prin vadul Prutului de la Cârja de Sus, a cerut de la un sătean informaţii despre familia lui Costache Leu, văr primar al Vlădicăi Grigorie, rugându-l să-i arate casa unde locueşte pentru a-l contacta.

Fiind o zonă de maximă securitate, cu trupe masate pentru a preveni o eventuală invazie sovietică, vestea a ajuns şi la urechile jandarmeriei judeţului Tutova.

Nu după multă vreme, un echipaj din Bârlad a făcut o descindere inopinată la casa părinților mei și, în urma percheziției, au găsit, în camera unde locuise un nepot de al tatii, Georgică Leu, pe atunci pretor la plasa Pungești-Vaslui, mai multe caiete cu însemnări de la cursurile ținute de profesorii de la Facultatea de Drept din Iași și unul ce conținea notițele luate, de acesta, pe când a frecventat și absolvit Școala de Ofițeri de Rezervă din Bacău.

După percheziție, mama, Elena Leu, a fost arestată și dusă la Bârlad, de unde, mai apoi, a fost transportată, cu însoțitor, la sediul Siguranței Statului.

La București a fost anchetată vreo zece zile, pentru a afla carei rolul ei în tranzitul emisarilor ce veneau de la Huși, după care a fost trimisă acasă să-și vadă de copiii minori, pe care-i lăsase în grija unei bătrâne.

Pe parcursul detenției din Bârlad și București, vreme două luni, anchetatorii, polițiștii, însoțitorii ce au păzit-o, chelnerii care-i aduceau masa în camera de hotel în care era încarcerată, au avut o atitudine firească, condescendentă, iar mama nu a avut a se plânge, în această perioadă, de cât de grija copiilor lăsați acasă și de invazia nocturnă a ploșnițelor ce se aflau ascunse în mobilele camerei, la ușa căreia stătea în permanență de pază un polițist înarmat.

Episcopul Antim Nica, care devenise pe 11 septembrie 1947 vicar al Episcopiei Dunărea de Jos, cu sediul la Galați, în pofida amenințărilor proferate de poliția politică comunistă, continua să se numere printre puținii ierarhi ce au îndrăznit să-i înfrunte, participând la oficierea slujbei de înmormântare a episcopului Grigorie Leu[28], asasinat de cominterniști.

Din anvon, Antim Nica își încuraja enoriașilor la rezistență anticomunistă, după cum rezultă dintr-o notă informativă, din 1950, întocmită de un agent în sutană al poliției politice a PCR, ce-și ascundea delațiunea sub pseodonimul Salcâm.

Din ea aflăm că: *„Episcopul Antim Nica ne propovăduiește că regimul de astăzi este trecător, credința va învinge, comuniștii sunt trădătorii țării, noi, preoții să fim la datorie. Anglo-americanii ne vor salva de haosul comunist"*[29].

Convingerea că Armata Atlanticului de Eliberare a Estului, în curs de constituire la acea dată, va debarca în Balcani, era îmbrățișată de toate categoriile sociale, de la vlădică până la opincă, deoparte și de alta a Cortinei de Fier.

Constatăm că acțiunile episcopului Nica erau sincronizate, prin intermediul unor legături secrete, cu cele ale prietenului și colegului său arhiepiscopul exilului Victor Vasile Leu, general confesor al Forțelor Armate Române din cadrul Armatei Atlanticului de Eliberare a Estului care, în același timp desfășura și o campanie de apărare a autocefaliei ortodoxe în Europa Occidentală și Orientul Apropiat, folosind aceleași argumente de îndemn la nesupunere în fața invadatorilor euro-asiatici, atât la Damasc cât și în Austria, Franța, Spania ori Anglia.

Nemaiavând răbdare să aștepte ca anglo-americanii să salveze România de vremurile hâde pe care le anatemizase din anvon și fiind intimidat și ademenit de poliția politcă a PCR, episcopul Antim Nica a abandonat lupta. "Nu cred că, în aceste condiții spirituale, înafară de acordul pasiv, el să fi întreprins ceva. Era laș și total supus puterii[30], concludea Corneliu Leu.

Un cercetător al istoriei recente a BOR, analizând situația ierarhilor trimiși în recluziune monastică și referindu-se la episcopul Antim Nica, concludea: "Este singurul ierarh fost în Basarabia care, cu excepția a trei ani (vara 1944-septembrie 1947), când a fost ținut fără eparhie, n-a cunoscut prigoana comunistă, în toată amploarea ei, asemenea celorlalți[31].

[28] Vezi: Paul Leu, *Episcopi români răpiți și asasinați de KGB*, Fundația Episcopul Grigorie Leu, București, 2005, p. 31-32.

[29] Apud: Pr. Ion Alexandru Mizgan, „Biserica Ortodoxă și Securitatea", în „Rost", nr. 45, noiembrie 2006 și A.C.N.S.A.S:, fond informativ, dosar nr. 709, vol. II, f. 93 la George ENACHE, Adrian Nicolae PETCU, *Biserica Ortodoxă Română și Securitatea. Note de lectură*, în vol. *Totalitarism și rezistență*, p. 109, nota 2.

[30] Corneliu Leu, vol. Cit., ed II, 2005, p.227.

[31] Ioan Dură, „Ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române îndepărtați din scaun și trimiși în recluziune monastică de către autoritățile comuniste în anii 1944-1981", în „Memoria", nr. 55-56 (nr. 2-3, 2006), p. 162-163.

Vedere de pe Centură

„Victorie geopolitică“ sau praf în ochi?

Viorel Patrichi

Era cât pe ce să fim dăştepţi, dar ne-am luat-o singuri înainte. Ruşii au un proverb care ni se potriveşte mănuşă în recenta “victorie geopolitică” de la Marea Neagră pentru Ucraina: “Kak haraşo şto papa piti ştobî hleba kupiti!”/ “Ce bine că tata bea ca să putem să ne cumpărăm pâine”. Mai pe şleau, este excelent că tata-i beţiv, fiindcă rămân şi pentru noi sticlele goale, le vindem şi cumpărăm pâine. Sigur, ni s-ar potrivi excelent şi experienţa lui Dănilă Prepeleac, care, după ce pierde “doi boi voinici, ţapoşi şi frumoşi”, vine acasă cu o pungă goală. Totuşi, eroul lui Creangă reuşeşte să-l păcălească şi pe Scaraoschi, experienţă pe care nu o pot repeta “mamalîjniki” (mămăligarii), cum ne poreclesc ucrainenii. Practic, ne-am judecat pentru grădina noastră cu un adversar lacom şi trebuie să ne bucurăm că nu ne-a luat chiar tot! O asemenea logică oltenească e greu de acceptat. “Este un compromis sănătos la care nu s-a putut ajunge cu România timp de 40 de ani”, subliniază Viktor Iuşcenko. Iată confirmarea observaţiei simple că, totdeauna, în spatele raporturilor dure dintre Bucureşti şi Moscova, s-a aflat Kievul. Un motiv în plus să nu rămânem recunoscători ruşilor, cum pretind unii astăzi “ca să ne dea gaze ieftine”. Sigur că preşedintele ucrainean are o justificare: la Kiev s-a dezlănţuit lupta pentru putere, ţara lui este din nou sfâşiată de opţiuni pro-Rusia şi pro-Europa, iar occidentalii preferă relaţiile cu Moscova. Iuşcenko se apără astfel de Iulia Timoşenko şi de Viktor Ianukovici, lovind în partenerul Traian Băsescu. Preşedintele ucrainean adaugă apoi că diferendul cu Bucureştiul nu a fost un litigiu teritorial. Adversarii îl atacă pur şi simplu iraţional, făcându-se că nu văd un aspect elementar: Ucraina mai avea puţin şi ajungea la Constanţa. “Nu voi crede niciodată că instanţa internaţională de la Haga a putut să dea un verdict atât de angajat politic, în contradicţie cu legislaţia internaţională, fără acceptul secret al autorităţilor de la Kiev”, crede Taras Ciornovil, vicepreşedintele Comisiei pentru afaceri internaţionale din Rada Supremă. El reprezintă Partidul Regiunilor. Verdictul aminteşte mai mult de “obiectivitatea deciziilor justiţiei ucrainene. Este absurdă recunoaşterea statutului de insulă pentru Zmeinîi Ostrov, fără a o include însă în coasta ucraineană, deci în teritoriul ucrainean. Nu pot să calific aşa ceva decât ca pe o trădare a intereselor Ucrainei în folosul României”, apreciază Ciornovil. Dacă eliminăm tenta politicianistă din acest discurs de ucrainean aflat într-o lungă opoziţie, decelăm totuşi un adevăr: stânca din Marea Neagră, pe care nu mai trăiesc nici şerpi, a primit la Haga dreptul la ape teritoriale de 12 mile marine, cum cereau sovieticii. Deci a fost considerată insulă, iar la Bucureşti nu se ştie! În România, nu vrem să recunoaştem acest aspect, deşi sentinţa o spune explicit. Dacă Insula Şerpilor ar fi fost considerată stâncă, aşa cum este în realitate, atunci ar fi primit maxim o jumătate de milă de apă în jur. România a obţinut 80% din suprafaţa disputată, după ce Ucraina şi-a adjudecat apele teritoriale ce i-au revenit ca pară mălăiaţă în sudul Basarabiei. Noi am invocat “acordurile” cu URSS şi Curtea de la Haga a ţinut seama de această “ofertă”. Atât ne-a dus pe noi! Acolo nu se judecă drepturile istorice, sentinţa se bazează pe actele avansate. Iar după hotărârea semnată de premierul Tăriceanu, România rămâne cu punga lui Dănilă Prepeleac. O spune chiar şi Ministerul Afacerilor Externe de

la Kiev: "România a pierdut în zadar 22 de ani". "Diplomația ucraineană a făcut o treabă strălucită la Haga. Nu se pune problema victoriei cuiva împotriva cuiva. A fost un compromis sănătos", a afirmat preşedintele Viktor Iuşcenko într-un interviu acordat televiziunii ICTV, preluat şi de Agenția UNIAN. El e convins că sentința Curții Internaționale de Justiție de la Haga este de 2,1:1 în favoarea Ucrainei. În plus, din cele 26 de zăcăminte de petrol şi gaze, descoperite în jurul Insulei Şerpilor, 21 revin Ucrainei. "Şi după toate acestea să numeşti o asemenea victorie drept înfrângere – rămâi uluit, ți se leagă limba ("mâna nu ți se mai ridică", direct spus, adică nici nu te aşteptai la un asemenea chilipir – n.red.). Noi nu am câştigat. Noi am găsit o excelentă modalitate viabilă de rezolvare a unui conflict pe baza unei sentințe de drept internațional, un conflict care ne-a costat miliarde şi miliarde de dolari în ultimii 15-17 ani. Diplomația noastră a prădat în mod strălucit România", a adăugat Iuşcenko. Stranie afirmație! Oare pe ce-au dat haholii atâta amar de bani? Pe "banca" de pe Insula Şerpilor, care este de fapt o baracă? Sau poate a costat aşa de mult "cabinetul de ginecologie"? Mister! Iuşcenko nu spune cât a plătit Leonid Kucima "negocierile" cu "liderul regional" din 1997. Acum e convins că sentința de la Haga "va permite dezvoltarea relațiilor dintre Ucraina şi România la un nivel nou".

„Bîstroe va curge veșnic!"

De altă părere este Traian Laurențiu Hristea, ambasadorul României la Kiev, care a acordat un interviu revistei ucrainene "Zerkalo Nedeli": "Dreptatea şi onestitatea hotărârii Curții Internaționale de Justiție nu pot fi puse la îndoială, iar decizia instanței internaționale este una profitabilă pentru România, care a insistat dintotdeauna asupra unei formule de delimitare în conformitate cu legislația internațională". Ucraina a tăiat brusc fondurile pentru dotarea Insulei Şerpilor cu bănci, burse şi stadioane, dar a crescut investițiile pentru Canalul Bîstroe-Chilia. Acum, construieşte un baraj de protecție contra aluviunilor în Marea Neagră, chiar în fața Canalului Bîstroe, care "va funcționa veşnic", după cum zice Nikolai Serdiuk, guvernatorul regiunii Odesa. Ar fi momentul ca România să refacă echilibrul ecologic din lacurile interioare din Delta Dunării, unde nu este apă suficientă. Altfel, cum Ucraina adânceşte mai mult brațul Chilia-Bîstroe, riscăm să nu mai avem apă suficientă pe Canalul Sulina nici pentru navigație. Kievul continuă să sfideze recomandările Convenției internaționale Espoo şi, luînd ca reper un asemenea comportament, există riscul să nu respecte nici verdictul de la Haga.

Blonda portocalie se înroşeşte

Iulia Vladimirovna Timoşenko a dus tratative "tainice" cu Vladimir Putin pentru a primi un credit de cinci miliarde de dolari. Iar Vova a acceptat ca Rusia să acopere deficitul bugetar al Ucrainei. Prețul unui asemenea troc e uşor de întrezărit: în timp ce unele țări din UE cochetează cu Moscova, Rusia îşi reface spațiul de influență. Blonda l-a trimis la Moscova pentru negocieri pe ministrul finanțelor, iar ea s-a dus la München, ca să nu fie nicio bănuială de trădare. Timoşenko a cerut împrumut şi de la China, Japonia, Arabia Saudită şi Germania. Nu ştim dacă Ucraina are de ales, în condițiile în care FMI i-a acordat o primă

tranşă de împrumut, iar a doua nu se ştie când va veni. Iar pe deasupra, adversarii se înţeleg perfect. Walter Iurgen Schmidt, ambasadorul Germaniei la Moscova, anunţă că ţara lui dezvoltă "un parteneriat strategic cu Federaţia Rusă", arată "Izvestia". Iar dacă FMI nu mai are bani, nu e mai profitabil ca Ucraina să revină spre Kremlin? Preşedintele Iuşcenko a avertizat că în negocierile Iuliei cu Moscova "se văd semnele corupţiei". Până şi Kiril, noul patriarh al Rusiei, şi-a început călătoriile "canonice" cu o vizită la Kiev.

De la Rambo la Obama

Adâncă analiză face Bursucu Veninos, recte Adrian Severin, despre "neo-cezarismul" lui Traian Băsescu, alias Ghinghis-Han. Care tratat cu Ucraina? Pe el îl obsedează Marinelu! Îl cheamă în ajutor pe Aristotel, care spunea că "guvernarea

prin popor (varianta modernă este prin referendum) este denumită ohlocraţie ("domnia gloatei"), o formă degenerată a democraţiei reprezentative, iar conducătorii unor astfel de regimuri se numesc tirani." Eu aş vrea să trăim în ohlocraţie ca în Elveţia, unde se face referendum inclusiv pentru a stabili lungimea optimă a cozii câinelui. Nu m-ar deranja să fiu întrebat, să mi se ceară părerea despre mersul lucrurilor din lumea în care trăim. Bursucu Veninos vrea candidat unic la preşedinţie pentru înlăturarea "neocezaristului" Traian Băsescu. "Naţiunea este în pericol (sic!). Se produce o contrarevoluţie de catifea, care neagă principalele valori democratice ale Revoluţiei, contrarevoluţie care se suprapune peste fenomenul crizei globale şi peste fenomenul de fragmentare a societăţii româneşti, de desfacere a statului în structuri de oligarhie locală", susţine Adrian Severin, directorul Institutului "Ovidiu Şincai". Păi nu zicea el mai anţărţ că ar pofti "un stat destructurat", "un stat civic, nu un stat naţional"?

Pe când era Împăratu-de-Mătase pe cai mari, nu sufla nici un ziarist la Palatu Victoria. Stăteau toţi în două labe. Cine-a fluierat a plătit. Marinelu este înjurat cum n-a mai fost altul suduit în toată istoria românilor şi nu văd pe nimeni băgat la zdup pentru jignirea "tiranului". Cert este însă altceva: "Cei 322" au rămas la metereze, chiar dacă mulţi au intrat în guvernul Micului Pirania. Uimeşte strategia lor măreaţă: "Orice construcţie politică în România, care poate să-l debarce pe Traian Băsescu de la conducerea României, trebuie luată în consideraţie", credea liberalul Eugen Nicolăescu. Dacă asta nu e idee fixă, atunci sigur este obsesie. Politică! Dacă sociologul Dâncu le recomanda colegilor să fie ca Rambo (deşi ei preferau să rămână ca Ramba), Tataie a găsit formula magică: Trebuie găsit un Obama pentru PSD! Şi l-au aflat pe dacul Marean Vanghelie, spre iritarea Prostănacului. Aşa că, întrebat dacă mai candidează la preşedinţie, Dăbuleanu a răspuns ca printre bostani: "Nu ştiu de ce, dar pe mine mă pufneşte râsul!" Dar pe noi! Împăratu-de-Mătase îşi va da demisia "dacă demisionează şi Traian Băsescu, fireşte". Acest "Trofeu al calităţii" noastre politice a cerut să fie judecat, după ce alde Eugen Nicolicea au votat din nou şi din nou pentru neînceperea urmăririi penale. Motiv pentru care Cornel Ivanciuc l-a numit pe Adrian Năstase "cel mai sterp animal politic". Cu toată recunoaşterea deontologică pentru cel mai trivial text din presa post-comunistă, nu pot să nu remarc totuşi că adjectivul "sterp" nu are grade de comparaţie.

Preşul Marinelului şi deontologii

Iar ne-am dat în stambă prin Italia din cauza unor idioţi care au violat o italiancă, după ce l-au bătut pe prietenul ei şi l-au ascuns în portbagaj.

După ce şi-a înfipt colţii în beregata Prostănacului, Rangă îl atacă pe Guzganu Rozaliu: "Verticalul Hrebenciuc m-a lucrat pe la spate!" Iar Guzganu Rozaliu a replicat celui care "a ieşit din catacombe: penibil!" Eu cred însă că este o mare performanţă dintr-o asemenea poziţie. Să-l întrebe şi pe Împăratu-de-Mătase. "E adevărat că noi am avut la nivelul coaliţiei o anvelopă globală în care am început să o chivernisim cât mai bine", a conchis Prostănacu. Nici n-au apucat analiştii neamului dăştept să se bucure de păcura de lângă Insula Şerpilor, că apar tuleiele lui Dinu Patriciu care nu ştia nimic de afacerea cu Sterling. Mai mult, magnatul a câştigat procesul cu SRI care şi-a permis să asculte telefoanele unui cetăţean aşa de generos şi de loial patriei. Motocicleanu spune că nu ştie cum de s-a făcut că a semnat hotărârea din noiembrie 2008, că doar primea mii de hârtii, cereau oamenii butelii, cartofi, praz. Cum să le reţii pe toate? Că să-l întrebăm pe Patriciu! Şi-atunci să nu ne amintim noi de celebrul bileţel pe care-l flutura Marinelu? Iar a avut dreptate, îmi pare rău.

„Japonia va ataca SUA din spaţiu"

Barack Obama s-a instalat la Casa Albă, în timp ce Stratfor prezice o perioadă sumbră pentru lume. Dr. George Friedman, unul din fondatorii Stratfor, publică lucrarea "The Next 1000 Years", un studiu de futurologie, care prooroceşte evenimente catastrofale. Statele Unite vor pierde curând cursa pentru locul întâi. Cartea va face valuri mari şi a fost anunţată chiar în ziua în care Barack Obama declara că "trebuie să refacem America". Discursul de inaugurare, rostit de Obama, depăşeşte probabil, prin patetism, alocuţiunile ultimilor zece preşedinţi. Este adevărat că Statele Unite nu au mai traversat o etapă atât de dramatică de la F.D. Roosevelt încoace. "Un Pearl Harbor economic", s-a spus deja, fără să se menţioneze şi cine l-a provocat. "E timpul să ne ridicăm şi să încercăm să refacem America. Lumea s-a schimbat şi noi trebuie să ne schimbăm odată cu ea", îndemna noul preşedinte, imediat după depunerea jurământului, în timp ce peste două milioane de americani fluturau steguleţe pe National Mall, în faţa clădirii Congrersului, locul unde altădată fusese târg pentru sclavi. Atitudinea era a unui om modest, ridicat miraculos (?) din anonimat: "Stau astăzi în faţa voastră umil şi onorat de încrederea pe care mi-aţi acordat-o". S-a detaşat elegant de Bush, chiar altruist: "Îi mulţumesc preşedintelui George W. Bush pentru serviciul adus naţiunii noastre şi pentru generozitatea arătată în timpul tranziţiei". În faţa unei mulţimi de oameni modeşti, marca Harlem, populismul este necesar la inaugurare, cu frână, totuşi: "America nu a prosperat datorită celor din birouri, ci graţie celor care au rămas fideli principiilor strămoşilor noştri fondatori"; "părinţii fondatori au trasat nişte linii clare pentru a apăra ţara şi cetăţenii; "acele idealuri încă funcţionează şi nu vom renunţa la ele; "întrebarea pe care ne-o punem este nu dacă Guvernul este mai bun sau mai rău, ci dacă el îi ajută pe oameni"; "dificultăţile care ne aşteaptă vor fi mari şi nu se vor schimba în timp scurt, dar ele vor fi îndeplinite"; "am ales încrederea în locul fricii"; "America este mai mare decât suma ambiţiilor noastre"; "vremea când am ezitat să luăm deciziile grele a trecut"; "succesul economiei a depins nu numai de PIB, dar şi de bunăstarea fiecăruia din noi"; "puterea noastră creşte din interior"; "suntem modelaţi de fiecare cultură şi de fiecare etnie"; "credinţa şi încrederea americanilor fac ca această naţiune să reziste"; "în această iarnă a greutăţilor, să avansăm din nou prin curenţii îngheţaţi, să facem faţă

curenților care vor veni"; "cei care încurajează corupția se află de partea cealaltă a istoriei". Acel "Pearl Harbor economic" se regăseşte şi în discursul de inaugurare: "economia noastră este slăbită"; "sistemul nostru de sănătate este şi el slăbit"; "următoarea generație trebuie să-şi reducă aşteptările"; "vom pune capăt micilor răutăți care au făcut parte din politica noastră"; "oriunde ne-am uita, e mult de făcut. Starea economiei noastre cere o acțiune imediată"; "vom construi drumuri şi poduri, rețeaua electrică şi cea digitală, care ne unesc, vom folosi energia solară". Prin câteva linii simple, Obama schițează un program de guvernare ecologică a Americii, o proiecție cel puțin idealistă.

„Suntem gata să conducem din nou!"

„America trebuie să-şi joace rolul", promite messianic noul preşedinte. Pe lângă recesiunea economică, Bush i-a lăsat moştenire două războaie neterminate, dar Obama promite să depăşească situația: "Țara se află în plin război împotriva rețelelor teroriste"; "noi am învățat că măreția nu ne este dată, ci ea trebuie câştigată"; " e timpul să ne ridicăm şi să încercăm să refacem America"; "această criză ne-am amintit că fără un ochi atent la toate acestea, națiunea nu poate prospera"; "respingem ca fiind falsă alegerea între apărare şi idealurile noastre"; "lumea întreagă să ştie că America va căuta doar pacea şi liniştea şi suntem gata să conducem din nou"; "vom face ceea ce trebuie în Irak şi în Afganistan, iar cu prietenii noştri vom face ce e bine acolo"; "pentru cei care încearcă să ne terorizeze le spunem că spiritul nostru nu poate fi înfrînt şi că vom învinge"; America rămâne acelaşi mamut care, fie şi atunci când se culcă, face victime colaterale: "nu ne vom cere scuze pentru modul nostru de viață". Important este să nu te nimereşti în calea bunăstării mamutului... Nu a omis să se refere la confruntările doctrinare din perioada Războiului Rece: "Să ne aducem aminte că generațiile trecute au combătut comunismul şi nazismul nu doar cu armele, dar şi cu ideologia". În acest moment al discursului, cenzura de la Beijing a reintrat în acțiune: imaginea s-a comutat pe chipul prezentatoarei care nu pricepea nimic, iar vocea liderului american nu se mai auzea. Obama conştientizează că America trebuie să-şi mențină rolul de unică superputere a lumii: "Avem nişte datorii pentru noi, pentru națiune şi pentru lumea întreagă". El nu a menționat nimic aici despre cooperarea multilaterală, de care amintea în ajun cancelarul german Angela Merkel.

Scriitorul portughez Jose Saramago, laureatul Premiului Nobel pentru literatură în 1998 şi militant comunist convins, dar care nu ştie ce înseamnă Gulagul, îl elogiază pe Obama: "De unde a ieşut acest om? Nu vă întreb unde s-a născut, cine sunt părinții lui, ce studii a făcut, ce proiect de viață şi-a propus pentru el şi familia lui. Când întreb de unde iese Obama, îmi manifest uimirea de a vedea că acest timp în care trăim, cinic, dezamăgitor, sumbru, teribil în mii de aspecte, a născut o persoană care îşi înalță vocea pentru a vorbi despre valori, responsabilitate personală şi colectivă, despre respectul muncii şi despre amintirea celor care ne-au precedat în viață". Cu toate acestea, planetarul Obama nu a stopat căderea burselor. Chiar dacă presa mondială vede în acest discurs un moment istoric, începutul "erei Obama". Visul american se re-inventează prin Obama, crede Frank-Walter Steinmeier, şeful diplomației germane: "Mai mult parteneri, mai puțin duşmani – aceasta este viziunea pentru care doresc să acționeze Barack Obama şi Hillary Clinton". Nelson Mandela îl consideră "mesager al păcii". În schimb, presa rusă nu-l consideră "un porumbel cosmopolit al păcii". Obama va apăra interesele SUA la fel de vehement. Politica lui externă ar putea fi mult mai inteligentă şi mai flexibilă, mai abilă şi mai vicleană decât politica lui Bush. Mai ales că vrea să le demonstreze americanilor că nu l-au votat inutil.

Spre un nou război mondial

S-a adeverit profeția lui Martin Luther King jr., făcută în 1964 într-un interviu acordat BBC: America are un preşedinte (aproape) negru. "O corcitură", cum recunoaşte chiar el, cu un simț al umorului foarte rar întâlnit la oameni de etnie

incertă. Vrea un câine, "tot o corcitură ca mine". Iar dacă profeția a fost posibilă, de ce nu am evalua mai atent prognoza efecuată de dr. George Friedman de la Stratfor? Să vedem semnele. "Vom începe să lăsăm Irakul poporului său într-un mod responsabil", a promis Obama. Numărul hispanicilor din SUA a crescut simțitor în ultimii ani. Talibanii îi cer să-şi retragă militarii din Afganistan, ca să nu aibă soarta sovieticilor. "Suntem un popor liber în aceeaşi măsură în care sunt şi americanii. Dar ei au venit aici şi vor să ne decidă viitorul. Este imposibil, afganii trebuie să-şi hotăracsă singuri destinul. Nu avem nimic împotriva lui Obama. El trebuie totuşi să învețe lecțiile politice ale lui Bush şi, înainte de el, pe ale sovieticilor", a comentat Yousuf Ahmadi, purtătorul de cuvânt al talibanilor. Sub nasul NATO.

Preşedintele polonez Lech Kaczynski îi cere să pună în aplicare scutul american antirachetă. Deşi preşedintele rus Dmitri Medvedev l-a avertizat să renunțe şi a venit cu o ofertă surprinzătoare: Rusia va livra armament Afganistanului! George Friedman crede că "strategia de dezvoltare a oricărei țări este adânc impregnată în ADN-ul ei". SUA nu va mai fi lider mondial în acest veac. "Practic, procesul predării pozițiilor a şi început". Rusia va reface URSS în timpul lui Obama şi va declanşa un nou război rece. (Noi credem că deja ne confruntăm cu acest război). Kremlinul va fi însă învins, iar Rusia se va destrăma. Japonia şi Turcia îşi vor disputa Asia, în locul SUA. Mai mult, Japonia va ataca SUA din spațiu, chiar de Ziua Recunoştinței, iar pe la anul 2050 vom avea un nou război mondial. Va fi "Un Pearl Harbor orbital". Ideologii Jihadului nu mai au trecere în lume. Un declin demografic puternic va marca America. Țara va fi invadată de hispanici. Imigranții vor constitui majoritatea populației. Uniunea Europeană va dispărea, crede şeful Serviciului de analiză al Stratfor. Principiile suveranității împărțite şi al negocierii nesfârşite din UE nu vor rezista, fără o legislație unitară, fără o armată care s-o apere. Germania va ataca Polonia şi Marea Britanie. Chiar şi China se va scinda din cauza revoltelor interne. "Eu nu am un glob de cristal. Eu am însă o metodă, care ar putea fi imperfectă, dar care mă ajută să pricep trecutul şi să anticipez viitorul. În dezordinea istoriei, eu încerc să văd ordinea, să prevăd tendințele, tehnologiile", explică Friedman.

Vladimir Voronin: „Lenin a fost un lider genial"

„Nu trebuie să renunțăm la istorie. În anii postsovietici, mulți dintre oameni au vrut să-l ponegrească pe Lenin, dar nu au reuşit şi nu vor reuşi: a fost un lider şi un organizator genial", a spus Vladimir Voronin. El a depus o coroană de flori la monumentul lui Vladimir Ulianov Lenin de la Chişinău, cu ocazia împlinirii a 85 de ani de la moartea "marelui om". Ideile lui "sunt de actualitate şi pot deveni o foaie de parcurs pentru rezolvarea problemelor timpurilor moderne", crede preşedintele comunist de la Chişinău. "Astăzi noi construim în R.Moldova un stat social, unde prosperitatea cetățenilor este o prioritate", a declarat Voronin după ce pe 15 ianuarie l-a comemorat şi pe Eminescu. El sărbătoreşte în fiecare an Revoluția din Octombrie, chiar dacă merge mai întâi la biserică în aceeaşi zi. "Astăzi

noi construim în R.Moldova un stat social, unde prosperitatea cetățenilor este o prioritate", crede Voronin. Iar pe 7 noiembrie 2008 preciza: "Ideile lui octombrie sunt codul genetic al partidului nostru şi în nici un caz nu ne putem permite să-l pierdem. Trebuie să ținem minte că ne tragem cu toții din Octombrie". Că tot veni vorba de Basarabia, "Flux" şi "Moldova suverană" susțin că poetul Grigore Vieru era spion al României. Nu ştiu dacă este adevărat, dar pot să-l conving pe Iurie Roşca că Vieru chiar era cel mai strălucit agent al limbii române de dincolo de Prut. Am convingerea că vor veni şi alții şi că lucrurile nu vor rămâne cum vrea Moscova. După moartea năprasnică a poetului, Nicolae Dabija publică în "Literatura şi Arta" ultimul articol al lui Grigore Vieru. Merită cunoscut:

"După ce cu aproape patru ani în urmă am fost «descoperit» în ziarul lui Iurie Roşca drept «spion român» de către vagabondul politic debutant B. Asarov (numele său adevărat fiind Hristov) – coleg de insinuări politice cu alt vagabond, M. Conțiu, al cărui nume real nu-l cunoaştem, iată că subsemnatul apare din nou în aceeaşi postură de «spion român» în «Moldova suverană» - cotidian al şefului de stat, Vladimir Voronin. Noua listă a «spionilor» este modificată. Mai exact, este ajustată de către oficialități alegerilor parlamentare care se apropie. Toți cei incluşi în listă sunt incomozi Puterii. Amintesc cititorilor că în acelaşi ziar prezidențial am fost nu demult inclus într-o altă listă, intitulată «Teroriştii moldovenilor». Atenționez pe şeful statului, Vladimir Voronin, la fel Serviciul de Informații şi Securitate că, dacă nu vor fi prezentate public probe de spionaj şi terorism şi dacă Curtea Supremă de Justiție nu va revedea cele două decizii la cererea mea de dare în judecată a celor două publicații oficiale, «Flux» şi «Moldova Suverană», voi fi nevoit să iau o decizie a mea întru apărarea dreptății şi onoarei mele de om,

Grigore Vieru

P. S. Să-mi îngăduie «Flux» şi «Moldova Suverană» să le pun două întrebări: Cum poți fi spion al Limbii strămoşilor tăi, al Istoriei Neamului tău, al propriilor suferințe?! Oare să existe în această, sclipuită din dai, Boje, republică nişte secrete care ar putea să-i intereseze pe spioni?"

Revoluție sau agonie?

Basarabia este din nou la răscruce: românii pot să-i înlăture pe comuniştii lui Voronin de la putere. Conaționalii noştri de peste Prut se află în plină campanie electorală. Cu un milion de tineri plecați în lumea largă, electoratul din Basarabia, alcătuit majoritar din bătrâni care-şi aşteaptă pensiile, pare să rămână captiv în mrejele generalului de miliție Vladimir Voronin. Bolşevicii au dat legi care să-i blocheze pe românii unioniști şi pro-europeni: un parg electortal de 6%, interzicerea alianțelor politice, limitarea drastică a dreptului de vot pentru basarabenii plecați la muncă. S-au înregistrat 28 de partide la Comisia Electorală Centrală. După tragerea la sorți, primele formațiuni politice vor apărea pe buletine în următoarea ordine: Partidul Social Democrat, Partidul Liberal, Alianța "Moldova Noastră", Partidul Popular Creştin Democrat, Partidul Comuniştilor, Partidul Liberal Democrat şi Partidul Democrat. Actele se pot depune până pe 5 martie. Alianța "Moldova Noastră" are nume consacrate în viața publică din Basarabia: Serafim Urechean (deputat), Mihai Cimpoi (preşedintele Uniunii Scriitorilor), Veaceslav Untilă (deputat), Vasile Bălan (deputat), Iurie Colesnic (scriitor). Partidul Democrat aliniază unele nume cunoscute: Dumitru Diacov (preşedinte PD, deputat, fost lucrător sovietic la Ambasada de la Bucureşti), Oleg Serebrian (deputat), Oazu Nantoi (vicepreşedinte PD, un militant serios al partidului), Valentina Buliga (deputat) şi Chiril Lucinschi, om de afaceri şi feciorul lui Petru Kirilovici Lucinski, ex-preşedinte al republicii şi nomenclaturist sovietic. Partidul Comuniştilor aliniază "luptători" vajnici pentru revenirea la imperiul sovietic: Vladimir Voronin (preşedinte), Marian Lupu (preşedintele Parlamentului, un tânăr oportunist), Zinaida Grecianîi (premier), Victor Mândru (secretar executiv al PCRM) şi Marc Tkaciuc (consilier personal al lui Voronin, un băiet aşa di buun, considerat eminența cenuşie pur-sânge a generalului de miliție, militant al moldovenismului agresiv). Partidul Popular Creştin Democrat aliniază o formulă veche cu speranțe noi: Iurie Roşca (preşedinte), Ghenadie

Vaculovschi (consilier juridic), Vlad Cubreacov (un militant autentic pentru drepturile tuturor românilor), Igor Ciuru şi Ştefan Secăreanu. O echipă foarte puternică aliniază Partidul Liberal: Dorin Chirtoacă (primarul Chişinăului, jurist), Mihai Ghimpu (avocat, un autentic şi vechi militant unionist), Anatol Şalaru (medic), Corina Fusu, Vadim Cojocaru. Ziaristul unionist Boris Vieru este pe locul 16. Partidul Liberal Democrat din Moldova vine cu o echipă tânără: Vladimir Filat (deputat), Alexandru Tănase (avocat), Mihai Godea, Liliana Palihovici, Vitalie Nagacevschi (jurist, cu aplecare spre dosarele CEDO). Călin Vieru, fiul poetului Grigore Vieru, ocupă locul al şaptelea. Este medic neurolog, jurist şi om de afaceri. "Nu am avut niciodată o susținere din partea maestrului în acest sens fiindcă dânsul, intrând – probabil fără să vrea – pe terenul acesta, anume aici a fost lovit cel mai crunt", povesteşte Călin Vieru. La Partidul Social Democrat s-au orientat mai mulți oameni de afaceri: Dumitri Braghiş (deputat), Eduard Muşuc (preşedintele Consiliului Municipal Chişinău), Victor Şelin (directorul concernului Unicon-Grup), Nicolae Chendighilean (SRL ALFA), Igor Lupulciuc , viceprimar al municipiului Chişinău.

„Să sujem la două vași!"

Se mențin cele trei direcții politice principale: moldovenismul retrograd, cu teza "vom face Şveițaria în Republica Moldova", dar şi cu formula lui Snegur "să sujem la două vaşi" (Rusia şi România); revenirea spre Rusia, după modelul Belarus; integrarea europeană. Niciun politician de-acolo nu mai declară deschis că vrea unirea cu România. Sondajele arată că prezența la vot va fi slabă, mult sub 50%. Electoratul pasiv şi îmbătrânit nu mai vrea revoluție. Preferă agonia. Tinerii activi, români sau chiar şi etnici ruşi, au plecat la muncă şi majoritatea nu vor vota. Liderii politici pro-europeni poartă o mare vină fiindcă nu au fost capabili să găsească o formulă de solidarizare. Chiar cu prețul sacrificării vremelnice a propriilor partide. Şi totuşi, există semne că bolşevicii lui Voronin vor pierde controlul, iar Basarabia va cunoaşte mari frământări. Agresivitatea neo-bolşevică va altera procesul electoral tot mai mult tocmai pentru că simte pierderea terenului. România nu poate rămâne indiferentă la evoluțiile de dincolo de Prut nu numai pentru că majoritatea etnică absolută o formează conaționalii noştri. "Miza acestor alegeri este însuşi viitorul R. Moldova. Comunismul înseamnă sărăcie şi mizerie de când a venit pe meleagurile noastre", avertiza Mihai Ghimpu. Voronin l-a desemnat la funcția de preşedinte al republicii pe Vladimir Țurcanu, preşedintele comisiei juridice din Parlament. El a declanşat operațiunea "Şantajul": cei mai importanți opozanți au dosare penale pe rol. Trebuie hăituiți în această perioadă Serafim Urechean ("dosarul ambulanțelor", dar şi o presupusă tentativă de asasinare a lui Iurie Roşca), Vlad Filat ("dosarul tabaciokului", Filat fiind acuzat că ar fi adus în Republica Molotov 1,8 milioane de pachete de țigări fără timbru de accize din România, dosarul avioanelor TU-154-B), Dorin Chirtoacă (după circul cu brazii, i s-a făcut dosar pentru abuz în serviciu), Eduard Muşuc a fost şi arestat. Valeriu Pasat a fost şi el cercetat şi condamnat, fiind acuzat că ar fi vândut avioane MIG-29 şi sisteme de foc "Uragan". Evident, cu semnătura lui Voronin şi a lui Tarlev, pe care nu-i cercetează nimeni. Acuzat că ar fi fost implicat în tentativa de asasinare a lui Iurie Roşca, fostul director al Serviciului de Informații Secrete a spus că funcția pe care a deținut-o nu-i permite să vorbească despre "adevărata biografie a lui Iurie Roşca". Nu ştiu dacă basarabenii vor reveni vreodată la starea de grație din 1989, dar sigur fac geopolitică prin votul lor.

„Moldova, deșteaptă-te!"

El a fost ultimul ministru de externe al RDG şi a contribuit la elaborarea tratatului de reunificare a Germaniei. Meckel a fost la Chişinăuşi la Tiraspolşi a întocmit un raport, intitulat "Moldova, deşteaptă-te!" (Care Moldova?) "Din partea României, indiscutabil, se aude o voce care nu e foarte prietenoasă față de R. Moldovaşi care vorbeşte despre reconstituirea României Mari. România este un stat membru al Uniunii Europeneşi în interiorul UE nu există mariajuri forțate.

Mireasa este cea care trebuie să-şi dea consimțământul pentru o astfel de căsătorieşi, în cazul în care ea spune nu – lucru care se pare că se întâmplă - atunci nu este nicio problemă, ne vom concentra asupra dezvolătrii unor relații de bună vecinătate. România nu doreşte să semneze Acordul de frontieră cu R. Moldova. În acelaşi timp, R. Moldova condiționează semnarea Convenției de mic trafic la frontieră de încheierea tratatului de frontieră cu țara vecină. Această poziție a României nu este judicioasă. România, ca stat membru al UE, nu poate să-şi schimbe frontierele", spune Markus Meckel. Prin urmare, reîntregirea națională este permisă, dar nu pentru câței. El acceptă însă că frontiera se poate modifica doar cu acordul ambelor părți. "R. Moldova este o țară a şanselor pierduteşi există riscul ca acest lucru să continue", profețeşte Meckel care a elaborat după călătorie raportul "Moldova, deşteaptă-te!", ce va fi prezentat în Bundestag. Cine doreşte perpetuarea situației şi blocarea Germaniei în zonă? Vladimir Putin, pe când era preşedintele Rusiei,şi-a făcut timp să treacă prin Sofia sau prin Budapesta. Nu a venit niciodată la Bucureşti într-o vizită de stat. Cu excepția invitației onorate de a participa la reuniunea NATO. Am convenit toți fie că Bucureştiul nu are un proiect credibil de oferit Rusiei, fie că Moscova nu uită că românii au memorie. Dar Germania, în care românii şi-au pus multe speranțe după căderea Cortinei de Fier, de ce se comportă glacial cu noi? Niciun cancelar nu a vizitat România după 1990, deşi relațiile diplomatice dintre cele două țări au cunoscut etape de real succes. Gerhard Schroeder a vrut să vadă doar locul în care i-a murit tatăl pe timpul războiului. Şi atât. A preferat să cultive relația cu Putinşi cu un real folos pentru el. Se pare că nici Angela Merkel nu se pregăteşte să vină la Bucureşti, înainte să-şi încheie mandatul. Cooperarea economică dintre cele două țări nu reflectă nici forța Germaniei, nici iluziile românilor care încă mai speră că tehnologia germană ar putea să-i ajute să ardă etapele. Nicolae Ceauşescu avea posibilitatea să aducă în România compania Mercedes şi nu numai. După 1990, eşecul s-a repetat. Am preferat "investitori strategici" din Italia, din Franța sau din țările arabe.

Obiceiuri populare în perioada postului pascal

Răzvan Codrescu

Lăsatul Secului şi Păresimile

Postul Paştelui sau Postul Mare, fixat în funcţie de data anuală a sărbătorii, durează 40 de zile (cît a postit şi Mîntuitorul retras în pustie), fiind de altfel denumit popular "Păresimile" (cuvînt ieşit – oricît nu s-ar părea – din latinescul *quadragesima*). Lăsatul/Lăsata Secului (Zăpostitul) se face, după rînduiala Bisericii, în doi timpi: Lăsatul Secului de carne şi, o săptămînă mai tîrziu, Lăsatul Secului de brînză. Postul din Săptămîna Mare se adaugă consecutiv Păresimilor, încît, în fapt, perioada de post de dinaintea Învierii este de şapte săptămîni (ba chiar de opt, dacă punem la socoteală şi săptămîna dintre cele două Lăsaturi de Sec).

E vremea acum să se împace om cu om (postul nu-i post, dacă ţii duşmănii), împăcările fiind adeseori pecetluite cu chefuri şi hore. Se fac plăcinte cu brînză, se bate alviţa şi se mănîncă musai cîte un ou fiert, zicîndu-se: "Ou, ouşor,/ Fie-mi postul mai uşor!". După credinţa tradiţională, "cu un ou se astupă şi cu un ou se destupă gura la Paşti". Masa, cu tot ce-a rămas pe ea, se lasă neridicată pînă a doua zi de dimineaţă, pentru ca peste noapte să se înfrupte şi morţii. Numai oalele se pun cu gura în jos, ca să nu fie pagubă în casă.

Lunea de după Zăpostit se numeşte Lunea Curată (denumire corelativă cu Săptămîna Albă). Acum se face Spolocania sau Spălăcania: gurile se clătesc ritual cu borş sau cu rachiu, se spală bine vasele în care s-a gătit "de dulce" sau "de frupt" (în unele părţi, operaţiunea aceasta e rezervată zilei următoare, numite chiar Marţea Vaselor), se aduce "apă de nea" de la pădure şi se stropeşte casa, pe dinăuntru şi pe dinafară.

Tot acum se face, pe alocuri, şi darea în tărbacă a cîinilor sau jujeul, obicei straniu şi desigur precreştin: cîinii sînt zburătăciţi pe uliţi cu joarde şi pietre, li se leagă tinichele de cozi şi oamenii (mai ales copiii) fac haz de spaima şi schelălăielile lor.

Caii lui Sîntoader

(prima săptămînă din Postul Mare)

Stranie din cale-afară este sărbătoarea numită "Caii lui Sîntoader", ce începe în sîmbăta din prima săptămînă a Postului Mare şi se întinde pe nu mai puţin de 8 zile. Sîntoader, cel care-l ţine pe dracul de păr (dar care n-are nimic de-a face cu vreun Sfînt Teodor din calendarul bisericesc!), are cai nărăvaşi, cu care nu-i bine să ai de-a face dacă nu ştii cum să-i îmblînzeşti. După unii, nici n-ar fi cai propriu-zişi, ci un fel de feciori-cai, cu copite, cozi şi coame bogate, părăsiţi oarecînd de drăguţele lor. E totuşi o legătură tainică între ei şi caii din sat, care sînt acum, oarecum preventiv, mai bine trataţi ca niciodată.

Răstimpul e folosit pentru multe vrăji. Fetele mari, în prima dimineaţă de Sîntoader, ca să aibă păr frumos ("Sîntoadere, Sîntoadere,/ Creşti cosiţa fetelor/ Cît coadele iepelor"), şi-l spală cu o fiertură vegetală din care nu lipseşte omanul/Inula helenium (pe care, cînd îl culeg, îl "plătesc" cu pîine şi sare depuse la locul cu pricina: "Oman mare, Domn mare,/ Eu îţi dau ţie pîine şi

sare,/ Tu să-mi dai mie o coadă de păr mare!") şi în care se pune şi lapte de iapă. Nici o fată nu iese din casă în ziua de Sîntoader înainte de a se fi spălat pe cap, "căci altminteri caii le vor paşte părul".

Tot acum, copiii mai răsăriţi şi junii se fac fraţi de cruce, jurîndu-se aşa (pe pîine şi sare, sau chiar pe vin amestecat cu cîteva picături din sîngele fiecăruia): "Eu ţi-oi fi frate/ pînă la moarte./ M-oi lăsa de pîine şi de sare mai bine/ Decît să mă las de tine!". Asemenea frăţie îi ţine legaţi pînă la moarte. Iar dacă unul moare, celălalt continuă să-l pomenească aşa: "Avusei şi eu fărtate/ Şi n-am avut de el parte!".

Femeile fac colivă pentru morţi sau împart colaci însemnaţi în chip de potcoavă. În zilele de Sîntoader nu se mai toarce, nu se mai sapă, nu se lucrează după apusul soarelui, nu se pun ouă la cloşcă, nu se iese la pădure, nu se fac petreceri, nu se umblă noaptea pe uliţi. Austeritatea aceasta e conformă, în general, cu cerinţele postului, chiar dacă raţiunile ei sînt mai degrabă magice decît religioase.

Miezul Păresimilor

(la jumătatea Postului Mare)

Miezul Păresimilor sau Părenţilor este mijlocul/jumătatea Postului Mare şi cade în miercurea celei de-a patra săptămîni din post. Ziua aceasta este cu strictenţe păzită mai ales de către femei, care nu lucrează nimic, ca să nu-şi piardă, cum se crede, sporul peste an. Este însă îngăduită şi recomandată numărarea ouălor (elemente de bază în perspectiva praznicului pascal) pe care le-au făcut pînă atunci găinile din gospodărie. Dacă numărul acestora iese cu soţ, se zice că-i de bine.

Fetele cred că vor fi mai ochioase dacă în această zi ajung să se spele pe faţă la rîu chiar în momentul cînd se trag clopotele la biserică (unde seara se face slujbă de priveghere).

Înjumătăţirea Postului nu-i de fapt tradiţie populară, ci şi bisericească: "Textul evanghelic citit la Înjumătăţirea Praznicului (*Ioan* 7, 14-36), care începe cu cuvintele: «Iar înjumătăţindu-se praznicul, S-a suit Iisus în templu şi învăţa» (Cîntarea a 5-a a Canonului), se leagă de evenimentul petrecut «la mijlocul» sărbătorii Corturilor. [...] Textul evanghelic de la Cincizecime (*Ioan* 7, 37-53) începe acolo unde se termină Înjumătăţirea Praznicului Cincizecimii şi cuprinde făgăduinţa Duhului Sfînt sub chipul «rîurilor de apă vie». Această temă a «apei vii», simbol al harului, serveşte ca leitmotiv în slujba Înjumătăţirii Praznicului şi justifică transpoziţia cincizecimică a sărbătorii [evreieşti a] Corturilor" (L. Uspensky, Vl. Lossky, *Călăuziri în lumea icoanei,* Editura Sophía, Bucureşti, 2003, p. 206).

Lazărul/Lăzărelul

(în ajunul Floriilor)

Numele acestei sărbători se leagă desigur de Sîmbăta lui Lazăr, care, în calendarul bisericesc, precede Floriile. În fantezia populară, Lazăr cel înviat din morţi a devenit însă un personaj pitoresc, legat probabil de nişte vechi obiceiuri păgîne privitoare la moartea şi învierea naturii. În ţara Mioriţei, Lazăr – alintat îndeobşte "Lăzărelul" – e văzut mai ales ca un ciobănaş care, plecat cu oile la păscut, se urcă într-un copac, să le culeagă frunze, dar cade de acolo şi se prăpădeşte în floarea tinereţii. În scenariul popular, mireasa lui, Lăzăriţa, în rochie albă şi cu coroniţă de flori pe cap, îl plînge mută de durere, mişcîndu-se înainte şi înapoi, în mijlocul unui cerc de tinere fete. Ele umblă aşa din casă în casă, iar din cîntecul tărăgănat al însoţitoarelor reiese că, în cele din urmă, trupul ciobănaşului, găsit de surorile lui (sau, în altă variantă, numai de sora lui mare mare, soţia lui Dragobete), udat cu lacrimi, scăldat în lapte dulce şi acoperit cu frunze de nuc, învie şi se preface în flori.

O legendă mai hazlie pretinde că moartea Lăzărelului s-ar fi tras din dorul de plăcinte: mamă-sa, ocupată cu torsul, nu-i face pofta, iar el, tăvălindu-se de necaz în jurul ei, se înţeapă în fusul scăpat din mîna femeii. Tot surorile sînt cele care îl bocesc, iar de atunci ar fi rămas şi obiceiul jelitului la mort. De altfel, sîmbăta respectivă este dedicată pomenirii morţilor ("Moşii de Florii"), pentru care se fac şi se împart mai cu seamă plăcinte. În Muntenia şi în Dobrogea, femeile se abţin de la tors. În mod firesc, Lazărul anunţă şi

apropierea Paştilor, cea mai importantă sărbătoare religioasă a anului: „Lazăre,/ Nefericitule,/ Cînd vor veni Paştile?”. Şi Lazăr, de colo: “Iată-le, iată-le după uşă,/ Cu mielul de gît!”.

Floriile

(cu o săptămînă înainte de Paşti)

Aceasta este denumirea populară a sărbătorii din duminica ce precede Săptămîna Patimilor. Pe alocuri i se spune şi “Duminica Vlăstarilor”. Fiecare creştin care duce la biserică flori de primăvară şi primeşte în ziua de Florii ramuri de nuc sau de salcie, sfinţite de către preoţi, devine vestitor al marii sărbători a Intrării Domnului în Ierusalim. De fapt, ramurile de nuc şi de salcie amintesc de ramurile de finic (copac specific din zona Ţării Sfinte) cu care mulţimile L-au întîmpinat odinioară pe Hristos. Aşezate la icoane, sau deasupra uşilor şi a ferestrelor, aceste ramuri protejează casa şi pe cei ce locuiesc în ea. Nu mai puţin importantă este folosirea lor pentru tratarea diferitelor boli, de-a lungul întregului an.

Salcia poartă, în conştiinţa poporului, binecuvîntarea Mariei. Se zice că atunci cînd Fecioara a trebuit să treacă un rîu, salcia s-ar fi plecat peste apă, înlesnindu-i trecerea. Drept răsplată, Maica Domnului a binecuvîntat-o, hărăzindu-i să nu se facă niciodată cărbune (ca bietele “lemne de foc”) şi să fie purtată an de an la altar. Conform tradiţiei, cu crengile de salcie sfinţite în biserică oamenii se întorc acasă şi, după ce ating cu ele creştetele pruncilor, ca să crească mari şi frumoşi, le anină la icoană, păstrîndu-le peste an. Trei mîţişori (muguri) de salcie înghiţiţi la Florii l-ar păzi pe om, tot anul, de durerile de gît. Dacă dădea furtuna sau grindina, se credea că acestea puteau fi oprite tot cu mîţişori de salcie sfinţită, afumîndu-se cu ei fie casa, fie ograda. Se puneau mîţişori şi-n apa în care erau scăldaţi copiii de ţîţă, ca să fie apăraţi boli şi de deochi.

Abundă obiceiurile locale legate de spălarea pe cap în ziua de Florii: unii se tem să se spele, ca nu cumva să albească, precum pomii aflaţi în floare; alţii, dimpotrivă, cred că dacă se spală cu o fiertură de busuioc şi ciucuri de prapor purtat la o înmormîntare de fată mare, ba dacă mai şi varsă apa la rădăcina unui păr, vor avea plete mai frumoase şi mai bogate. În unele părţi, fetele fierbeau, la miezul nopţii dinspre Florii, apă cu salcie şi busuioc, iar ziua se spălau cu ea pe cap, zicînd: “Cumu-i părul înflorit,/ aşa şi păru-mpletit!/ Cum te uiţi la păru-n floare,/ aşa şi la fata mare!”.

În unele zone ale ţării, de Florii, se agaţă într-un pom înflorit şi mărţişorul primit de 1 martie. Din vechea sărbătoare romană – *Floralia* – închinată zeiţei Flora nu pare să mai fi rămas decît numele. Vechii semnificaţii de reînviere a naturii i s-au adăugat cu timpul semnificaţii legate de pomenirea celor adormiţi: se fac pomeni, iar mormintele se curăţesc şi se împodobesc cu crenguţe de salcie. În popor se spune că aşa cum este vremea de Florii, aşa va fi şi de Paşte. Postul nu s-a încheiat, dar celor care îl ţin Biserica le dă în

această zi *dezlegare la peşte*. Mîncatul peştelui de Florii – ca şi de Buna Vestire („În ziua de Blagoveşte/ Tot românu' mîncă peşte") – nu este însă o obligaţie religioasă, cum par să creadă unii, iar pentru cei ce nu postesc, sau postesc doar aproximativ, mîncatul de peşte cu tot dinadinsul nu are în sine nici o noimă.

Marţea Seacă
(Marţea Mare)

Denumirea de "Marţea Seacă" (numită aşa, desigur, ca şi vinerea aceleiaşi săptămîni, cu referire la imperativul abstinenţei radicale) şi tradiţiile populare legate de ea – nelucratul, scăldatul ritual etc. – n-au nimic bisericesc, ci sînt vădite resturi de credinţe şi practici păgîne.

Joimărița
(Joia Mare)

Numele acestei sărbători populare vine de la *Joia Mare* (joia din Săptămîna Patimilor, numită şi Joia Neagră, sau, mai rar, Joia Seacă), personificată de imaginaţia populară în chipul unei năluci monstruoase, locuind în funduri de pădure, pe pustii sau în creierii munţilor, înarmată de obicei cu un vătrai şi cu o căldare de jăratec, pedepsind mai ales femeile şi fetele leneşe (de pildă, în mediul tradiţional, pe cele ce nu terminau de tors pînă în Joia Mare, cărora le ardea degetele şi fuioarele netoarse). Se crede că dacă doarme cineva în această zi, va fi netrebnic tot anul. În ea nu se doarme, dar nici nu se lucrează. Femeile n-au voie decît să facă borş şi să roşească ouăle pentru Paşti.

Oamenii obişnuiesc – unii chiar în curtea bisericii – să facă focuri pentru morţi, din vreascuri rupte cu mîna, sau să aprindă lumînări pe morminte, cu credinţa că în preajma Paştilor morţii se pregătesc să vină în vizită pe pămînt. "Focul morţilor" e însoţit de pomeni (cu mîncăruri şi băuturi de post). Nu se spală rufe în Joia Mare, ca să nu se scurgă lăturile la morţi, în loc de ce li se dă de pomană. Joimărița le inspectează pe toate, să vadă dacă s-a respectat datina. Copiii umblă cu toaca prin sat, cîntînd: "Toacă tocănele,/ Joia, Joimărelele./ Paşte popa vacile/ Pe toate ogaşele,/ Duminică-i Paştele". Tot acum cade şi "Nunta urzicilor" (acestea, o dată înflorite, nu mai sînt bune de mîncat; dar nici zile de post nu mai sînt multe...). În unele părţi, tinerii obişnuiesc să facă "strigare peste sat", dînd în vileag greşelile sau smintelile unor membri ai comunităţii.

Lepădarea lui Petru (inclusă în cele 12 evanghelii citite seara în biserică), săvîrşită în apropierea unui foc, stă la baza obiceiului ca în dimineaţa Joii Mari, înainte de a cînta cocoşii a treia oară, oamenii să aprindă focuri prin curţi.

Vinerea Seacă
(Vinerea Mare)

În Vinerea Mare, în cadrul domestic, nu e îngăduit altceva decît să frămînţi şi să coci pască (pe alocuri, e „pogorămînt" şi pentru cozonaci, dar în nici un caz nu se va face pîine!). Se ţine post negru, iar principalele griji sînt ca dimineaţa să calci peste un obiect de fier (ca să nu te mai loveşti tot anul!), iar seara să mergi la biserică şi să treci pe sub Sfîntul Aer/Epitaf. După slujba Prohodului, nu numai biserica se înconjoară de trei ori, ci şi propria casă, cu lumînarea aprinsă adusă de la biserică şi cu care se face cruce pe fiecare perete, ca pază împotriva stihiilor. De altfel, lumînarea – ce e bine să se aprindă şi la Înviere – nu se aruncă, ci se păstrează ca un fel de talisman: o poţi reaprinde peste an, dacă stihiile se răzvrătesc, căci are putere mare şi sfîntă. În seara Vinerii Mari se aprind lumînări şi pe la morminte, ce se lasă acolo pînă se trec de tot (chiar cu riscul de a fi furate de babe şi folosite la fel de fel de farmece).

E loc în această zi şi de lecuiri minunate. Se crede că poţi scăpa de guşă dacă ţi-o speli cu apă neîncepută, înainte de răsăritul soarelui, sau dacă ţi-o atingi cu trei oase găsite pe aiurea (dar tot pînă să răsară soarele) şi zici: „Vinerea Seacă,/ Guşă seacă!". Cică dacă nu scapi aşa de guşă, măcar nu-ţi creşte mai mult... De mare efect ar fi şi să te cufunzi de trei ori într-o apă rece în zori, sau să umbli desculţ prin rouă: tot anul bolile te vor ocoli.

Sfîntul şi Marele Post

Răzvan Codrescu

Postul, ca înfrînare de sine în numele lui Dumnezeu, este o armă puternică pe calea mîntuirii şi împotriva diavolului. Hristos Însuşi a postit 40 de zile în pustia Carantaniei, biruind cele trei mari ispitiri (cf. Matei 4, 1-11, şi Luca 4, 1-13).

Cele mai de seamă sărbători ale anului bisericesc sînt precedate de perioade de post mai lungi sau mai scurte. Acestea sînt în număr de patru (înşirate aici după cronologia anului bisericesc, care începe la 1 septembrie): Postul Naşterii Domnului (din 15 noiembrie pînă în 24 decembrie, adică pînă în ajunul Crăciunului), Postul Sfintelor Paşti (întins pe durata a şapte săptămîni ce precedă marele praznic al Învierii Domnului, începînd şi sfîrşindu-se la date variabile, în funcţie de data anuală a Paştelui), Postul Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel (care se încheie pe 28 iunie, adică în ajunul praznicului respectiv, dar care începe la date variabile, în funcţie de acelaşi calendar pascal) şi Postul Adormirii Maicii Domnului (din 1 pînă în 14 august, adică pînă în ajunul praznicului respectiv)*.

Dintre acestea patru, Postul Sfintelor Paşti este cel mai lung (la cele şase săptămîni de la Lăsatul Secului de brînză pînă la Florii, se adaugă postirea din Săptămîna Mare, dar şi săptămîna de post parţial dintre Lăsatul Secului de carne şi Lăsatul Secului de brînză) şi mai aspru (cu mai puţine dezlegări), drept care i se şi spune Postul Mare. În limbajul tradiţional, se mai numeşte şi Postul Patruzecimii sau Păresimile. El închipuie postul de 40 de zile al Mîntuitorului** (Matei 4, 2; Marcu 1, 13; Luca 4, 2) şi este rînduit de Biserică

* Creştinii dreptcredincioşi mai postesc, prin rînduială bisericească, în miercurile şi vinerile de peste an, cu excepţia celor notate în calendar cu Harţi (dezlegare oficială de la postire, din raţiuni bisericeşti), precum şi de Înălţarea Sfintei Cruci (14 septembrie), de Ajunul Bobotezei (5 ianuarie) şi de Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul (29 august).

** În simbolistica biblică, numărul 40 este tainic legat de răstimpurile „curăţirii": potopul a durat 40 de zile şi 40 de nopţi; evreii au rătăcit prin pustie, cu Moise, 40 de ani; Iisus s-a retras în pustie şi a postit 40 de zile etc.

în vederea pregătirii binecredincioşilor creştini pentru întîmpinarea cît mai trează şi mai cuviincioasă a celei mai importante sărbători creştine de peste an (cum se socoteşte în Răsărit, căci în Apus pare să prevaleze Naşterea Domnului).

Creştinul dreptcredincios se spovedeşte şi se împărtăşeşte la capătul fiecăreia din cele patru perioade mari de post (ba chiar şi mai des, la sfatul duhovnicului), sau măcar o dată pe an – şi atunci o face, de regulă, la capătul postului pascal, primind Învierea uşurat de păcate şi cuminecat cu Trupul şi cu Sîngele Domnului, adică primenit şi întărit întru cele mai dinlăuntru ale sale***.

Postul Mare începe oficial în zi de luni, după Duminica Izgonirii lui Adam din Rai (cînd se lasă sec de brînză, după ce în duminica anterioară – a Înfricoşatei Judecăţi – se lăsase sec de carne), şi durează propriu-zis pînă la Florii, dar în fapt se prelungeşte pînă în noaptea Învierii. În vechime se făcea distincţie între Păresimi şi postul special din Săptămîna Mare (Postul Paştelui propriu-zis). Cu timpul, însă, cele şase săptămîni şi cea de-a şaptea au ajuns să fie tratate ca perioadă unitară de post pascal (săptămîna a şaptea fiind culminaţia celor anterioare).

Tradiţia ortodoxă este foarte severă în privinţa acestui "post al posturilor". Prima şi ultima săptămînă din cele şapte sînt de o asprime aparte, recomandîndu-se ca în lunea şi marţea primei săptămîni, ca şi în Săptămîna Patimilor, să se mănînce doar o singură dată pe zi, seara (şi atunci, la rigoare, numai pîine şi apă), iar în Vinerea şi în Sîmbăta Mare să se ţină "post negru" (adică ajunare totală)****. În acest post nu se mănîncă deloc carne, ouă şi brînză (lactate). La peşte sînt doar două dezlegări în tot postul: de Buna Vestire/Blagoveştenie (e şi o vorbă populară care zice: "În ziua de Blagoveşte / Tot românu' mîncă peşte") şi de Florii. Nu se consumă vin şi se mănîncă doar bucate "fără unsoare" (ulei), cu excepţia sîmbetelor şi duminicilor, precum şi a zilelor de Aflarea Capului Sfîntului Ioan Botezătorul (24 februarie), Mucenici (9 martie) şi Buna Vestire (25 martie). Doar bolnavii au dezlegare pe toată durata postului la untdelemn şi la vin, dar cu măsură.

Postul – care "potoleşte trupul, înfrînează poftele cele nesăturate, curăţeşte şi înaripează sufletul" (Sfîntul Ioan Gură de Aur) – nu se reduce, desigur, la mîncare şi la băutură, căci atunci ar fi simplu regim sau dietă (ajutînd sănătăţii trupului, dar nicidecum mîntuirii). Înfrînarea de la mîncare şi băutură este doar faţa cea mai concretă şi mai exterioară a postului. În răstimpul postului, se cuvine să ne păzim de excese şi smintiri toate cele cinci simţuri, iar nu în ultimul rînd gîndurile. Înfrînarea trupească e de mare preţ, dar de şi mai mare preţ este înfrînarea sufletească, curăţirea şi întărirea spirituală, asceza interioară. Înfrînarea din afară nu-şi atinge scopul duhovnicesc decît dacă o înlesneşte pe cea dinlăuntru şi se conjugă cu ea. Să fim mai buni, mai smeriţi, mai generoşi, mai înţelegători, mai iertători – iată adevăratele roade pe care trebuie să le aducă postul în noi. A-ţi păzi gura de clevetiri sau ochiul de atracţii deocheate e adeseori mai anevoie decît să nu mănînci carne sau să nu bei vin. Postul e o luptă complexă cu tine însuţi şi-şi împlineşte rostul în inima fiecăruia. Adevăratul post nu trebuie să te facă mai palid la faţă sau mai puţin gras, ci să te aducă în acea stare îmbunătăţită a fiinţei tale în care să fii gata să te bucuri cu îngerii şi "să ierţi toate pentru Înviere".

Postul este răstimp predilect al sobrietăţii şi al interiorizării, iar acest lucru se vede nu numai în viaţa noastră personală, dar şi în atmosfera din biserici: slujbele sînt mai lungi şi mai dese, cîntările mai tînguitoare (amintind în mai mare măsură de căderea şi de slăbiciunile noastre, dar nu fără nădejdea şi putinţa de a le depăşi cu ajutorul lui Dumnezeu), veşmintele preoţilor şi odoarele sfintelor locaşuri se cernesc parcă şi ele treptat, culminînd în Săptămîna Patimilor, cînd se despobobesc de-a dreptul.

Cu toate acestea, făptura omenească şi lumea nu trebuie să ajungă de tot posomorîte, căci ne

*** Cu rare excepţii (bolnavi grav, muribunzi etc.), Împărtăşirea nu se face fără osteneala prealabilă a postirii şi fără mărturisirea păcatelor (iar dacă se face, e spre osîndă). Duhovnicul care te spovedeşte este cel care te dezleagă să te împărtăşeşti.

**** În Joia Mare (avîndu-se în vedere asprimea deosebită a zilelor următoare), se admit totuşi două mese şi chiar consumul măsurat de vin şi ulei, dar în această privinţă nu există un acord perfect între toate ariile ortodoxe.

deplîngem şi ne războim puţinătatea, dar nu ne pierdem încredinţarea în mila şi dreptatea de Sus. S-a spus despre creştinul ostenitor că trăieşte mai degrabă, în acest răstimp al pocăinţei transfiguratoare, un fel de "tristeţe radioasă". De altfel, Domnul Însuşi ne învaţă că postirea nu trebuie să devină ostentativă, "de ochii lumii", ci să ne apropie tainic de Dumnezeu, Care singur cunoaşte măsura fiecăruia – nu pe dinafară, ci pe dinăuntru.

Şi tot Hristos ne învaţă, răspicat, despre puternica legătură dintre post şi rugăciune. Din însumarea lor iese adevărata putere spirituală, de care şi demonii se tem. Fără disciplina postului, rugăciunea riscă să se risipească, iar fără dialogul permamnent cu Dumnezeu, înfrînările noastre riscă să rămînă deşarte. De aceea, în răstimpul postului, Biserica cheamă la mai multă şi mai rîvnitoare rugăciune. Şi cu cît ne rugăm mai mult, cu atît şi puterea noastră de înfrînare creşte, căci dacă sporim în nevoinţă şi ducem cu bine pînă la capăt crucea postului, aceasta nu se face fără harul cel de Sus.

Dintre toate rugăciunile cu care ne putem ruga, una a devenit specifică Sfîntului şi Marelui Post:

Doamne şi Stăpînul vieţii mele, duhul trîndăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpînire şi al grăirii în deşert nu mi-l da mie. Iar duhul curăţiei, al gîndului smerit, al răbdării şi al dragostei, dăruieşte-mi-l mie, robului Tău. Aşa Doamne, Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşalele mele şi să nu osîndesc pe fratele meu, că binecuvîntat eşti în vecii vecilor. Amin.

Această rugăciune – a Sfîntului Efrem Sirul (306-373, prăznuit pe 28 ianuarie) – este citită de două ori – pe alocuri şi de trei ori – la sfîrşitul fiecărei slujbe din timpul Postului Mare, de luni pînă vineri. La prima citire, în biserică, ea e însoţită de o metanie la fiecare cerere*****, după care toţi cei de faţă fac douăsprezece închinăciuni (spunînd: „Dumnezeule, curăţeşte-mă pe mine păcătosul"), iar întreaga rugăciune este repetată cu o singură metanie la sfîrşit.

"De ce ocupă un loc aşa de important această scurtă şi simplă rugăciune în slujbele de Post? Pentru că recapitulează, într-un mod unic, toate elementele pozitive şi negative ale pocăinţei şi constituie, ca să spunem aşa, o «verificare» pentru ostenelile noastre personale de-a lungul Postului. Acestea au ca scop mai întâi eliberarea noastră de câteva boli duhovniceşti fundamentale, ce ne modelează viaţa şi fac practic imposibilă chiar

***** „După fiecare cerere a rugăciunii facem o metanie. Metaniile nu sînt limitate la rugăciunea Sfîntului Efrem Sirul, dar constituie una dintre caracteristicile distinctive ale întregului cult din timpul Postului. Totuşi, aici, semnificaţia lor este revelată mai bine ca niciodată. În lungul şi dificilul efort al însănătoşirii duhovniceşti, Biserica nu a pus bariere între suflet şi trup. Omul, în întreaga sa fiinţă, s-a îndepărtat de Dumnezeu; omul, în întreaga sa fiinţă, trebuie restaurat, trebuie să se întoarcă [la Dumnezeu]. Catastrofa creată de păcat constă, cu siguranţă, tocmai în biruinţa cărnii – animalul, iraţionalul, plăcerea din noi – asupra duhovnicescului şi dumnezeiescului. Dar trupul este slăvit, trupul este sfînt, aşa de sfînt încît Dumnezeu Însuşi «a luat trup». Atunci, mîntuirea şi pocăinţa nu disprețuiesc trupul, nu îl neglijează, ci au în iconomia lor restaurarea trupului, readucerea lui la funcţiile sale reale, ca expresie a vieţii duhovniceşti, ca templu al neprețuitului suflet omenesc. Ascetismul creştin este o luptă nu împotriva trupului, ci pentru trup. Din acest motiv, întreaga fiinţă umană – suflet şi trup – face pocăinţă. Trupul participă la rugăciunea sufletului întocmai cum sufletul se roagă prin şi în trup. Metaniile, semne «psiho-somatice» ale pocăinţei şi ale smereniei, ale adorării şi ale ascultării, reprezintă astfel prin excelenţă ritualul de Post" (Alexander Schmemann, Postul cel Mare, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1995, pp. 39-40).

încercarea de a ne întoarce noi înşine către Dumnezeu..." (Al. Schmemann, op. cit., pp. 35-36).

Într-adevăr, să nu mai trîndăvim, ci să petrecem întru trezvie (căci "Mirele vine la miezul nopţii şi fericită e sluga pe care-o va afla privegheind..."), să nu ne risipim în grijile lumeşti, să nu ne semeţim cu fapta şi cu cuvîntul, ci să ne smerim întru curăţie, cu răbdare înţeleaptă şi dragoste cuminecătoare, maxim de exigenţi cu noi înşine şi maxim de indulgenţi cu ceilalţi.

"Rugăciunea Sfîntului Efrem sugereaza exact ce este de fapt asceza: post, dar nu numai de hrana trupului, ci şi de toropeala sufletului, pentru ca să nu mai trăim numai cu pîine (imagini, sunete, provocări), ci cu tot cuvîntul care iese din gura lui Dumnezeu (Matei 4, 4). Să postim de patimi, de dorinţa de a stăpîni şi de a osîndi, pentru a atinge adevărata libertate de care vorbea Sfîntul Ioan Scărarul: Fii ca şi un împărat întru lumina ta, stai ridicat întru smerenie, poruncind rîsului din tine: Du-te, şi se duce [cf. Matei 8, 9], lacrimilor dulci: Vino, şi vin, iar trupului care nu mai este tiran, ci slugă: Fă aceasta, şi face (Scara, 7, 3)" (cf. Olivier Clément, Trei rugăciuni: Tatăl nostru, Rugăciunea Împărate ceresc, Rugăciunea Sfîntului Efrem Sirul, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001).

Dar eforturile noastre de îmbunătăţire nu trebuie să se rezume la perioada postului, ci roadele postirii trebuie să se vadă mai ales în viaţa noastră de după aceea, ca învrednicire permanentă a trăirii întru Hristos. În acest sens ne atrage atenţia Sfîntul Ioan Gură de Aur (grăind în actualitatea eternă a Duhului):

„Am lepădat povara postului, dar n-am lepădat rodul lui, pe care e vremea să-l culegem. A trecut oboseala nevoinţelor, dar să nu treacă rîvna faptelor bune. S-a dus postul, dar să rămînă evlavia. Mai bine spus, [...] a trecut postul cel trupesc, dar n-a trecut postul cel duhovnicesc. Acesta e mai bun decît acela, iar acela pentru acesta s-a făcut. Du–pă cum, cînd posteaţi, vă spuneam că se poate să nu posteşti, deşi posteşti, tot astfel şi acum vă spun că se poate să posteşti, deşi nu posteşti. [...] Cum poate să nu postească cel care posteşte? Iată: cînd cineva se opreşte de la mîncări, dar nu se opreşte de la păcate. Cum poate să postească cel care nu posteşte? Iată: cînd se bucură de mîncare, dar nu gustă din păcat. [...]

Poate să se îmbete şi cel care nu bea vin („Vai de cei care se îmbată fără vin!" – Isaia 28, 1) şi poate să fie cumpătat şi cel care bea vin („Foloseşte-te de puţin vin pentru stomacul tău şi pentru desele tale slăbiciuni" – I Timotei 5, 23). [...] Şi oare nu ne învaţă Apostolul: „Nu vă îmbătaţi cu vin, în care este desfrînarea, ci umpleţi-vă de Duhul" (Efeseni 5, 18). Acesta este beţia cea bună. [...] Umple mintea pînă sus cu Duhul, ca pe un pa–har, ca diavolul să nu mai poată turna nimic în el! [...] Paharul nostru de bună beţie să fie potirul cel duhovnicesc, potirul neîntinat al sîngelui Celui Înviat, care nu îmbată, nici nu moleşeşte, ci ne întăreşte întru cumpătare. [...] De această beţie să ne îmbătăm, iar de la cealaltă să ne abţinem, ca să nu pîngărim acest mare praznic, al pămîntului şi al cerului deopotrivă. Căci bucurie mare este astăzi şi pe pămînt, şi în cer. Dacă, atunci cînd se întoarce un singur păcătos, este bucurie pe pămînt şi în cer [Luca 15, 7], cu cît mai mare bucurie va fi în cer cînd întreaga lume este smulsă din mîinile diavolului? Acum saltă de bucurie îngerii, acum se veselesc arhanghelii, acum heruvimii şi serafimii prăznuiesc împreună cu noi Învierea cea de a treia zi" (cf. Sfîntul Ioan Hrisostom, Cuvîntări la praznice împărăteşti, col. "Izvoarele Orto-doxiei" – 5, Tipografia Cărţilor Bisericeşti, Bucureşti, 1942).

*(Capitol din volumul **Ghid pascal**, în curs de apariţie la Editura Christiana din Bucureşti)*

Între nevoință și ipocrizie

Paul Siladi

În calea relațiilor autentice dintre oameni stă, ca o piatră de poticnire, ipocrizia. Orice fel de ipocrizie, dar mai ales cea a lui *ca şi cum* am fi deja sfinți. Pornit în căutarea fratelui, a aproapelui pe care Domnul porunceşte să îl iubim, te pomeneşti rătăcind între măşti opace, dincolo de care nu transpare nimic. Alergând în căutarea unui celălalt viu, în derularea acestui joc al măştilor şi al cețurilor, nu găseşti decât imagini atent construite, poleieli, zâmbete imobile ce se vor angelice. În locul dragostei, discurs, în locul fratelui o umbră, în locul bărbăției o „cuvioşenie" molatecă... *ca şi cum* nu am mai fi din această lume.

Şi totuşi, nimeni nu se va schimba vreodată dacă din dorința de a fi autentic, de a fi el însuşi, va da frâu liber tuturor pornirilor sale. Nevoința înseamnă tăierea voii, a impulsurilor pătimaşe şi în definitiv presupune să fii altfel decât ştii tu că eşti. A te nevoi înseamnă să devii aşa cum Domnul porunceşte. Într-unul din *Pateric*-ele mai noi găsim o situație derutantă din perspectiva lui *ca şi cum*: Un monah s-a rugat multă vreme să dobândească dragoste față de aproapele şi față de Dumnezeu, dar sufletul său a rămas mai departe arid, fără căldura dragostei pe care o căuta. Şi-a spus atunci: „fără dragoste fiind, mă voi purta *ca şi cum* aş avea dragoste pentru întreaga zidire". După mulți ani de făptuire, Domnul s-a milostivit şi în sufletul pustiit de uscăciune al monahului s-a revărsat o dragoste nebănuită față de tot ce îl înconjura. Oare monahul din povestioara aceasta a fost sau nu un ipocrit când el se purta *ca şi cum* ar avea dragoste, deşi ni se spune pe şleau că el nu avea aşa ceva?

Sfântul Apostol Petru vorbeşte despre „omul cel ascuns al inimii", iar Sfântul Apostol Pavel atenționează asupra conflictului dintre omul vechi şi cel nou. Căutându-ne în noi propria identitate ne găsim străfundurile ca fiindu-ne străine. „Omul cel ascuns al inimii", adevăratul nostru chip, este tăinuit în primul rând de noi. Poruncile Domnului nu sunt decât jaloane pe traseul interiorizării noastre şi a re-găsirii chipului.

Avem, aşadar, două situații divergente în care acțiunile noastre sunt în contradicție cu noi. Pe de o parte *ca şi cum*-ul ascetic al nevoitorului, care fiind în dezacord cu sinele superficial ne pune în acord cu adâncul nostru, în lumina poruncilor dumnezeieşti, iar pe de altă parte un alt *ca şi cum*, al ipocritului, aflat în reală contradicție cu sine. Distincția este dificilă mai ales că uneori cele două atitudini au o oarecare identitate formală. Elementul esențial care le deosebeşte este însă corectitudinea modelului asumat. Tipul de ipocrizie despre care discutăm este susținut de înțelegerea eronată a sfințeniei. Citind viețile sfinților mai vechi sau mai noi (de la Patericul egiptean şi până la Sfântul Ioan de Kronstadt) găsim oameni vii, cu căderi şi ridicări spectaculoase, fără nimic teatral în ei. Între cădere şi ridicare stă pocăința. O însemnare din *Ultimul jurnal* al Sfântului Ioan de Kronstadt este edificatoare: „Mulțumesc Domnului care m-a miluit cu marea lui milă de dimineață, când m-am supărat pe slujnica Evghenia, pentru că întârziasem (se părea) la vaporul de Oranienbaum (...) şi doar că nu am lovit-o. Harul m-a părăsit şi mi-a fost foarte rău, am fost foarte tulburat, întunecat, aproape de moarte; şi m-am căit din adâncul sufletului, şi cum m-am mai căit! Ca David după păcat, ca Manase, regele iudeu care era rob. Cât de convingător, şi pentru mine şi pentru Domnul! Şi m-am căit mult timp în taină, mergând spre port, şi am simțit în cele din urmă că am fost miluit, că mi s-a iertat păcatul. Şi cât de dezgustătoare, de nebună, de nedreaptă a fost mânia mea!" Sfântul Ioan, la aproape optzeci de ani se dovedeşte a fi aşa de aproape de noi în cădere, dar departe de noi în pocăință.

Ne-voitorul intră în contradicție cu sine, dar stă în comuniunea sfinților, fiind următor poruncii. Ipocritul intră în contradicție cu sine şi se închide în virtuți iluzorii, pentru că nu îndrăzneşte să facă pocăință şi pierde astfel resursele nădejdii. Recuperarea noastră începe cu smerenia, iar smerenia începe cu asumarea înțelegătoare a realității. Diferența dintre cele două moduri ale lui *ca şi cum* este diferența dintre adevăr şi minciună.

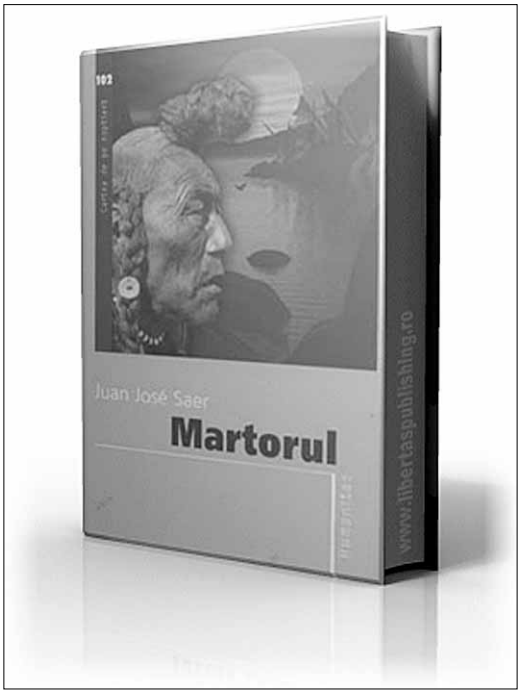

Tentația celuilalt

Juan Jose Saer, *Martorul,* traducere din spaniolă de Cornelia Rădulescu, Bucureşti, Humanitas, 2006, 166 pp.

Paul-Gabriel Sandu

Romanul lui Juan Jose Saer surprinde prin simplitate. Simplitate a desfăşurării narative, simplitate a perspectivei, simplitate a limbajului. Şi cu toate acestea, lumea ce prinde doar câteva clipe contur, pentru a dispărea apoi, atinge o nebănuită intensitate.

Cartea este, de fapt, mărturia unui european care, devenind mus pe o corabie plecată în căutarea indiilor, naufragiază într-un loc necunoscut. Loc ce nu pare a fi, totuşi, în pofida tuturor indiciilor, căutatele indii. Un grup de exploratori ai ținutului necunoscut – alcătuit ad-hoc – sfârşeşte prin a fi ucis de către membri unui trib de canibali. În afara unui singur om – care va deveni de aici înainte „martorul" – nici unul dintre membrii expediției nu scapă cu viață. El singur este însă captivat de salbatici – deşi nu tocmai despre captivitate se dovedeşte a fi vorba – şi tot el va fi cel care, rememorând lungii ani petrecuți în mijlocul tribului, va încerca să lege într-un mănunchi experiența trăită. Pe măsură ce trece timpul, sensul profund al celor zece ani pe care i-a petrecut alături de unul dintre triburile indiene – ce va avea mai tarziu aceeaşi soartă ca cele mai multe dintre triburi, urmând să fie nimicit de către europeni – îi devine tot mai limpede. Miza povestirii este, de fapt, cuprinderea tuturor experiențelor trăite sub semnul unui sens.

Încercând să traducă termenii şi expresiile din limbajul tribului în cel al limbii europene, „martorul" se vede nevoit să traducă, de fapt, o viziune metafizică radical diferită de cea europeană. Scepticismul radical al membrilor tribului față de realitatea existenței lor proprii şi mai ales

a lumii ambiante, nevoia lor perpetuă de a avea un martor care să le confirme existența sau care să le ducă numele mai departe, se lasă nu numai presimțite la nivelul limbajului, ci alcătuiesc esența intimă a acestuia. Numai pornind de aici, comportamentul lor, care traversează perioade de relaxare, calm şi de violență, festine canibale şi excese sexuale, poatefi înțeles. Numai având în minte această credință, cu totul stranie pentru un european, că totul stă sub zodia provizoratului şi a întâmplătorului, poate fi înțeleasă nevoia tribului de a se închide într-un spațiu restrâns, singurul spațiu în care se simțeau „acasă". Acest spațiu, care devine astfel spațiu con-sacrat, spațiu sacru, este, de altfel, singurul spațiu smuls indeterminatului cu care se învecinează pretutindeni şi cu care trebuie să se confrunte în permanență, cuprinşi mereu de teama de a fi resorbiți de către acesta, în magma primitivă a începuturilor deasupra căreia abia dacă reuşiseră să se ridice cu un „cap de om". Toate aceste constatări şi rememorări primesc accente tulburătoare atunci când sunt repovestite sau mărturisite de către cel care va spune, mai tarziu, că n-a mai descoperit printre europeni decât foarte puțini oameni de când s-a întors din „captivitate".

Finalul romanului – ce stă sub semnul imaginii descumpănitoare a unei eclipse de lună şi a felului în care această eclipsă este răstălmăcită şi înțeleasă de către membri tribului – încearcă să cuprindă, simultan, un mănunchi de simboluri şi metafore, fiind deopotrivă, poate, mărturia unei nesfârşite păreri de rău, a unei inutile deznădejdii față de tot ceea ce civilizația europeană a distrus, a aneantizat, înainte să cunoască sau, mai ales, să poată spera să înțeleagă:

„Între timp, luna dispărea sub valuri succesive şi tot mai dese de întuneric. Straturile dense de umbră se aşezau unele peste altele, verticale, venind tot mai repede din aceeaşi direcție şi cuprinzând toată suprafața lunii. [...]. Sunt sigur că întunericul acela pătrundea în ei, ca şi în mine, atât de adânc încât nu le mai rămânea, nici pe dinăuntru, vreo urmă din luminița pe care o vedeau uneori strălucind [...]. Vedeam, în sfârşit, culoarea adevărată a locului nostru, curățată de diversitatea înşelătoare [...]." (p. 166)

Întunericului în care se cufundă lumea tribului, reîntorcându-se în apele întunecate ale indeterminatului, nu i se poate răspunde decât prin apelul la celălalt; la absolutul celuilalt, la exterioritatea lui irevocabilă şi inaccesibilă, şi care tocmai în virtutea acestor lucruri este în măsură să fie martor, putând fi purtător al unei lumi. Luminița „pe care o vedeau uneori strălucind" vine tocmai de la „prizonierii" cărora tribul avea grijă să le imprime, înainte de a îi elibera, amprenta propriei lor existențe, a realității lor, care devenea astfel încă mai veridică. În urma acestui gând survine, nerostită însă pretutindeni presimțită, o întrebare căreia nu i se poate găsi răspuns: Nu a pierdut oare civilizația europeană suprema posibilitate de a se înțelege pe sine printr-un apel la un celălalt absolut – în care ar fi putut să se privească cumva „din exterior" – deodată cu exterminarea furibundă a tuturor culturilor întâlnite?

Fără să încerce alcătuirea unui răspuns, povestirea lui Saer are curajul punerii acestei tulburătoare întrebări. Iar întrebarea pune în joc mai mult decât ar putea pune răspunsul.

Negoțul cu Biblia (IV)

Un mormânt... probabilistic

Cristian Curte

23 martie 1980. Dealurile Talpiotului. O zonă din Ierusalim aflată într-o puternică dezvoltare. Buldozerele sapă continuu şi pentru că aici, în primul secol creştin locuitorii oraşului îşi aveau mormintele, foarte des se întâmplă ca excavatoarele să scoată la iveală vechi osuare. Regula cere ca în acest caz lucrările să se oprească, până când arheologii de la Autoritatea Israeliană a Antichităților cartografiază mormântul şi fac o scurtă investigație ştiințifică. La fel s-a întâmplat şi în acel martie 1980, când excavațiile au dezgropat situl care ulterior avea să poarte marca 80/500-509. La fața locului au sosit Yosef Gat, inspector, Amos Kloner, doctorand şi Shimon Gibson, studentul care a primit însărcinarea de a desena zona. Mormântul, descris ca apaținând unei familii cu stare, avea chiar la intrare un simbol descris ca un V întors înscris într-un cerc. S-au făcut tot felul de speculații legate de acest semn. Fie că era o ghirlandă neterminată, cu un semn în interior, fie că reprezenta un simbol sculptat ulterior, cert e că nu există nici până astăzi un consens între savanți cu privire la semnificația sa. Surprizele nu se vor opri aici. În antecamera mormântului se aflau trei cranii înscrise într-un triunghi, lucru atipic pentru astfel de situri. La fel ca şi semnul sculptat deasupra intrării, prezența lor nu a fost explicată. Dar ceea ce va face mormântul celebru nu sunt aceste mistere arheologice ci osuarele din interior. Mici sicrie din calcar, acestea erau folosite în acele timpuri pentru a reînhuma osemintele celor decedați după ce trupurile acestora putrezeau. Uneori decorate, alteori nu, unele purtând inscripții (aproximativ 20% dintre ele) altele fiind simple cutii sculptate în calcar fără nici un însemn, osuarele nu erau destinate oricui. Doar o familie cu stare îşi permitea să lase trupurile membrilor ei să se descompună pentru ca abia apoi să le colecteze oasele pe care să le reînhumeze în osuare depuse în morminte generoase, adevărate cavouri antice. Situl 80/500-509 era un astfel de mormânt. Cu o anticameră de care am pomenit, în care au fost descoperite craniile, situl se continua cu încăperea principală în care şase nişe funerare dispuse radiar spre exterior adăposteau zece osuare. Trei dintre osuare erau frumos decorate, iar şase erau şi inscripționate. Două purtau şi decorațiuni şi inscripții. Redau mai jos inscripțiile şi numărul pe care fiecare osuar l-a primit atunci când a fost inventariat de către arheologii de la Autoritatea Israeliană a Antichităților:

- 80/500 foarte frumos decorat, inscripționat : „Mariamne", cu caractere greceşti, urmată de un simbol, grecesc şi el, folosit pentru a prescurta sintagma – „cunoscută drept". Inscripția se încheie cu „Mara" şi s-ar putea traduce în întregime prin: „Mariamne, cunoscută drept Mara (Învățătoarea, sau Doamna)."

- 80/501 frumos decorat, „Yehuda bar Yesua" , adică "Iehuda fiul lui Iisus"

- 80/502 „Matei"

- 80/503 un osuar foarte simplu, inscripționat : „Yeshua ben Iosif", adică „Iisus fiul lui Iosif"; inscripția e superficială, zgâriată neglijent în calcar, spre deosebire de cea a Mariei, sau a lui Matei, sau a Mariamnei, care sunt clar gravate în piatră, cu o grafie frumoasă. În plus ea se distinge greu printre alte zgârieturi.

- 80/504 „Yose", care este o prescurtare de la Iosif.

- 80/505 „Maria", nume latin dar gravat cu caractere ebraice.

- 80/506 inscripție indescifrabilă care purta doar un simbol în formă de cruce.[1]

Pentru oricine a citit cărțile Noului Testament această listă are darul de a şoca. Arheologii

[1] Pentru detalii legate de inscripții vezi Simcha Jacobovici,Charles Pelegrino *Mormantul lui Iisus şi al familiei sale*, Editura Paralela 45,Bucureşti 2007, pg. 38-42.

care se prezentaseră la mormânt nu s-au entuziasmat. Dacă pentru un creştin această înşiruire este cu totul specială, pentru că evocă figurile sacre ale Scripturii, ceea ce o face unică, pentru un arheolog care explora des astfel de situri, ele erau doar înşiruiri obişnuite ale unor nume foarte frecvente în epocă. Ca atare era foarte probabil ca astfel de combinaţii să apară, fără vreo legătură directă cu familia lui Iisus. Aşa stând lucrurile, situl a fost închis, şi după ce arheologii au luat osuarele, el a fost încapsulat într-un cocon de oţel şi beton şi acoperit cu pământ. Unul dintre osuare, 80/509, avea să dispară înainte de a fi fotografiat, dar nu înainte de a fi înscris în catalog. Împreună cu mormântul el va juca un rol important în viitor.

Re-„descoperirea“ mormântului

Anii au trecut şi nimeni dintre arheologii implicaţi în proiect nu a considerat că trebuie să facă mai mult în legătură cu mormântul. Amos Kloner a publicat în numărul 29/1996 al revistei „Atiqot“, date despre mormânt însoţite de comentariile sale şi de hărţile lui Shimon Gibson. În acelaşi an în cadrul unui film produs de BBC au fost filmate osuarele de la Autoritatea Israeliană pentru Antichităţi. Filmul prezenta şi osuarul „Iisus” fapt care ar fi putut crea senzaţie, dar după ce producătorii au fost duşi la osuarul respectiv, şi l-au filmat, câţiva arheologi s-au oferit să dea explicaţii. Printre ei s-a numărat şi Amos Kloner, cel care investigase de fapt mormântul, şi care a negat orice legătură pe care acest sit ar fi putut-o avea cu personajul istoric Iisus, cel venerat de către creştini. „Nu sunt altceva decât nume obişnuite”, avea să declare el atunci.[2]

Osuarele vor continua însă să atragă atenţia. În anul 2003, Simcha Jacobovici, jurnalist, realizator de documentare, câştigător al unui premiu Emmy, lucra la o producţie care investiga descoperirea unui osuar care să fi aparţinut lui Iacov, fratele lui Iisus. Inscripţionat: „Yacov, bar Yosef, achui d'Yesua”, în traducere „Yacov, fiul lui Yosef, fratele lui Yesua”, acesta are o istorie zbuciumată.

Descoperit în acelaşi an cu mormântul cu cele zece osuare, a fost cumpărat de pe piaţa neagră a antichităţilor de Oded Golan. Fără să intrăm în amănunte trebuie să precizăm faptul că inscripţia în sine a fost foarte controversată. După unii specialişti ea este autentică, dar cea de a doua parte a ei stă sub semnul întrebării. Anumite expertize au declarat-o falsă, fabricată de Oded Golan pentru a creşte valoarea osuarului. E cert că nimeni nu ar preţui prea mult un mic sicriu de calcar, care de altminteri poate fi cumpărat la Ierusalim pentru aproape 2000 de dolari, care poartă inscripţia: „Yacov, fiul lui Iosif”. La fel de sigur e însă faptul că, odată adăugat, „fratele lui Iisus”, osuarul devine un caz celebru. Despre acest caz se ocupa Simcha Jacobivici atunci când a fost introdus în depozitul Autorităţii Israeliene pentru Antichităţi. Întâlnindu-l pe Kloner, acesta i-a spus că inscripţia pe care o cercetează nu are nimic deosebit în sine, la fel cum nu are nici, cea „Iisus fiul lui Iosif”. În acel moment Simcha a cerut să vadă osuarul 80/503, de care nu ştia nimic, şi din clipa în care a a putut să citească cu ochii săi inscripţia s-a gândit la un documentar pe această temă, cu toate că i s-a spus că există o

[2] Ibidem, pg 48.

probabilitate destul de mare de a întâlni numele de Iisus pe un osuar. Prima dată acest lucru s-a întâmplat în anul 1926, şi a stârnit la acea vreme destulă vâlvă. După care au mai fost încă cinci astfel de descoperiri cu inscripţii care să conţină numele lui Iisus. Ceea ce nu l-a descurajat pe Simcha. A făcut cercetări pentru a descoperi locul mormântului descoperit de buldozere în 1980. A reuşit acest lucru şi după ce a dezgropat vechiul sit în septembrie 2005 şi l-a filmat, a pornit o amplă campanie de documentare pentru a verifica ipoteza conform căreia el reprezenta realmente mormântul familiei lui Iisus. Afirmaţiile lui Kloner nu au contat prea mult, şi nici faptul că din 10 osuare, dintre care 3 erau foarte frumos decorate, cel al lui Iisus era simplu, cioplit grosolan. Pe lângă acest fapt, cine ar fi zgâriat literalmente numele întemeietorului religiei sale, fără să îi acorde cinstea cuvenită, decorând în schimb osuarul fiului acestuia, şi gravând foarte atent numele altor membri ai familiei? Deşi acest argument nu e ştiinţific, el poate să se constituie într-un semn de întrebare. Semn pe care poate că Simcha Jacobovici nu şi l-a pus, preferând să argumenteze contrariul. Drept soluţii pentru a-şi sprijini demersul nu avea la îndemână decât:

Calcule probabilistice

Mormântul 80/500-509 nu are nici o dovadă arheologică a faptului că aici se află îngropat întemeietorul religiei creştine. Cu excepţia unor nume şi a unei datări care îl situează într-adevăr la începutul primului secol creştin, până în anul 70 când, după distrugerea Ierusalimului, obiceiul înmormântării în osuare nu s-a mai practicat, situl respectiv nu conţine o dovadă fizică a legăturii cu familia lui Iisus. În plus sunt câteva amănunte care dovedesc contrariul. Fecioara Maria şi Iosif nu au locuit în Ierusalim şi nici nu au fost o familie înstărită. De aceea e greu de explicat cum ar fi posedat un mormânt lângă această cetate şi cum de au practicat un obicei care era destinat numai familiilor cu stare. Cei săraci nu îşi permiteau să lase trupurile în descompunere pentru ca apoi să reînhumeze osemintele în osuare. Ei erau îngropaţi departe de Ierusalim, direct în pământ, sau lângă cetate în mici gropi permanente săpate în roca calcaroasă pe care oraşul era clădit. Aşadar, Simcha Jacobovici nu putea aduce drept argument nici o dovadă arheologică. Singura posibilitate era demonstrarea faptului că numele în sine, înşiruirea lor mai exact, probau faptul că Iisus odihneşte acolo.

„M-am gândit că totul se va reduce la probabilităţi. După ce povestea va fi dezvăluită, după iminentele hohote de râs, după rescrierea istoriei şi retractări de poziţii, adevărurile despre mormântul de la Talpiot vor rămâne în picioare. Pur şi simplu erau prea clare. Iar apoi se va reduce iar totul la probabilităţi; *Ce şanse sunt* va întreba lumea, ca mormintele de la Talpiot să aparţină cu adevărat lui Iisus din Nazaret şi nu altui Iisus?”[3] afirmă Simcha. Pentru a demonstra realitatea acestei afirmaţii a avut la dispoziţie bugetele Discovery USA, Vision Tv din Canada şi Canalul 4 din Marea Britanie. După cum afirmă James Cameron, documentarul despre mormântul lui Iisus a avut la dispoziţie un buget „care depăşea cu mult posibilităţile unor arheologi”.[4] Şi asta pentru a reduce totul, după cum Simcha însuşi afirma, la un calcul probabilistic. Cum funcţionează acesta: „Potrivit unor istorici precum L.Y. Rahmani, Tal Ilan şi Rachael Hachlili, Iisus şi Iosif erau nume foarte comune în Ierusalimul secolului I. De exemplu, printre 233 de osuare catalogate la Autoritatea Israeliană pentru Antichităţi, numele lui Iosif apărea pe 14% dintre ele, iar Iisus într-un procent de 9%. Se estimează că în timpul tradiţiei osuarelor din Ierusalim, populaţia masculină nu depăşea cel mult, 80 de mii de suflete. Dintre aceştia probabil 7200 se numeau Iisus, iar 11200 se numeau Iosif. Înmulţind între ele procentele (0,09x0,14x80000) obţinem numărul de 1008, care îi reprezintă pe aceia care se numeau Iisus şi aveau un tată pe nume Iosif în veacul în care se practica tradiţia osuarelor.”[5] Continuând cu acest calcul probabilistic, fiecare nume este

[3] Ibidem, pg. 116
[4] Ibidem, pg. 13.
[5] Ibidem, pg. 117

luat în considerare şi adaugat pentru a obține o probabilitate cât mai mare în favoarea ipotezei că mormântul este al lui Iisus. Autorul cărții şi al documentarului, Simcha Jacobovici, depune eforturi serioase pentru a acredita ideea că Iisus a avut un fiu ale cărui oseminte se află în osuarul 80/503. Acest fiu ar fi fost tânărul de care aminteşte Evanghelia după Ioan, tânăr pe care Iisus îl iubea. Unele argumente aduse în sprijinul acestei ipoteze pot fi cu greu socotite serioase. Bunăoară, atunci când evangheliştii narează momentul prinderii Mântuitorului, Marcu afirmă că, după ce ucenicii au fugit, „un tânăr mergea după El, înfăşurat într-o pânzătură pe trupul gol, şi au pus mâna pe el. El însă smulgându-se din pânzătură, a fugit gol." Marcu (14-51,52). Simcha ne explică: „Oare Marcu ne vorbeşte de un bărbat adult? Evident că nu. În cercurile evreieşti din secolul I, bărbații în toată firea nu umblau goi, doar cu o cămaşă subțire de in, însă acest lucru era posibil în cazul unui băiat de 10 sau 13 ani. De ce ne oferă Marcu acest detaliu ciudat (al faptului că tânărul fuge gol n.n.)? În mod evident implică o figură importantă. Atunci de ce nu ni se precizează numele lui? În mod clar, în text este ascuns indiciul că Iisus a avut un fiu."[6] Toată această argumentație puerilă, din care aici am citat doar o parte, pentru că ea ne poartă şi prin evangheliile gnostice, are un singur scop. Acela de a ascunde faptul că osuarul cu inscripția: „Yehuda bar Yesua" , "Iehuda fiul lui Iisus" scade serios probabilitatea ca mormântul să fie al lui Iisus. Dimpotrivă, o creşte de vreme ce Iisus chiar a avut un fiu! Dacă pentru celelalte nume evangheliile canonice sunt surse de primă importanță, pentru că de acolo provin, în cazul fiului lui Iisus ele trebuie reinterpretate, forțate astfel încât să se încadreze în traseul argumentației. Când argumentele nu sunt suficiente, Simcha Jacobovici exclude pur simplu numele din calcul, preferând o evaluare pe care el o califică drept prudentă. Cu nici unul dintre ele, cum este cazul fiului lui Iisus, el nu introduce date negative în calculul probabilistic. Dovezile fie se potrivesc, fie sunt înlăturate, cu argumentul că oricum ele nu invalidează demonstrația, iar dacă sunt scoase

[6] Ibidem, pg. 288

din calcul ele micşorează probabilitatea ca Iisus să fi fost înmormântat la Talpiot.

În final, după un periplu prin istoria creştinismului primar şi prin evangheliile canonice sau nu, autorul propune o cifră finală: 1 la 600. Cu alte cuvinte nu există decât o probabilitate de 1 la 600 ca acest mormânt sa NU fie al lui Iisus. Aceasta este cifra cea mai sceptică, la care s-a ajuns prin excluderea din calcul a oricărei dovezi insuficient argumentate (precum cea a fiului Iehuda), fără ca aceste contra-dovezi să fie luate în calcul în sens negativ! Ele pur şi simplu nu au contat, ca şi cum nu ar fi fost descoperite. Pe lângă această cifră „prudentă", Simcha Jacobovici, lansează în interiorul volumului „Mormântul lui Iisus" şi probabilitatea de 1 la 2,5 milioane. Cifră care ar convinge orice om de bine. „Clement", autorul alege însă varianta cea mai sceptică. Considerând că ea este inatacabilă. Nimic mai fals.

Am adus mai sus argumentul osuarului lui Yehuda, care nu putea să fie fiul lui Iisus, conform evangheliilor canonice. Arheologii au adus însă şi altele. Stephen Pfann, preşedintele Universităţii Ierusalim din Ţara Sfântă şi expert în limbi semitice, a declarat „Nu cred că scrie (pe osuar n.n) Yehoshua. Cred ca e Hanun, sau ceva asemănător. (...) Numele disponibile în primul secol în această ţară erau foarte puţine."[7] El a mai afirmat că inscripţii cu Iisus, fiul lui Iosif, au mai fost găsite şi în alte morminte. Amos Kloner, implicat direct în descoperirea şi investigarea mormântului a declarat: „Filmul (documentar realizat de Simcha Jacobovici n.n.) nu este serios. Ei spun că au descoperit lucruri noi. Dar nu au descoperit nimic. Totul fusese publicat dinainte. Şi nu există nici o bază pe care să construieşti o istorie sau să identifici această familie cu cea a lui Iisus. Iosif, Maria şi fiul lor Iisus, au fost o familie săracă din Nazaret. Nu există nici o dovadă că ei ar fi locuit măcar în Ierusalim."[8] Cu alt prilej arheologul a adăugat: „Nu vor decât să scoată bani din asta!"[9] Un alt specialist, Joe Zias, curatorul pentru antropologie şi arheologie al Muzeului Rockefeller din Ierusalim între anii 1972-1997, afirma despre Simcha Jacobovici: „Nu are nici o credibilitate. Face comerț cu lucruri sfinte... L-a adus pe acest tip, Cameron, care a făcut Titanicul sau ceva asemănător – ce ştie acest tip despre arheologie? Eu sunt arheolog, dar dacă ar trebui să scriu despre operațiile pe creier ați spune: *Cine este acest tip*? Oamenii vor semne şi minuni. Proiecte ca acesta fac de ruşine profesia de arheolog." [10]

E greu de adăugat ceva la toate aceste critici virulente din partea unor specialişti. Pentru a demonta pas cu pas fiecare aserțiune a lui Simcha Jacobovici ar trebui să construieşti o argumentație pe acelaşi calapod. Să îi convingi adică pe cititori că există o probabilitate foarte mică, sau nu există niciuna, ca mormântul 80/500-509 de la Talpiot să fie al familiei lui Iisus din Nazareth. Dar merită oare efortul? Este un astfel de procedeu ştiințific? O ştiință exactă precum arheologia nu lucrează cu probabilități atunci când validează o teorie. Ea lucrează cu artefacte şi documente concrete. Atunci când ele nu sunt suficiente pentru a demonstra un lucru nu se fac speculații probabilistice. Locul gol este lăsat ... gol. Spre deosebire de probitatea unor arheologi precum Amos Kloner, care au analizat situl de la Talpiot fără a se hazarda în ipoteze fanteziste, Simcha Jacobovici s-a dovedit un negustor abil care a făcut ceea ce ştia mai bine: a creat şi vândut un subiect de presă. Închei prin a cita întâlnirea pe care el a avut-o cu reprezentanții canalelor care plătiseră "redescoperirea" mormântului:

"În prima săptămână din decembrie 2006 am rulat filmul meu *Mormântul* pentru un grup de producători executivi ce reprezentau Dicovery Channel în Statele Unite şi Vision Television în Canada, două dintre cele trei societăți de televiziune care au sponsorizat filmul, cea de a treia fiind C4 din Marea Britanie. La finalul filmului se lăsase o tăcere uimită în camera de montaj. Pentru a sparge gheața, cineva spus:

[7] http://news.nationalgeographic.com/news/2007/02/070228-jesus-tomb.html
[8] Ibidem
[9] http://209.85.135.104/search?q=cache:qIkGMF5cWpwJ:www.msnbc.msn.com/id/17345429/+Jesus+tomb&hl=ro&ct=clnk&cd=2&gl=ro
[10] http://209.85.135.104/search?q=cache:ijsytMKV47sJ:www.msnbc.msn.com/id/17328478/site/newsweek/+Jesus+tomb&hl=ro&ct=clnk&cd=1&gl=ro

-Să vedem care e fraza de prezentare a acestui film? *Oasele lui Iisus descoperite!* Sau ce ziceți de *Testele ADN dovedesc că Iisus şi Maria au fost soț şi soție*? Sau: *Întreaga familie sfântă găsită*! Sau ar trebui să zicem pur şi simplu: *Au avut un copil*! Se stârnise un râs agitat în cameră, după care producătorii executivi au început să discute între ei: Cât de aproape de Paşte să difuzăm filmul? Cât timp ar trebui să ruleze? Şi fraza mea preferată: Ar trebui să adoptăm un ton sceptic pe întreaga durată a filmului! În timp ce discuția a deviat către numărul de pauze publicitare, numărul uriaş de telespectatori şi viteza incredibilă cu care avea să crească reputația noastră, eu m-am întors cu gândul la poveste.

După toate eforturile noastre, în ce s-a transformat munca noastră de detectivi?"[11]

No comment...

În loc de încheiere

Ce au în comun un roman de ficțiune, o evanghelie gnostică redescoperită şi un mormânt de lângă Ierusalim? În mod direct nimic. În subsidiar ele sunt deopotrivă rodul unor campanii mediatice şi al exploatării tendențioase a ştiinței. Scopul lor este, printre altele, şi acela de a face bani. Dacă în cazul lui Dan Brown e evident de ce, pentru că până la urmă orice scriitor se bucură dacă e cumpărat, în cazul *Evangheliei după Iuda* şi a mormântului lui Iisus avem de a face cu subiecte de presă cărora canalele de televiziune le-au intuit potențialul finaciar. Au investit de acea sume de bani uriaşe pentru cercetarea subiecteleor, sume care au presat asupra demersului jurnalistic. Oare ar fi putut Simcha Jacobovici să dea înapoi şi să spună societăților de televiziune: am greşit, mormântul este un fals?! Asta după ce ar fi cheltuit bugetele oferite generos? Mă tem că nu. Aici este punctul nevralgic al problemei. Pentru că avem de a face cu un demers, pe alocuri ştiințific, cum e cazul colectivului de traducători şi comentatori eminenți ai „Evangheliei după Iuda", demers care este instituit de trusturi media. Acestea nu alocă însă fonduri pentru a contribui la progresul ştiințific al umanității. Ele oferă bani pentru a putea realiza apoi o recuperare a investiției şi profit. Cât de pregătit este un astfel de trust să piardă bani doar de dragul adevărului? Mai ales când acest adevăr nu are coordonate politice ci pur religioase. Dar cui îi pasă astăzi de ofensa adusă creştinilor?

Dincolo de toate controversele, fenomenul se instituie într-o provocare pentru teologie. Nu numai pentru că ideile sale nasc dezbateri în care sunt implicați specialişti în teologie, ci şi pentru că ridică anumite probleme care surprind trans-

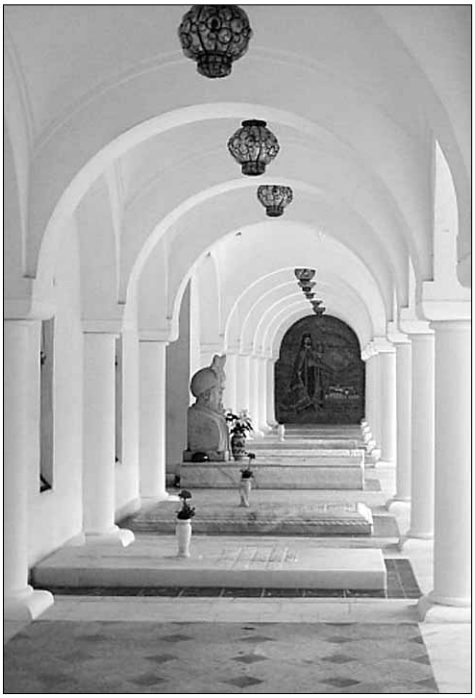

mutările petrecute la nivelul mentalităților religioase contemporane.

În primul rând, succesul subiectelor demonstrează apetența publicului pentru sfera religioasă. Este interesant însă şi faptul că sunt receptate acele subiecte care au o poleială de adevăr ştiințific. Se constată în general o tendință de a dogmatiza rezultatul descoperirii ştiințifice.

Ideile lui Dan Brown sunt bune pentru că sunt "reale", "demonstrate ştiințific". "Evanghelia lui Iuda" prezintă o versiune plauzibilă asupra Răstignirii pentru că oamenii de ştiință au "demonstrat" autenticitatea ei, mormântul lui Iisus

[11] Simcha Jacobovici, Charles Pellegrino, op. cit. pg. 270

este la Talpiot pentru ca investigația lui Simcha e „științifică". În felul acesta, credința generală se transformă într-o scientolatrie, în care locul altarului este luat de discursul pseudoștiințific sau, în cazul cel mai fericit, de literatura de popularizare a științei. Pentru majoritatea locuitorilor planetei, ceea ce este "demonstrat științific" capătă statut de cunoaștere absolută, imuabilă, aidoma cunoașterii transcendente. Știința este religie.

De cealaltă parte, discursul religios devine discurs "științific". Apar biserici precum cea Scientologică din SUA care utilizează un astfel de discurs. Ce poate face teologia în fața acestor reacții? Poate că este chemată să-și analizeze critic propriul discurs științific pentru că, dacă în științele exacte, și din ce în ce mai mult, și în cele umaniste,[12] epistemologia este receptată drept reflexul critic al propriului discurs, de ce nu s-ar întâmpla acest lucru și în teologie? Cu atât mai mult cu cât, cu aproape jumătate de secol în urmă, Thomas Kuhn remarca faptul că teologia este singura disciplină care își însușește și își apără paradigmele asemenea comunităților oamenilor de știință.[13] Dar dacă discursul științific este permanent interpretat de către epistemologi, asupra lui concentrându-și atenția cei care nu sunt parte directă a procesului cercetării, teologia nu beneficiază de șansa unei atenții venite din exterior. În lipsa acesteia viziunea teologilor a rămas închistată într-o veche concepție, potrivit căreia cercetarea științifică duce la un progres al cunoașterii ale cărei rezultate se acumulează și determină o apropiere din ce în ce mai mare de adevăr. Punctul acesta de vedere asociat unor minți obișnuite să vehiculeze credințe mai degrabă decât ipoteze poate duce la o dogmatizare accentuată a descoperirilor. Și atunci teologul crede în ceea ce descoperă. În acest punct el îl ajunge pe omul de știință și îl depășește. O astfel de atitudine face obiectul criticii lui Thomas Kuhn. Și ar fi poate necesar ca teologia să-și reconsidere viziunea asupra proprilor descoperiri științifice înainte de a le angaja eclezial și de a le da statutul unor trepte care, de data aceasta, vor pretinde că duc către un adevăr imuabil, transcendent. Ar fi interesant de menționat faptul că parte din ideile pe care Dan Brown le cuprinde în "Codul lui Da Vinci" pot fi regăsite într-o anumită direcție a teologiei protestante. Un alt amănunt interesant este legat de Elaine Pagels, autoarea cărții "The Gnostic Gospels", care, dintr-o creștină evanghelică, a ajuns enoriașă a Bisericii Odihnei Cereşti (confesiune având o ierarhie feminină), după ce cochetase cu o biserică gnostică din Palo Alto, California. Și-au pus amprenta cercetările ei legate de evangheliile gnostice asupra credinței religioase într-o așa măsură încât să i-o schimbe? Există o zonă în care teologul amestecă demersul științific (pe care îl creditează în termenii unui progres real în cunoașterea adevărului) cu descoperirea lui Dumnezeu?

Astfel de întrebări s-ar cuveni așezate în lumina tezaurului Tradiției fără a neglija un dialog cu epistemologia modernă. Cel puțin ea are șansa unei viziuni mai puțin "politicoase", dar mai obiective asupra unui demers științific derulat într-o matcă religioasă.

[12] Pentru aplicabilitatea teoriei lui Thomas Kuhn în situația disciplinelor umaniste vezi și studiul lui Ioan Petru Culianu, *Avers și revers în istorie. Câteva reflecții cvasi-epistemologice*, în Ioan Petru Culianu, *"Jocurile minții"*, Ed. cit., pg. 147-169.

[13] Thomas S. Kuhn, *"Structura revoluțiilor științifice"*, Editura Humanitas, București, 1999, pg. 242.

Ion Halmaghi a urcat la cer

Mihai Posada

Noi am învățat şi nu uităm că moartea este numai poarta ce trebuie trecută pentru ca omul, făptura dăruită cu chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, să poată învia. Iar credința aceasta a tuturor creştinilor este înscrisă în codul genetic al „României profunde".

În dimineața zilei de 16 februarie 2009, a fost să treacă prin această poartă, din „România profundă" de jos în „România eternă" de sus, românul exemplar şi omul de cultură Ion Halmaghi („Nenea Geani", pentru cei mai apropiați), un adevărat patriarh al iubirii de neam, care împlinise nu demult vârsta de 90 de ani.

John/Ion Halmaghi s-a născut pe 20 decembrie 1918, în Statele Unite ale Americii (Alliance, Ohio), unde emigraseră părinții săi, ardeleni din Țara Făgăraşului, din Scorei. A revenit cu ei în satul părintesc la vârsta de 6 ani şi jumătate. Aici a căpătat primele noțiuni de cultură românească autentică şi a cunoscut valorile satului românesc, pe care nu le-a mai pierdut niciodată. Rămas de timpuriu orfan de tată, va absolvi şcoala primară şi Liceul „Gh. Lazăr" la Sibiu, apoi Facultatea de Filosofie din Bucureşti. Activând în echipele studențeşti de sociologie inițiate de profesorul Dimitrie Gusti şi conduse prin anii 1938-1939 de Traian Herseni, în grupa Ştefaniei Cristescu, în Țara Făgăraşului, a strâns date despre valorile culturii tradiționale, despre obiceiurile şi mai ales despre graiul poporului din zona etnolingvistică a copilăriei sale.

Născut o dată cu România Mare, Ion Halmaghi va îndura, pentru libertatea şi demnitatea neamului său, pentru curajul de a se manifesta ca român şi creştin, 15 ani de temniță grea sub comunişti, la Jilava şi la Aiud (1949-1964). Făcuse parte din organizația Frăților de Cruce, iar prin intermediul lui Viorel Tănase luase apoi legătura,

la Sibiu, cu Nicolae Petraşcu, secretarul general al Mişcării Legionare. Mai târziu, în exil, avea să devină un apropiat al comandantului legionar Horia Sima.

În 1965, după eliberarea din închisoarea politică, a emigrat în America (al cărei cetățean era prin naştere), după un an reuşind să îşi aducă peste Ocean şi soția, pe doamna Aneta Nectara Lanivski, născută în Cernăuți, în familia preotului ortodox Zuca. A devenit, după absolvirea la Pittsburgh a unui curs universitar de *Master of Library Science*, bibliograful Secției de Umanistică a Universității din Pittsburgh, Pennsylvania, şi a funcționat în paralel acolo ca profesor universitar, predând cursuri de limba română, de filosofie, de cultură şi civilizație românească, de unde s-a pensionat. A fost cu precădere mesagerul de înaltă ținută intelectuală al tradițiilor şi valorilor româneşti printre studenții din Statele Unite, dar şi printre ceilalți americani sau diverşi occidentali cu care a intrat în contact pe teritoriul Lumii Noi, mai bine de treizeci de ani din viață.

A făcut parte din grupul fondator al Institutul de Cercetări Româno-American (American-Romanian Institute for Research Inc.) de pe lângă Universitatea din Pittsburgh, ocupând şi funcția de director al acestuia, iar din 1975 a fost director-fondator al prestigioasei publicații a

institutului, *Romanian Sources (Izvoare româneşti)*; a fost, încă din 1965, redactor al ziarului *Unirea* – oficios al Episcopiei Greco-Catolice; a fost cronicar politic la ziarul *Cuvântul Românesc* din Canada, editat de George Bălaşu, unde semna cu pseudonimul Ion Boieru la rubrica „Cronica vremii", pe care a onorat-o vreme de şapte ani; a colaborat la revista *America* – organ oficial al „Uniunii şi Ligii" – şi la alte publicaţii ale exilului românesc; a condus revista *Drum*, împreună cu Nicolae Petra, după decesul lui Vasile Posteucă, din 1972. A participat cu regularitate la „Săptămânile Câmpului Românesc" de la Hamilton (Ontario, Canada) şi a fost unul din iniţiatorii ROMFEST – manifestare bienală a exilului românesc, unde vocea lui Ion Halmaghi a răsunat întotdeauna ferm împotriva comuniştilor şi a acoliţilor acestora din lumea liberă.

A revenit în ţară, la Sibiu, în 1997, publicând următoarele volume: Ion Boieru, *Criza politică contemporană şi exilul românesc. Articole publicate sub titlul „Cronica vremii" în ziarul „Cuvântul Românesc", Hamilton, Canada, 1976-1982. Volumul I,* Criterion Publishing, f. l., f. a, 300 pagini; Ion Boieru, *Cronica vremii: 1976-1982. Volumul I*, ediţia a doua a precedentului volum, prefaţată de Mircea Nicolau, Editura Scara, Colecţia "Memoria prezentului", Bucureşti, 2005, 296 pagini; Ion Halmaghi, *Memoriile viitorului. Adunate din perspectiva celor 15 ani de închisoare şi de luptă politică anticomunistă în perioada de libertate*, Editura Mesagerul de Făgăraş, 2007, 222 pagini. Câteva dialoguri întreţinute de Ion Halmaghi cu Mihai Posada au apărut în revistele *Viaţa Românească* din Bucureşti (2005), sau *Origini/Romanian Roots* din Norcross, GA, USA. O carte – dintr-o posibilă serie de monografii în dialog – anunţată de Mihai Posada şi intitulată *Cu Ion Halmaghi, prin istoria asumată*, din care au apărut dialogurile pomenite mai sus, se află în curs de editare.

După pensionare, Ion Halmaghi a revenit în România şi din dorinţa de a-şi trăi ultimii ani în locurile pe unde a copilărit, între ai săi, pe care atât de mult i-a iubit, cu suflet curat şi inimă caldă, până la moarte. Nepoata de soră, Paula Sănmărghiţan, îşi amintea o vorbă memorabilă a unchiului său: *„De toate relele lumii poţi trece, cu o infinită bunătate"*.

A decedat la vârsta de 90 de ani, în casa părintească, unde şi-a trăit ultimii ani alături de nepoţii Paula şi Ioan Sănmărghiţan, Mihai şi Sabina Dragotă, care l-au iubit şi l-au ocrotit creştineşte. E casa unde îşi amintea că s-a reîntors din închisoare şi, la vreme de noapte, mama lui – Susana – nu l-a mai recunoscut din prima clipă...

Ca dovadă a credinţei în Dumnezeu care i-a călăuzit paşii întreaga viaţă, să ascultăm un îndemn din discursul emblematic al lui Ion Halmaghi:

Ne-am înfruptat destul din bunurile lumii, din libertăţile amăgitoare ale vieţii sociale, din bucuriile mărunte ale materiei. Ne-am răsfăţat destul în amăgirile noastre, pe care ni le-a oferit din plin istoria contemporană. Ne-am risipit şi destrămat în cursul anilor, fără leac şi fără limită.

Să revenim la noi înşine. La tot ce este mai rodnic, mai adânc, mai semnificativ în viaţa noastră; la plenitudinea vieţii pe care ne-o oferă spiritul. De aceea a venit Iisus pe pământ, să ne aducă prin Logos calea cea adevărată a vieţii noastre, calea Spiritului.

Pe această cale s-a format poporul român în istorie, pe această cale a supravieţuit şi pe această cale a creat cultura sa originală. Tot pe această cale va supravieţui şi îşi va câştiga deplin libertatea sa.

Pentru a ajuta poporul român să-şi câştige libertatea sa istorică, în eforturile noastre de aici, din lumea liberă, întâi de toate avem nevoie noi înşine să ajungem la libertatea spirituală a vieţii noastre, care singură este izvor de forţă, energie, voinţă, unitate şi adevăr.

Această libertate spirituală o găsim în viaţa noastră interioară, în sufletul nostru creştinesc, nu în legile şi constituţiile ţărilor unde trăim. Nu în afară, nu în exterior, ci în profunzimile sufleteşti ale vieţii noastre.

Iisus ne ajută să ne regăsim în interiorul nostru izvoarele cele vii ale spiritului nostru personal şi românesc şi să redevenim ceea ce suntem în realitate, creştini adevăraţi şi români adevăraţi. („Exilul românesc şi Naşterea Domnului", în *Cuvântul Românesc*, Hamilton, decembrie 1976).

„Patriarhul“ Hunedoarei, între îngeri*

„Ce zici că ninge mieii peste seară? Ce zici că ninge mieii peste noi?”... cântecul răsună duios în autoturismul unde nimeni nu scoate o vorbă. La lumina lungă a farurilor, fulgi mari de nea joacă albi şi vioi în noapte. Doar lacrimile cad de-a lungul obrajilor şi sufletele sunt ghemuite de atâta durere nealinată. Vestea că Părintele Ioan Sabău s-a ridicat la cer a frânt inimile a zeci de mii de credincioşi din judeţele Ardealului.

Laura Oană

„Să ningă peste noi cu miei doar astăzi, să ningă inima din noi, noi niciodată nu am fost noroi, o spun şi mieii care ning pe noi”, versurile lui Nichita se împresoară cu lacrimi precum rugăciunile, se împletesc cu lumina candelelor. Atâta iarnă cu cer greu de mult nu a mai văzut judeţul Hunedoara... De câteva ore însă, cerurile s-au deschis şi fulgii albi au năpădit totul în jur. Pare că sufletul părintelui, ridicat la ceruri, a stârnit tot neamul îngeresc, care îşi scutură aripile peste credincioşii îndoliaţi. În poarta bisericii din Bobâlna, un călugăr înalt stă nemişcat, murmurând rugăciuni. „Dumnezeu să-l ierte”, şoptesc oamenii, strecurându-se către lăcaşul sfânt cu braţele încărcate de flori şi coroane pe ale căror eşarfe scrie: „Veţi rămâne mereu în sufletul şi rugăciunile noastre!”. În biserică miroase a tămâie şi busuioc. Sicriul cu trupul părintelui e aşezat în faţa altarului, unde slujesc o mulţime de preoţi şi unde călugări cu pletele şi barba albă cântă alături de mireni, iar corul de voci se adună într-un glas a cărui măreţie te înfioară. Nimeni nu boceşte, nimeni nu-şi frânge mâinile, dar ochii împănaţi de lacrimi calde stau ridicaţi către icoane. Mii de oameni vin cu rândul să-l privegheze pe părintele care le-a fost drept şi înţelept duhovnic peste vreme şi vremuri. Preotul Ioan Sabău va rămâne vestit pentru credinţa sa, care a învins grele regimuri politice, a rupt fiarele temniţelor, a înfricoşat gardienii şi a

* Articol apărut iniţial în săptămînalul hunedorean “Ghimpele”, nr. 26 febr. – 4 mart. 2009

deschis sufletele oamenilor către credința adevărată. Măcinat de boală, rupt de dureri cumplite, pe care nici morfina nu le mai potolea, părintele a găsit întotdeauna putere pentru câteva vorbe înțelepte şi o rugăciune: „ Când nu mai poți răsufla, nu te mai doare nimic. Ce să faci... anii s-or tot adunat şi nu mai pot... 94 de ani. Doamne-ajută!", spunea acum două săptămâni părintele, întins pe patul suferinței. Cu moartea sa, mulți au rămas fără călăuză cerească printre atâtea ispite pământeşti...

Părintele celor mulți

Sunt mulți cei care l-au cunoscut pe părintele Ioan Sabău în genunchi. Cine voia să-l întâlnească şi intra în bisericuța din Folt, îl găsea acolo, aşezat în fața cărților bisericeşti, smerit în fața Domnului, dimineața, în miezul zilei şi seara. Vorbele sale aveau greutatea zicalelor româneşti, sfaturile erau de neprețuit, iar rugăciunile sale sculau oamenii de pe patul de spital ori îi scoteau din comă. Avea părintele Ioan prieteni mari: părintele Dumitru Stăniloaie, Părintele Arsenie Boca, sfântul hunedorenilor, oameni de-ai lui Dumnezeu din ale căror fapte împărtăşea credincioşilor.

„În 1939, mă aflam la Mănăstirea Brâncoveanu, de Izvorul Tămăduirii. Văd şi acum acea scenă când o femeie îşi ducea în brațe copilul handicapat, apropiindu-se de Părintele Arsenie. Părintele, înainte de a o întreba cum o cheamă şi de unde este, i-a zis: «Ei, ce să-ți fac, maică dragă. Ai zămislit acest copil în noaptea de Paşti. Aşa este?». «Aşa», a zis femeia", povestea părintele.

Acum, la căpătâiul său, altor preoți le-a venit rândul să vorbească despre faptele şi credința sa, cum sfinția sa vorbea altă dată de cele ale părintelui Arsenie Boca.

„El reprezintă verticalitatea generației de aur a preoților interbelici, o generație pe care nimic nu a putut să-i schimbe, nici măcar tăvălugul istoriei. Avea capacitatea a fi mereu contemporan, mereu necesar, a ştiut să mobilizeze preoții şi a aprins flacăra credinței pe toată Valea Mureşului. Noi îi spuneam că nu sunt oameni, el zicea că va veni vremea când vom avea destui preoți, că atât se va epuiza lumea în rău, încât undeva se va aprinde ceva, ceva divin va apărea aici", spunea înlăcrimat preotul Gheorghe Gogan din Arad. Părintele Sabău este cel care a înțelenit un obicei în parohiile de pe Valea Mureşului: „În Postul Mare, înfiecare marți şi joi ne adunam toți şi făceam taina Sfântului Maslu, de fiecare dată în alt sat, şi se strângea puhoi de lume. A fost vrerea părintelui Sabău de-acum 30 de ani şi aşa a rămas. Noi o să-i ducem tradiția mai departe", spune preotul Mircea Mihuleț.

Părintele Ioan Sabău şi-a făcut datoria de preot ortodox în fața lumii şi-a lui Dumnezeu, stând mărturie celor ce nu cred că poți trăi în viață şi după cum viețuieşte o față bisericească. Dumnezeu să-l ridice de-a dreapta sa!

„Prea puțin timp"

„În asemenea momente, e greu să te aduni în cuvinte, chiar şi atunci când asta e ceea ce ştii să faci cel mai bine... Într-un cuvânt, despre Părintele Ioan Sabău, aş spune: «Uimitor!», iar în ceva mai multe: «Prea multă tristețe şi prea puțin timp!». A fost uimitor cum a reuşit să treacă, învingător, prin atâtea necazuri în fața cărora noi, cei mai simpli, am fi cedat, cu siguranță... A fost uimitor cum şi-a păstrat verticalitatea, iubirea de oameni şi, cuprinzându-le pe toate, Credința. Ceva dumnezeiesc a avut, cu siguranță, de partea sa părintele Sabău... Ceva ce, aşa cum a ştiut, ne-a transmis fiecăruia dintre cei care ne-am aflat înpreajma sa fie şi preț de numai câteva minute... Ceva ce rămâne... Lumina, puterea, blândețea din întreaga ființă a Părintelui Sabău. Prea multă tristețe, am spus. În tot ceea ce Dumnezeu a vrut să însemne crucea purtată, timp de 94 de ani, de Părintele Ioan Sabău. Cu cele pe care le-am aflat şi cu cele pe care doar sfinția sa le-a ştiut, le-a trăit, le-a pătimit... Prea puțin timp, am spus. Pentru a-i fi alături şi a-i sorbi cuvintele, învățăturile, ruga. Pentru a-i răscumpăra, în vreun fel, toată tristețea, toată durerea prea mult durândă. Pentru a înțelege aşa cum se cuvine sfințenia cu care oameni ca Părintele Ioan Sabău şi-au însemnat paşii printr-o lume ce nu le-a meritat firea. Prea multă tristețe la plecarea sa, prea puțin timp

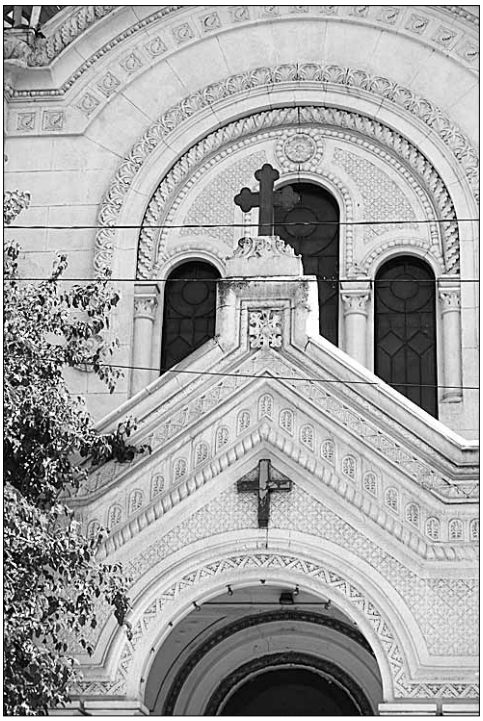

pentru lacrimile noastre în urmă-i! Dumnezeu să-l ierte şi să-l odihnească lângă dreapta Sa!" - Camelia Enăchiță, ziarist.

„Mărturia vie a unui veac zbuciumat"

„L-am cunoscut pe Părintele Ioan în ultimii săi ani de viață. Cred că am avut lângă noi până acum câteva zile mărturia vie a unui veac zbuciumat, un veac de suferință şi mistificare în care pacea, dreptatea şi adevărul par să-şi fi luat rămas bun de la lume. Acest secol alunecos în care lumea, viața, societatea s-au schimbat radical a avut polii săi de statornicie. Nu de încremenire, nicidecum. Părintele Ioan este un astfel de reper. Spunea adesea că el este de pe vremea când fiecare cui se făcea manual. A fost un om cald, bucuros. Cu toate acestea, în unele predici se mărturisea trist. Se simțea responsabil ca preot pentru răul care a înveninat lumea aceasta. Spunea că el este mărturia unui eşec. Este frumos să poți, sau măcar să încerci, să îți asumi chiar şi în parte această realitate. Cum am putea fi însă de acord cu părintele? Unde au greşit oare aceşti preoți – şi nu numai preoți – ai generației sale? Să-i condamnăm oare şi noi, o dată în plus? Pe atunci tineri, au înfundat puşcăriile pentru Hristos. Sunt cutremurătoare mărturiile lor – atât cât a lăsat Dumnezeu să se afle din suferința aceasta. În aceste condiții, cred că trebuie să ne preocupe contabilitatea unui alt eşec. Al generației noastre, de astă-dată... o generație ce pare amputată din perspectiva duhovnicească.

Bătrân şi bolnav, atâta vreme cât l-au ținut puterile, a fost prezent înultimii ani între oamenii săi spre a-i îmbărbăta. L-am ascultat adesea laconferințele LOGOS. La câte un hram, era invitat să spună un cuvânt de folos. În vara lui 2008, a urcat la Mănăstirea Oaşa, de Sfântul Pantelimon. Părintele venea an de an acolo, în inima munților, ducând cu el boala, suferința, pentru a fi totuşi în bucurie cu ai săi. Cred cu tărie că va avea cuvânt cu greutate în fața lui Dumnezeu. Cred că ne va ajuta de acolo, că va fi un bun mijlocitor la Dumnezeu pentru noi. Ne rămâne pilda jertfei sale", profesor Andrei Rosetti, artist plastic.

Omonimia ca depășire a dualității

„În fond, vrei să ridici totul la sinonimie. Spre a putea da, până la urmă, omonimie."
(C. Noica, Jurnal de idei, fr. 63, p. 46)

Paul-Gabriel Sandu

Totul este, pare a spune Noica, să prinzi urma unui sens general, să-ți trăiești viața fiind mereu pe drumul spre tine însuți, într-o nesfârșită cautare, care dacă se desfășoară nu este decât pentru că ceea ce se caută este deja găsit.

„Să vrei să ridici totul la sinonimie" – iată o frază care în primă instantă pare aproape inteligibilă. Însă poate că cel mai bine am putea înțelege asta folosindu-ne de conceptul de sinonimie, așa cum era înțeles de Aristotel. Abia acum îndemnul începe să-și contureze înțelesul. „Să ridici totul la sinonimie" înseamnă să subsumezi fiecare gest, fiecare fapt unui sens, să nu-ți dai determinații goale, rupte de orice general, să nu transformi devenirea în elogiu al „marii Treceri", să nu faci din „carpe diem" imnul propriei existențe.

Trăind în vederea unui general, închiderea care este constitutivă fiecărei ființări umane, fiecărui individual, până la urmă, ia chipul unei deschideri înspre ceva care este „mai adânc decât tine". Deschiderea, deși evident paradoxal, este cea care oferă închiderii însăși un sens. În măsura în care, așadar, deschiderea ca devenire este una orientată, desfășurându-se în orizontul unui sens, ceea ce ești rămâne treptat în urmă, ca ceva ce trebuia depășit. În punctul acesta, se atinge sinonimia; și asta pentru că devenirea, ne fiind „antonimică", este una organizată și „raționalizată".

A doua frază aduce deodată cu paradoxalul ei, împlinirea celei dintâi. Cum trebuie însă gândită aici omonimia? Poate că ceea ce vrea să spună Noica este că singurul mod în care deveniriea poate să nu fie o oarbă devenire este să fie împotriva ei înșeși. Omonimele sunt acele cuvinte care au aceeași formă și sensuri complet opuse. În cazul nostru, această definiție ar trebui transpusă astfel: Ceea ce se păstrează în ridicarea la general, adică în cazul devenirii întru ființă, este forma. Forma este cea a devenirii, iar nu cea a încremenirii statice. Ca și în cazul risipirii în determinații care nu se pot coagula, chiar în lipsa „sinonimiei", devenirea este pură și oarbă devenire întru nimic, adică întru devenire. Forma este așadar aceeași. Ceea ce se schimbă radical, în cazul devenirii întru ființă, este însă sensul acestei deveniri. Dintr-o dată nu mai avem de a face cu devenirea care se odihnește întru sine, ci cu spectacolul acelei deveniri care are alt sens: sensul ființei. Cele două mișcări, ale ridicării la sinonimie și cea a obținerii omonimiei sunt, în fond, complementare și strajuiesc itinerariul devenirii întru ființă. Contradicția în care ele stau și paradoxalul raport care se stabilește între ele este, de fapt, o undă seismică a contradicției ultime: cea dintre devenire și ființă, ea însăși numai aparentă.

Abonați-vă la ROST!

Avantaje:

● Primiți revista acasă
● Nu pierdeți nici un număr al acestei reviste de colecție
● Plătiți mai puțin cu 25% decât la chioşc
● Taxele poştale sunt suportate de redacție

Vă puteți abona:

● trimițând contravaloarea prin mandat poştal (în care specificați citeț numele, adresa completă, telefonul şi perioada de abonament) pe numele Târziu Claudiu Richard, Oficiul Poştal 23, Căsuța Poşatală 27, sector 6, Bucureşti;

● achitând contravaloarea abonamentului în contul **RO25BACX0000000107363250**, deschis la **Unicredit Țiriac Bank, Sucursala Orizont – Bucureşti,** pe numele **Asociației** ROST, cod fiscal 12495302**,** după care veți trimite copia chitanței şi o scrisoare în care solicitați abonamentul la **CP 27, Oficiul Poştal 23, Bucureşti**.

Prețul în țară:

– 18 lei – 6 luni
– 36 lei – un an

Prețul în străinătate:

- 50 euro/ an în Europa
- 70 USD/ an pentru celelalte continente

În acest număr semnează: ● **Radu Carp** – profesor, publicist, doctor în Drept constituțional comparat, prodecan al Facultății de Ştiințe Politice a Universității Bucureşti ● **Ioan Cişmileanu** – directorul revistei „Porunca iubirii" ● **Răzvan Codrescu** – scriitor, ultima carte publicată: *Rug aprins. O sută de sonete şi false sonete* (Bucureşti, Christiana, 2008) ● **Cristian Curte** – teolog, jurnalist ● **Ovidiu Hurduzeu** – doctor în litere, scriitor ● **Paul Leu** – profesor, publicist ● **Laura Oană** – jurnalist ● **Viorel Patrichi** – jurnalist, ultima carte publicată: *Ochii şi urechile poporului. Convorbiri cu generalul Nicolae Pleşiță* (2001) ● **Constantin Mihai** – doctor în Litere la Universitatea Michel de Montaigne, Bordeaux 3, asistent universitar, ultima carte publicată: *Gilbert Durand. Les Métamorphoses de l'anthropologie de l'Imaginaire* (2009) ● **Alexandru Racu** – doctorand în Ştiințe Politice, Ottawa - Canada ● **Paul-Gabriel Sandu** – student la Facultatea de Filosofie a Universității Bucureşti ● **Paul Siladi** – doctorand în teologie, publicist ● **Claudiu Târziu** – jurnalist

Nr. 1 – martie 2003, dedicat lui Nicu Steindhardt
Nr. 2 – aprilie 2003, dedicat lui Mircea Eliade
Nr. 3 – mai 2003, dedicat lui Lucian Blaga
Nr. 4 – iunie 2003, dedicat lui Mihai Eminescu
Nr. 5 – iulie 2003, dedicat lui Nicolae Paulescu
Nr. 6 – august 2003, dedicat lui Sandu Tudor
Nr. 7 – septembrie 2003, dedicat lui Nae Ionescu
Nr. 8 – octombrie 2003, dedicat lui Valeriu Gafencu
Nr. 9 – noiembrie 2003, dedicat Părintelui Dumitru Stăniloae
Nr. 10-11 – decembrie 2003, dedicat lui Vasile Băncilă
Nr. 12 – februarie 2004, dedicat lui Nichifor Crainic
Nr. 13 – martie 2004, dedicat lui Mircea Vulcănescu
Nr. 14-15 – aprilie-mai 2004, dedicat lui Radu Gyr
Nr. 16 – iunie 2004, dedicat lui Vintilă Horia – epuizat
Nr. 17 – iulie 2004, dedicat lui Ştefan cel Mare – epuizat
Nr. 18 – august 2004, dedicat lui Ernest Bernea
Nr. 19 – septembrie 2004, dedicat lui Constantin Noica
Nr. 20 – octombrie 2004, dedicat Părintelui Arsenie Boca – epuizat
Nr. 21-22 – noiembrie-decembrie 2004, dedicat Părintelui Constantin Galeriu
Nr. 23 – ianuarie 2005, dedicat lui Vasile Lovinescu
Nr. 24 – februarie 2005, dedicat lui Octavian Goga
Nr. 25-26 – martie-aprilie 2005, dedicat Părintelui Constantin Voicescu
Nr. 27 – mai 2005, dedicat lui Nicolae Iorga – epuizat
Nr. 28 – iunie 2005, dedicat Părintelui Arsenie Papacioc – epuizat
Nr. 29 – iulie 2005, dedicat Părintelui Zosim Oancea
Nr. 30 – august 2005, dedicat lui Vasile Voiculescu
Nr. 31 – septembrie 2005, dedicat Părintelui Liviu Brânzaş
Nr. 32 – octombrie 2005, dedicat lui Aron Cotruş
Nr. 33 – noiembrie 2005, dedicat Părintelui Iustin Pârvu
Nr. 34 – decembrie 2005, dedicat lui Paul Goma
Nr. 35 – ianuarie 2006, dedicat lui Horia Bernea
Nr. 36 – februarie 2006, dedicat lui Ioan Alexandru
Nr. 37 – martie 2006, dedicat Părintelui Teofil Părăian
Nr. 38 – aprilie 2006, dedicat Părintelui Calciu
Nr. 39 – mai 2006, dedicat lui Pan M. Vizirescu
Nr. 40-41 – iunie-iulie 2006, dedicat lui Ion Gavrilă
Nr. 42-43 – august-septembrie 2006, dedicat Părintelui Adrian Făgeţeanu
Nr. 44 – octombrie 2006, dedicat lui Gabriel Constantinescu
Nr. 45 – noiembrie 2006, dedicat lui Simion Mehedinţi
Nr. 46 – decembrie 2006, dedicat Părintelui Rafail Noica
Nr. 47-48 – ianuarie-februarie 2007, dedicat Părintelui Benedict Ghiuş
Nr. 49 – martie 2007, dedicat lui Ioan Ianolide – epuizat
Nr. 50 – aprilie 2007, dedicat lui Marcel Petrişor

Nr. 51 – mai 2007, dedicat părintelui Nicodim Mândiţă
Nr. 52 – iunie 2007, dedicat Mitropolitului Bartolomeu
Nr. 53-54 – iulie-august 2007, dedicat Părintelui Trifa
Nr. 55 – septembrie 2007, dedicat lui Alexandru Mironescu
Nr. 56 – octombrie 2007, dedicat Părintelui Sofian Boghiu
Nr. 57 – noiembrie 2007, dedicat lui Teodor M. Popescu
Nr. 58 – decembrie 2007, dedicat lui Demostene Andronescu
Nr. 59-60 – ianuarie-februarie 2008, dedicat Părintelui Ioanichie Bălan
Nr. 61 – martie 2008, dedicat lui Dan Botta
Nr. 62 – aprilie 2008, dedicat Maicii Mihaela Iordache
Nr. 63 – mai 2008, dedicat Mitropolitului Nicolae Colan
Nr. 64 – iunie 2008, dedicat Aspaziei Oţel Petrescu
Nr. 65 – iulie 2008, dedicat Părintelui Mina Dobzeu
Nr. 66 – august 2008, dedicat Mariei Brâncoveanu
Nr. 67 – septembrie 2008, dedicat Părintelui Chesarie Gheorghescu
Nr. 68 – octombrie 2008, dedicat Părintelui Marcu de la Sihăstria
Nr. 69 – noiembrie 2008, dedicat lui George Racoveanu
Nr. 70 – decembrie 2008, dedicat lui Constantin Oprişan
Nr. 71-72 – ianuarie-februarie 2009, dedicat lui Gheorghe Stănescu

Cei care doresc să-şi completeze colecţia publicaţiei ROST pot trimite contravaloarea revistei (3 lei/exemplar), prin mandat poştal, pe numele: Târziu Claudiu Richard, OP 23, CP 27 Bucureşti. Precizaţi pe mandatul poştal ce număr al revistei doriţi, în cîte exemplare şi adresa dvs. Pentru informaţii sunaţi la tel.: 0740.103.621

03
5 948485 760017